

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

Programa marc Municipals 2019

actualització desembre 2018

Programa marc Municipals 2019

Índex

Programa marc Municipals 2019	9
La República del bé comú.....	9
Fer República des dels ajuntaments.....	9
Les polítiques republicanes des dels ajuntaments	10
1. Una altra manera de fer política: govern obert, ètica, transparència i democràcia participativa	13
1.1 Un govern obert per a una democràcia oberta.....	13
1.2 Ètica i transparència. Lluita contra la corrupció i el mal govern.....	14
1.3 Qualitat democràtica i democràcia participativa.....	16
Experiències.....	19
2. La justícia social principi orientador de l'actuació dels municipis republicans	21
2.1 Dones	21
2.1.1 La lluita contra la precarització i la pobresa femenines.....	21
2.1.2 Garantia de paritat i d'accés a les dones a tots els àmbits de representació	22
i presa de decisions.....	22
2.1.3 Formació del personal municipal i la població en general	22
2.1.4 L'erradicació de la violència masclista	22
2.1.5 Pobles i ciutats de corresponsabilitat, amables amb els infants i les famílies	22
Experiències	24
2.2 Joventut.....	25
2.2.1 Un municipi en què el jovent pugui accedir a una ocupació digna que els permeti emancipar-se.....	25
2.2.2 Un municipi en què el jovent pugui accedir a un habitatge digne que els permeti emancipar-se.....	25
2.2.3 Un municipi amb una educació de qualitat i amb igualtat d'oportunitats	26
2.2.4 Un model d'oci alternatiu que fomenti la salut i nous hàbits de consum	26
2.2.5 Un municipi que fomenti la participació del jovent.....	26
Experiències.....	27

2.3 Ciutadania i diversitat.....	28
Una república catalana per a una societat diversa.....	28
2.3.1 Promoure la interculturalitat per viure conjuntament els que som diferents.....	28
2.3.2 Disseny de l'itinerari de l'acollida, l'acomodació i l'accés a la ciutadania.....	28
2.3.3 Regulació dels fluxos migratoris i municipi.....	28
2.3.4 Treball i nova ciutadania.....	30
2.3.5 Educació i nova ciutadania.....	31
2.3.6 Salut i nova ciutadania.....	32
2.3.7 Polítiques socials i nova ciutadania.....	33
2.3.8 Gènere i nova ciutadania.....	33
2.3.9 Conèixer i reconèixer la diversitat cultural.....	34
2.3.10 Fomentar la relació intercultural i la participació.....	34
2.3.11 Un municipi laic amb llibertat de creences i conviccions.....	35
2.3.12 Fer front al racisme i a totes les ideologies de l'odi.....	36
 Experiències.....	 37
2.4. LGTBI.....	37
 Experiències.....	 39
2.5 Salut.....	39
2.5.1 Atenció integral centrada en la persona i d'acord amb els valors republicans.....	40
2.5.2 Un sistema públic, universal, de qualitat, sostenible i equitatiu.....	40
2.5.3 Salut i benestar en totes les polítiques i amb corresponsabilitat de la ciutadania.....	40
2.5.4 Organització territorial integrada i en xarxa.....	40
2.5.5 Un model orientat a la recerca, la innovació, l'excel·lència i la solidaritat.....	40
 Experiències.....	 44
2.6 Benestar social.....	45
2.6.1 Els valors republicans com a pilar de la nostra societat.....	45
2.6.2 Una societat inclusiva i cohesionada que redistribueixi la riquesa i lluiti contra les desigualtats.....	45
2.6.3 Viure la vellesa i les discapacitats amb autonomia personal, independència i dignitat.....	45
2.6.4 Igualtat d'oportunitats per a tots els infants i adolescents.....	46
2.6.5 Reforma horària per a la millora del benestar.....	46
 Experiències.....	 51
2.7 Esports.....	52
2.7.1 Un municipi que planifiqui, dinamitzi i doni suport econòmic i logístic a l'esport com a realitat educativa, econòmica, de lleure, de benestar i salut.....	52
2.7.2 El ple reconeixement del voluntariat esportiu.....	52
2.7.3 L'esport base i l'esport femení com a sectors estratègics.....	52
 Experiències.....	 54

2.8 Justícia.....	55
2.8.1 Justícia, servei públic universal.....	55
Experiències.....	56
2.9 Cooperació i solidaritat.....	56
Experiències.....	57
3. Dinamització econòmica responsable.....	59
3.1 Política econòmica i financera.....	59
3.1.1 Una fiscalitat justa i eficient que garanteixi l'estat del benestar i la funció redistributiva i fomenti la competitivitat i prosperitat compartides	59
3.1.2 Formes de gestió dels serveis públics.....	61
Experiències.....	61
3.2. Sistemes agraris.....	62
3.2.1 La potenciació dels espais agraris i la producció d'aliments.....	62
3.2.2 El valor social dels mercats i dels productes de proximitat i de temporada	63
3.2.3 El món forestal, un recurs agrari més	64
Experiències.....	64
3.3. Pesca.....	65
Experiències.....	66
3.4 Empresa, indústria i serveis	67
3.4.1 Un teixit empresarial competitiu en l'entorn globalitzat.....	67
3.4.2 Indústria competitiva en un entorn de digitalització	67
3.4.3 El capital humà com a principal recurs.....	67
3.4.4 El desenvolupament sostenible com a objectiu econòmic.....	68
3.4.5 Economia social per a la igualtat d'oportunitats i construir un futur col·laboratiu.....	68
3.4.6 Uns municipis emprenedors que facilitin l'activitat empresarial.....	68
3.5 Treball, pensions i economia social	70
3.5.1 Suport a l'emprenedoria i al treball autònom	70
3.5.2 Impuls a l'economia social, tercer sector i cooperatives, com a motor de transformació del model econòmic cap a un model més responsable, sostenible i basat en les persones.....	71
3.5.3 Millora de l'ocupabilitat mitjançant polítiques actives d'ocupació.....	71
3.5.4 Els pactes locals per a l'ocupació	72
Experiències.....	74
3.6 Comerç.....	75
3.6.1 Una actuació pública que garanteixi l'equilibri de formats comercials.....	75

3.6.2	Empreses eficients i competitives.....	76
3.6.3	Valor social del comerç urbà.....	76
3.6.4	Circuit de Comerç Social	76
	Experiències.....	78
3.7	Turisme.....	79
3.7.1	Qualitat i sostenibilitat del servei als turistes i visitants.....	79
3.7.2	La nostra riquesa cultural i natural com a base per continuar desenvolupant un turisme de qualitat.....	79
	Experiències.....	81
3.8	Consum.....	81
3.8.1	Una política pionera d'estat per garantir el drets de les persones consumidores	82
3.9	Societat de la informació	83
3.9.1	Ciutats i pobles intel·ligents	83
3.9.2	Administració electrònica.....	84
3.9.3	Foment d'infraestructures TIC per a la connexió ciutadana	85
	Experiències.....	85
4.	L'educació i la cultura de ciutadans i ciutadanes lliures i responsables	87
4.1	Una república catalana culta, crítica i creativa.....	87
4.1.1	Fer de la cultura el quart pilar de l'estat del benestar	87
4.1.2	Un país culte, cohesionat i fort en la seva identitat	87
4.1.3	Un país creatiu que no té por del talent	88
	Experiències.....	92
4.2	Educació	93
4.2.1	Un servei públic educatiu que garanteixi la igualtat d'oportunitats i la inclusió educativa	93
4.2.2	Un servei públic que prioritzi la millora dels resultats educatius dels alumnes	93
4.2.3	Formació professional amb un efecte positiu en l'equitat i en la competitivitat del sistema productiu.....	93
4.3	El català, llengua vertebradora d'una societat plurilingüe	98
4.3.1	Un marc jurídic garant dels drets lingüístics de tota la ciutadania	98
4.3.2	Els Països Catalans, l'espai natural de la llengua catalana	98
4.3.3	L'educació, el planter de la futura ciutadania poliglota.....	98
4.3.4	Una administració eficaç, respectuosa i modèlica en l'atenció de la diversitat lingüística	98
4.4	Un espai de comunicació per a una ciutadania lliure i responsable	102
4.4.1	Un paper preminent dels mitjans de comunicació públics.....	102
4.5	Memòria històrica: veritat, justícia i reparació	105

4.5.1 Veritat, justícia i reparació	105
4.5.2 Una memòria republicana de llarg abast	105
Experiències.....	105
5. Un territori equilibrat i ben connectat.....	107
5.1 Sostenibilitat	107
5.1.1 Garantia d'un desenvolupament local sostenible.....	107
5.1.2 Cap a una nova cultura del territori	108
5.1.3 Garantia d'una cultura de l'aigua eficient i sostenible.....	115
5.1.4 Protecció dels animals	116
Experiències.....	119
5.2 Urbanisme	120
5.2.1 Municipi sostenible i respectuós amb el medi natural.....	121
5.2.2 Municipi ordenat i equilibrat.....	123
5.2.3 Municipi compacte.....	123
5.2.4 Municipis amb veritables espais públics al servei de les persones.....	124
Experiències.....	125
5.3 Mobilitat	126
5.3.1 Una mobilitat equilibrada.....	126
5.3.2 La mobilitat a peu i en bicicleta i l'espai urbà de convivència.....	126
5.3.3 La circulació dels vehicles a motor	127
5.3.4 La mobilitat en transport públic col·lectiu.....	128
5.3.5 La mobilitat en bicicleta.....	129
5.3.6 La millora de la qualitat ambiental urbana.....	129
5.3.7 L'ordenació i la gestió de la mobilitat urbana.....	130
5.3.8 Educació per a una mobilitat més sostenible.....	130
Experiències.....	130
5.4 Habitatge.....	131
5.4.1 El dret a l'habitatge digne	131
5.4.2 La política d'habitatge com a servei d'interès general vinculada, en part, amb la política urbanística. El compliment del mandat de solidaritat urbana com a horitzó.....	132
5.4.3 El pla local d'habitatge	133
Experiències.....	134
5.5 Seguretat i protecció civil. Municipis segurs.....	134
5.5.1 Policia local i Mossos d'Esquadra.....	136
5.5.2 Protecció Civil	136
5.5.3 Seguretat viària.....	137
Experiències.....	141

Programa marc Municipals 2019

La República del bé comú

Volem construir una República per a tothom. No és possible fer un país nou i millor, amb més drets, més lliure, més net i més just, sense independència. En les actuals circumstàncies de confrontació amb un estat autòcrata, necessitem que Esquerra Republicana sigui decisiva en totes les institucions. Una majoria sòlida i àmplia del municipalisme d'Esquerra Republicana és indispensable per articular una mobilització cívica i pacífica contra la repressió de l'Estat.

Ho vam demostrar l'1 d'octubre del 2017. Els ajuntaments republicans vam ser garants de la sobirania municipal que va permetre l'exercici del dret a vot de la ciutadania. Sempre, tant des del govern com des de l'oposició, els electes republicans han treballat de la mà de la ciutadania, al carrer i en tots els espais de diàleg que s'obrin per fer efectiva la República. Sempre ho hem fet sense partidismes, sense escatimar cap esforç i sense por a la pròpia integritat física. Aquell dia, fins i tot, interposant-nos davant dels atacs violents de les forces policials espanyoles. Les persones que treballem pels projectes d'Esquerra Republicana som les que fem que les coses passin. Aquell dia, amb la comunió de molta gent, ho vam tornar a fer.

La República és inevitable. Els nous governs municipals republicans seran un espai indispensable per fer-nos avançar cap al seu assoliment. Des d'un independentisme obert i inclusiu, els ajuntaments continuaran la defensa dels drets i les llibertats de la ciutadania catalana. Seran també governs diversos com la societat catalana que promouran el debat ciutadà sobre quin model de República volem. Només si som forts als ajuntaments assegurarem que es construeixi de baix a dalt.

Fer República des dels ajuntaments

Els municipis són una peça clau del país nou i millor, i són l'eina imprescindible per millorar la vida i el benestar de les persones de tots els pobles, viles i ciutats. El municipalisme republicà ha estat al costat de la ciutadania en les seves reivindicacions pacífiques i ha defensat els drets polítics al vot, a la llibertat d'expressió i de manifestació i els drets d'associació i de participació, que han estat atacats per part de l'Estat espanyol.

El republicanisme es compromet a situar la ciutadania al centre de la governança que comporta construir governs participatius i col·laboratius que siguin també transparents, ètics i oberts, i que acostin la informació i les decisions als ciutadans i les ciutadanes. A més, el diàleg constant i la rendició de comptes formen part de la idiosincràsia dels ajuntaments republicans i situen la ciutadania i les entitats en un paper actiu i protagonista envers les polítiques locals.

Els ajuntaments, com la institució principal de les administracions locals, han de ser reconeguts en l'àmbit institucional, reforçant la seva autonomia política i financera, i evitant tuteles innecessàries. Des d'Esquerra Republicana tenim el compromís de construir municipis que fan República dia a dia per donar resposta als reptes socials amb l'objectiu de millorar la política, enfortir la democràcia, crear valor públic i augmentar la satisfacció i la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes.

Els municipis han de ser un espai per guanyar complicitats i voluntats d'actuació comuna i fer impossibles els dissenys dels qui treballen per fracturar la nostra societat en blocs estancs. Les eleccions municipals són una oportunitat per reforçar el republicanisme i per posar en valor la importància del món local en l'estratègia de construcció i implementació de la República.

Esquerra Republicana està cridada a ser la ròtula de pactes municipals republicans atesa la capacitat d'interlocució amb les diferents formacions polítiques amb representació municipal. Aquesta mateixa articulació es donarà també en els diferents ens supramunicipals, consells comarcals i diputacions, que han de servir de motor i de corretja de transmissió de les preocupacions municipals. A l'Àrea Metropolitana, cal que fem República mentre fem capital, aplicant polítiques comunes en diferents àmbits i compartint una planificació conjunta d'àmbit metropolità.

Les polítiques republicanes des dels ajuntaments

Des dels municipis, treballarem per la justícia social, la no discriminació per raó d'origen, ètnia, religió, gènere o orientació sexual, per la dinamització socioeconòmica responsable, per l'educació de ciutadans i ciutadanes lliures i per una gestió pública dels serveis que sigui responsable ambientalment.

La justícia social és el principi orientador de l'actuació dels municipis republicans al servei de la ciutadania i per tal de garantir els mateixos drets i oportunitats a tothom. La societat diversa, plural i heterogènia del nostre país s'ha de caracteritzar per la igualtat d'oportunitats sobretot a les grans ciutats, on la crisi econòmica ha deixat bosses de pobresa. Cal que des de l'àmbit local s'asseguri l'accés de les persones vulnerables als serveis socials bàsics i que es portin a terme polítiques valentes per garantir els drets més elementals com el dret a l'habitatge i l'accés als subministraments bàsics a totes les persones, enfront dels interessos dels oligopolis. El creixement de la recuperació econòmica no està arribant a tothom per igual i les desigualtats no fan més que incrementar-se. En aquest sentit, cal que des dels municipis republicans s'empli la progressivitat fiscal com una eina de redistribució social i es garanteixi l'accés universal als serveis públics.

La dinamització econòmica responsable dels municipis i les ciutats republicanes té l'objectiu d'assegurar que totes les persones puguin exercir el seu dret i deure al treball, digne i de qualitat. Els poders públics han d'assegurar conjuntament amb les empreses salaris dignes amb l'objectiu de garantir un salari mínim de 1.000 euros també en la contractació pública i eliminar la bretxa salarial de gènere. La millora de l'ocupabilitat de les persones amb més dificultats per trobar feina ha de centrar l'atenció dels municipis republicans, que també han de contribuir a la implantació de la reforma horària. Els municipis republicans han de bastir un model de comerç urbà de proximitat que vertebrï socialment els barris, els pobles i les ciutats i els faci segurs, integradors i sostenibles, dinamitzant la resta d'activitats econòmiques i cíviques.

L'educació de ciutadans i ciutadanes lliures i responsables passa per fer de l'educació i de la cultura un projecte de ciutat obert a tothom i on totes les persones en formin part. Els municipis republicans són pobles i ciutats educadores en els valors cívics a temps complet que garanteixen més i millors oportunitats educatives, més enllà de l'escola. La cultura és entesa des de l'òptica republicana com una eina de transformació social a l'abast

de tothom, com un dret fonamental inalienable, que fomenti el pensament crític i impulsi la creativitat en totes les seves formes d'expressió.

La gestió pública dels serveis permet als municipis republicans assolir un alt nivell d'eficiència, evitar duplicitats i facilitar el seguiment acurat dels serveis que s'ofereixen a la ciutadania. També la incorporació de criteris ètics i de transparència en la contractació pública asseguren que totes les despeses tinguin com a objectiu final el bé comú.

La gestió ambientalment responsable i el model urbanístic sostenible dels municipis republicans és la seva aportació al benestar present i futur de la ciutadania i del territori. L'eficiència energètica, les energies renovables, la reducció de residus, el reciclatge i la protecció del medi natural formen part de l'actuació dels ajuntaments republicans per promoure un model mediambiental sostenible, integral i innovador. També la preservació del patrimoni històric i arquitectònic i la prioritat d'inversió en rehabilitació del parc d'habitatges i generació d'habitatge públic de lloguer.

“Fer república des del municipi” ens acosta al concepte de “fer municipi des dels principis republicans”. Aquests plantejaments es basen en cinc principis d'actuació:

- Universalitat de les actuacions i representació del conjunt del municipi
- Gestió professional i actuació ètica
- Justícia social, igualtat d'oportunitats i servei públic
- Promoció de polítiques feministes i d'igualtat de gènere
- Assumpció de la Nova Agenda Urbana i dels Objectius de Desenvolupament Sostenible aprovats per l'ONU

El model municipalista republicà es basa en el reconeixement dels **ajuntaments com a autèntics governs locals**, alliberant-los de cotilles com la llei d'estabilitat pressupostària i establint un millor sistema de finançament local que els permeti sortir de les subvencions finalistes. Cal replantejar el marc competencial local perquè permeti als ajuntaments assumir més competències en alguns casos i una millor redistribució competencial en d'altres per fer compatible el principi de subsidiarietat amb el dret de tota la ciutadania de gaudir dels serveis bàsics independentment d'on visqui, preveient mesures específiques que ho facilitin als municipis petits i amb pocs recursos i als municipis singulars, com és el cas dels municipis turístics.

Hem de permetre als ajuntaments **retornar els superàvits a la ciutadania** en forma de millors serveis públics i amb l'execució d'inversions prioritàries. Actualment 223 municipis catalans tenen deute zero i en el seu conjunt han aconseguit reduir el deute en més d'un 25% en quatre anys. Malgrat això, l'Estat continua ofegant els municipis obligant-los a reduir encara més el deute o bé acumular superàvits (7.083 milions el 2016, un 0,64% del PIB), quan és precisament l'Estat qui incrementa any rere any el seu endeutament i aprofita per centrifugar els objectius del dèficit cap al món local.

1. Una altra manera de fer política: govern obert, ètica, transparència i democràcia participativa

1.1 Un govern obert per a una democràcia oberta

Fa quatre anys vam afirmar la voluntat d'obrir la democràcia local al conjunt de la ciutadania. Calia tornar la política a la ciutadania i ho hem fet.

Podem constatar que, malgrat tot, hi ha elements que no han canviat: la crisi econòmica i financera sembla que està començant a superar-se. Però la crisi sistèmica que va comportar, la crisi del sistema tradicional de partits, la vella manera de fer política, la corrupció sistemàtica i generalitzada dins les velles estructures del poder, la irrupció de noves mentalitats, de nous moviments socials i de noves demandes socials, continuen plenament vigent.

Per aquest motiu, pensem que cal seguir enfortint la democràcia, amb uns governs ètics, oberts, transparents i participatius. Si no ho fem, el descrèdit de la política i la desafecció de la ciutadania vers les seves institucions aniran en augment.

Amb la irrupció dels ajuntaments republicans i d'altres forces, el paradigma ha començat a canviar i hem demostrat que una altra manera de fer política és possible.

El bon govern republicà vol estimular el compromís social, el deure i la llibertat de la ciutadania per decidir en tots els afers municipals. Volem potenciar l'interès general per sobre dels interessos particulars o de grups. Volem preservar la integritat de l'espai públic, vetllar per la salvaguarda dels serveis públics i posar els recursos de tothom al servei de la igualtat d'oportunitats.

El disseny i l'execució de qualsevol política municipal, avui, només es pot gestar des de la transversalitat i la responsabilitat social. Reivindiquem així la construcció col·lectiva de polítiques públiques amb tot el conjunt de la ciutadania, amb les associacions i grups d'interès que s'hi relacionen.

En qualsevol cas, però, aquesta concepció de la democràcia oberta ja esdevé natural en nosaltres, perquè la gent d'Esquerra Republicana, a diferència d'altres partits, considerem l'empoderament ciutadà i la democràcia participativa com a eines determinants per assolir l'objectiu polític més preuat del republicanisme: repartir el poder entre el màxim nombre de ciutadans possible i obrint la democràcia a tothom.

El repte de viure en una democràcia oberta passa, doncs, per potenciar el control ciutadà als ajuntaments. Els pilars per edificar un govern obert són la transparència, el retiment de comptes, la participació i la cooperació. Els seus continguts principals són:

1. La transparència i el retiment de comptes: Obrir les dades públiques, obrir els plens, oferir accés a la informació, elaborar informes, infografies i informar dels processos de presa de decisions. L'objectiu és proporcionar eines perquè la gent pugui exercir el control i seguiment de les polítiques públiques. La transparència és el valor del bon govern i s'ha de garantir mitjançant compromisos vinculants i acompanyar-la de la mirada crítica de la ciutadania.
2. La participació: Consolidar i avançar cap a la construcció d'un model de gestió dels nostres ajuntaments basat en la democràcia participativa, com a complement i aprofundiment de la democràcia representativa. Establir la lògica republicana d'implicar tota la ciutadania en els processos de presa de les decisions que els afecten en la seva quotidianitat.
3. La cooperació: Superar les barreres dins els ajuntaments i els serveis municipals i, de cara enfora, amb la ciutadania. Cal superar estructures piramidals dins l'organització municipal, establir la millora contínua com a guia d'acció i la gestió del talent com a criteri, establir polítiques de concertació o partenariats. Estimularem la col·laboració comunitària entre si i en relació amb la gestió d'equipaments i serveis municipals, i vertebrarem la confiança amb la societat civil i els agents socials que representem.

1.2 Ètica i transparència. Lluita contra la corrupció i el mal govern

Vivim un moment històric clau sobre el futur de la democràcia al nostre país. L'actitud dels poders públics, especialment els locals, és determinant per configurar aquest futur.

Cal assenyalar que el paper dels càrrecs públics i del personal al servei de l'administració pública en la gestió dels ajuntaments, essencial per al sistema democràtic per la seva proximitat a la ciutadania, és exercit en general amb sentit de la responsabilitat, voluntat de servei a la societat, transparència, eficàcia i dedicació màxima a les seves funcions públiques.

Excepcionalment, a la nostra societat es produeixen fets que degraden i perjudiquen la democràcia i fan mal a la credibilitat de les institucions i dels representants polítics.

Per tal d'evitar que el sistema democràtic hagi de suportar aquests casos de mala gestió o corrupció, l'única resposta possible és comprometre's amb el bon funcionament de la democràcia local i aprofundir-hi mitjançant un model de gestió ètic, honest, participatiu i transparent.

És imprescindible, doncs, per a la qualitat de la democràcia, seguir en tot moment aquestes pautes de comportament ètic tant per part dels membres corporatius com per part del personal al servei de l'administració, amb l'objectiu d'oferir a la ciutadania un compromís de complir, no solament amb les obligacions previstes a les lleis, sinó també d'inspirar les seves actuacions per clars principis republicans.

Mantenim el nostre compromís ferm amb la qualitat democràtica, la participació ciutadana i el bon govern. La Llei catalana 19/2014 sobre transparència, accés a la informació i bon govern ha posat les bases per exercir-lo. Ens comprometem a continuar aplicant-la sense dilació, no sols per complir-la sinó com a instrument per anar més enllà cap a l'excel·lència en la funció pública dels ajuntaments republicans.

En aquest sentit, els ajuntaments republicans ens comprometem a impulsar les mesures següents:

- Elaborarem un codi ètic, de bon govern i de conducta de cada ajuntament, que reguli els comportaments i els compromisos dels càrrecs electes, personal directiu i càrrecs de confiança, la relació del govern amb el personal treballador i les relacions de l'ajuntament amb la ciutadania. Aquest codi haurà de ser dut a terme de manera consensuada i participativa en el si de la corporació i haurà de tenir mecanismes de seguiment, regulació i avaluació.
- Publicarem periòdicament la informació sobre el funcionament del govern i de l'administració municipal i la seva actuació pública perquè pugui ser coneguda per la ciutadania. Ho farem de manera accessible i comprensible.
- Utilitzarem de manera prioritària els mitjans telemàtics de manera complementària a la resta d'espais i canals de l'Ajuntament per tal de garantir la transparència municipal, la rendició de comptes, la informació pública i la participació ciutadana.
- Així mateix, també impulsarem que les empreses municipals i els organismes autònoms, en cas que n'hi hagi, difonguin de manera periòdica i actualitzada tota aquella informació institucional, organitzativa i de planificació, jurídica, econòmica, pressupostària i estadística que es consideri rellevant.
- De manera específica, farem un esment especial en la transparència pel que fa a tota aquella informació relativa a:
 - a) Càrrecs electes i òrgans de govern
 - b) L'organització interna i el personal municipal
 - c) Planificació i l'actuació municipal
 - d) Informació econòmica i financera
- Com a element de transparència de la gestió municipal, propugnem la rendició de comptes. Ens comprometem a presentar, en un termini no superior a tres mesos des de la finalització de cada exercici pressupostari, per a la seva publicació, un informe de les principals actuacions dutes a terme que ha de contenir almenys:
 - El grau de desenvolupament del programa d'actuació municipal.
 - La llista dels programes i projectes desenvolupats amb indicació del seu cost.
 - La quantificació i valoració dels resultats de les actuacions i l'impacte en el territori i la població, desagregada per sexe sempre que sigui possible.
 - La valoració de la situació de les inversions desenvolupades.
 - Les desviacions pressupostàries i mecanismes de correcció utilitzats.
- Així mateix, ens comprometem de manera periòdica a donar compte a la ciutadania de totes les actuacions municipals a través de les estructures participatives habilitades amb aquest efecte.

Lluita contra la corrupció

La lluita decidida contra la corrupció mereix un capítol a part. Esquerra Republicana té la voluntat d'anar més enllà dels llistats que fixen les lleis i es compromet a establir compromisos ètics i de transparència per lluitar d'una manera decidida contra aquesta xacra.

Mesures:

- Establirem pactes d'integritat en l'àmbit de la contractació pública. El pacte d'integritat és una eina per ajudar els governs, les empreses i la societat civil a lluitar contra la corrupció en l'àmbit de la contractació pública. Es tracta d'un procés que inclou un acord signat entre un govern i totes les empreses licitadores en qualsevol contracte de l'administració. El pacte estableix els drets i les obligacions en el sentit que cap de les parts del contracte pagarà, oferirà, exigirà o acceptarà suborns, ni participarà en conxorxa amb la competència per obtenir el contracte. A més, les empreses licitadores estaran obligades a revelar totes les comissions i despeses similars pagades que tinguin relació amb el contracte. L'incompliment del pacte d'integritat genera un risc d'exclusió permanent de l'empresa licitadora.
- Implementarem la centralització de les compres de l'administració pública mitjançant una plataforma electrònica pública per garantir la transparència de les compres. Aquesta centralització facilita la fiscalització, disminueix els casos de corrupció, promou la simplificació en la contractació i en disminueix els costos i permet unificar la demanda de necessitats. A més, tot el procés és públic i la ciutadania pot fer-ne el seguiment mitjançant plataformes electròniques.
- Impulsarem un codi d'austeritat que catalogui i reglamenti l'ús dels espais i mitjans públics, incloent-hi eventuais vehicles oficials, regals institucionals i convits institucionals. Supressió de les targetes de crèdit de què gaudeixin càrrecs institucionals o d'organismes municipals. Fiscalització de l'oportunitat i despesa dels viatges oficials.

1.3 Qualitat democràtica i democràcia participativa

Els ajuntaments republicans són i han de ser el mirall on es veuen reflectits els valors del que ha de ser i serà la República Catalana.

Els nostres valors republicans són constructors d'una ciutadania lliure, culta, crítica, participativa, responsable i compromesa, que vetlla per l'interès general i el bé comú i que combat les situacions de privilegi, domini, desigualtat i discriminació. Una societat de dones i homes lliures, en igualtat de condicions, compromesos a construir una societat més justa i solidària. Des dels ajuntaments estem implementant una altra manera de fer política basada en el dret a decidir i la democràcia participativa i col·laborativa, en què tota la ciutadania es faci corresponsable de la gestió dels seus municipis.

L'ideari republicà d'Esquerra ofereix al conjunt de la societat catalana un magnífic patrimoni conceptual i instrumental perquè la mateixa societat vagi guanyant espais de sobirania en l'exercici diari de la democràcia. Les ciutats i els pobles són, per definició, espais de convivència i de construcció de ciutadania col·laborativa en benefici de l'interès comú.

Parlar de participació en una democràcia podria semblar un absurd, si no fos perquè les mateixes democràcies representatives tenen també les seves limitacions i, sobretot, necessiten ser permanentment validades per les persones a qui pretenen representar i servir. En un context de manca de credibilitat de l'acció política, és imprescindible que des de l'àmbit municipal es potenciïn i revitalitzin tots els espais i fórmules participatives que promocionin, facilitin i corresponsabilitzin el conjunt de la ciutadania en els afers públics de la seva comunitat.

La implicació de la ciutadania en la vida col·lectiva no s'ha de limitar a l'elecció cada quatre anys dels seus representants a l'Ajuntament. En aquest sentit, el model de democràcia representativa –i molt especialment en l'àmbit municipal– s'ha mostrat insuficient. Ara es vol, es reclama, participar d'una manera directa en els

afers que afecten en la quotidianitat de les persones. Volen fer sentir la seva veu, d'una manera immediata, directa i sense intermediaris. La gent vol exercir el seu propi dret a decidir, entès com el dret que té la ciutadania a decidir-ho tot, pel que fa a l'esfera de la vida pública, de manera col·lectiva, lliure i democràtica.

Optem així, d'una manera decidida, per la democràcia participativa, com a complement i aprofundiment de la democràcia representativa, que accepti i reconegui més protagonisme de la ciutadania en la construcció col·lectiva de la ciutat i en les decisions que l'afecten. La implicació de la ciutadania en els afers públics comporta un reforç de la cohesió social i del sentiment de pertinença de la comunitat.

Així, la participació ciutadana, com a dret fonamental de la ciutadania i principi inspirador de l'administració municipal, serà una opció estratègica i estructural dels ajuntaments republicans i haurà de guiar les seves actuacions, especialment aquelles que estan relacionades directament amb la qualitat de vida de la ciutadania i en tot allò que afecti la seva quotidianitat.

En aquest sentit, també val la pena fer esment que la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat reconeix el dret de tothom "a la ciutat", entesa com a espai de participació democràtica i lloc de convivència i de realització humana; i, en particular, afirma el dret a la participació política, el dret d'associació, de reunió i de manifestació, i el dret a la informació, sense discriminació de cap tipus.

Compromisos generals

El principi essencial dels compromisos és la creació dels canals més adequats per facilitar la participació universal, a partir de la idea que tothom que vulgui participar pugui fer-ho, acompanyat d'una acció transformadora i instigadora des dels mateixos ajuntaments.

Els compromisos generals que els ajuntaments republicans ens plantegem implementar són:

- Establirem un compromís públic dels ajuntaments republicans davant els ciutadans i ciutadanes sobre la voluntat d'aprofundiment i el foment de la participació democràtica en els assumptes públics de les ciutats.
- Vetllarem per fer efectiu el dret de tots els ciutadans i ciutadanes a intervenir en la gestió dels assumptes públics, facilitant en cada ocasió a la ciutadania els mitjans més adients per fer-ho i la formació adequada.
- Desenvoluparem i incrementarem els mecanismes de participació en la definició dels projectes ciutadans i la presa de decisions.
- Fomentarem la cultura participativa dins de l'Ajuntament, vetllant perquè les diferents àrees municipals incorporin pràctiques i metodologies participatives entre si i en la seva relació amb les entitats i la resta de la ciutadania.
- Reforçarem el teixit associatiu. Ajudarem i impulsarem les associacions i entitats ciutadanes com a instruments de participació i organització de la ciutadania tant des del punt de vista territorial com sectorial. Promourem les seves activitats i fomentarem la seva intervenció en la definició de les polítiques públiques.
- Promourem la participació individual com a tercer actor indispensable dels processos de participació i consulta ciutadana.
- Impulsarem el principi de subsidiarietat amb el concepte d'apropar al màxim possible les decisions a la ciutadania. Promourem consells de barris i consells territorials amb competències i capacitat de decisió.

Mesures:

- Elaboració participativa de plans i reglaments de participació, tant en l'àmbit general de ciutat com específics d'àmbit sectorial (dones, joves, persones nouvingudes, cultura, etc.), en el cas que no existeixin, i adequació dels reglaments existents, en cas que hi siguin.
- Participació formal: Establiment d'estructures de participació: consells de participació d'àmbit general de ciutat (consells de ciutat o de vila) o d'àmbit sectorial, amb reglaments clars i competències efectives i específiques.
- Participació territorial: Creació de consells territorials i de barris. Amb capacitat d'incidència en les polítiques que els puguin afectar, amb competències clares i efectives i, en funció de les realitats, disposició de pressupostos de lliure disposició.
- Impuls de processos de participació de caràcter general o sectorial: Plans estratègics de ciutat; debat participatiu del PAM; plans d'equipaments; plans de mobilitat; plans d'acollida; plans d'igualtat, de jovent, de cultura, d'esports, etc.
- Implementació dels pressupostos participatius, com l'expressió màxima de la ciutadania en la codecisió i implicació en els afers de la ciutat.
- Impuls d'iniciatives d'acció comunitària: millora de barris, processos d'iniciativa ciutadana i d'empoderament ciutadà.
- Establiment de polítiques de foment de l'associacionisme, associacionisme 2.0 (portal d'entitats) i impuls de la gestió cívica d'equipaments i serveis de titularitat municipal.
- Impuls decidit a la participació a títol individual, tant en les estructures formals com en els processos de participació en general. Creació del registre ciutadà.
- Definició d'una clara política de comunicació municipal. "Sense informació no hi ha participació". Utilització de les TIC en l'àmbit de la comunicació i la participació. Especialment instruments com Facebook, Twitter, Whatsapp, etc. Creació d'un newsletter específic.
- Impuls de les TIC com a instruments de participació. Utilització en la mesura de les possibilitats del vot electrònic.
- Aprofitament de la llei de consultes ciutadanes no referendàries com a metodologia de presa de decisions en aquelles qüestions de caràcter general.
- Elaboració d'un codi de conducta d'àmbit municipal. Codi ètic que reguli les responsabilitats dels càrrecs electes o de designació, les relacions dins l'Ajuntament i d'aquest amb la ciutadania.
- Reconeixement formal dins el reglament de participació i el ROM dels drets de la ciutadania vinculats a la participació.
- Impuls i millora d'oficines d'atenció a la ciutadania i implementació de metodologies àgils i eficaces de recollida de queixes i suggeriments.

- Canvi de la dinàmica de subvencions a les entitats. Cap a un model en el qual els contractes programa o els convenis de col·laboració siguin l'eix de la relació. Elaboració participativa i consensuada dels criteris i barems de les subvencions i la rendició de comptes.
- Elaboració de plans d'usos i serveis dels equipaments municipals i dels centres escolars del municipi, en resposta a la necessitat d'obrir-los al seu entorn i ser un element central de la participació ciutadana. Potenciació també de la creació de consells de gestió dels equipaments.
- Potenciació de la figura dels síndics locals, especialment en els ajuntaments de més de 20.000 habitants.

Experiències

Diputació de Barcelona: Recull de trenta tècniques i metodologies que volen servir per acompanyar els processos de participació que s'impulsen en el món local.

https://www1.diba.cat/llibreria/lstDetall_Publicacions.asp?Opener=Libreria&ID=60547

Diputació de Barcelona: Plataforma Decidim per a la participació ciutadana. Plataforma web on s'ofereix la instal·lació i l'allotjament d'una plataforma per a la realització d'un procés participatiu on-line, així com assessorament i formació.

Decidim és una plataforma multitenant, és a dir, que amb una sola instal·lació es poden fer servir tantes instàncies com es necessitin. El cas de la Diputació és especialment rellevant ja que amb una sola instal·lació mantinguda, actualitzada i sostinguda per un sol ens, pot ser utilitzada per a tants municipis com es desitgi, reduint així els costos d'instal·lació i manteniment, i proporcionant solucions tecnològiques per a la millora de la participació ciutadana a municipis mitjans o petits que d'altra manera tindrien un accés molt reduït a aquest tipus de recursos.

Ajuntament de Reus: Elaboració participativa del nou reglament de participació i implementació dels primers pressupostos participatius

Impulsar una ampliació i un salt endavant, en els termes de garantia i d'aprofundiment democràtic, en les regles del joc de la participació municipal. Les eines principals han estat l'elaboració de manera participada, amb el conjunt de la ciutadania i les entitats, d'un nou reglament municipal de participació i la posada en funcionament, per primera vegada, d'un procés de pressupostos participatius, que han empoderat persones i col·lectius que mai abans havien gosat fer aportacions d'escala ciutadana. El principal repte ha estat que les persones a títol individual i els col·lectius no formalitzats disposessin també de canals de participació accessibles a tothom (més democràtics) i que fomentessin debatre i posar sobre la taula tots els parers i interessos (que produïssin intel·ligència col·lectiva).

El conjunt de la població de Reus ha pogut participar en el procés de participació de les normes i en els pressupostos participatius (750.000 € del pressupost d'inversions)

Ajuntament d'Arenys de Munt: Multireferèndum àmbit local

Multiconsulta sobre temes d'àmbit local, des de l'escut normalitzat de la vila fins a qüestions d'urbanisme. Presentar una multiconsulta permet incrementar el percentatge de participació perquè les veïnes i els veïns es puguin sentir interpellats per temes diferents. A Arenys de Munt vam assolir una participació del 18% aplicant una sistemàtica que es pot consultar a: <http://www.arenysdemunt.cat/document.php?id=13061>

Ajuntament de Sant Pere de Vilamajor: Pressupostos participatius

Hem posat a disposició dels veïns decidir l'1% dels pressupostos municipals per a inversions. Hem promogut el procés participatiu per decidir quina inversió fem amb l'1% del pressupost municipal. Hi va participar un 6% de la població, un resultat molt positiu. Aquest any 2018 hem comprat una plataforma digital per poder fer tot el procés a través del web.

Ajuntament de Palamós: Participació parcs infantils escolars

Hem preguntat als alumnes de 1r i 2n com creuen que s'haurien d'ampliar dos parcs a partir d'un pressupost disponible.

2. La justícia social principi orientador de l'actuació dels municipis republicans

Polítiques valentes per garantir els drets més elementals com el dret a l'habitatge i l'accés als subministraments bàsics a totes les persones, enfront dels interessos dels oligopolis. Els municipis republicans entenen la progressivitat fiscal com una eina de redistribució social i garanteixen l'accés universal als serveis públics.

2.1 Dones

Els municipis republicans de la igualtat entre dones i homes

La República ha de ser la plasmació d'una societat de dones i homes lliures i iguals que comparteixin les responsabilitats, en la qual es garanteixi l'accés de les dones en tots els àmbits de representació i presa de decisió. El món local republicà ha de vetllar per fer efectius els drets de les dones en igualtat de condicions en tots els àmbits de la vida pública i professional, i evitar qualsevol discriminació per raó de gènere o de dependència per raons socioeconòmiques.

Els ajuntaments, que són la primera i més propera administració pública per a la ciutadania, han de vetllar per fer del municipi un espai de seguretat i garantia de drets per a les dones, i un marc de creixement personal i professional. Han de dotar-se dels serveis que competencialment els pertocuin i garantir l'acompanyament i derivació als ens supramunicipals adients en cas que les delimitacions competencials no facin raonable o possible atendre localment una necessitat. Un país equilibrat és aquell en què els drets de tota la ciutadania són efectius a qualsevol lloc del territori, sigui quina sigui la dimensió del municipi.

2.1.1 La lluita contra la precarització i la pobresa femenines

Actualment les dones continuen sent discriminades en el món laboral. La bretxa o discriminació salarial es manté a l'entorn del 25% (cobren una quarta part menys que els homes per fer el mateix treball); assumeixen més del 80% de la parcialitat –no desitjada– en les jornades laborals per poder tenir cura d'infants, gent gran i dependents; pateixen una taxa d'atur superior a la dels homes; tenen dificultats d'accés a la progressió en la carrera professional, etc. Tot això impacta en unes pensions d'una mitjana del 35% inferiors a les dels homes al final de la carrera professional, i l'atur, la precarització i fins i tot la pobresa per a dones treballadores.

Cal que des del món local es plantegin polítiques de formació i ocupació que garanteixin l'accés de les dones a llocs de treball en igualtat de condicions, cal facilitar l'accés de les dones al treball mitjançant la prestació del

servei de llar d'infants i cura de les persones dependents, cal que els serveis locals de promoció econòmica, inserció laboral i serveis socials vetllin especialment perquè les dones de qualsevol edat, formació i condició puguin viure del seu treball i gaudir d'independència econòmica.

2.1.2 Garantia de paritat i d'accés a les dones a tots els àmbits de representació i presa de decisions

Tot i que la Llei 17/20105 d'igualtat efectiva de dones i homes així ho disposa, la presència real de dones en els àmbits de visualització pública, representació i presa de decisions encara és molt minoritària. I encara avui, malgrat tot, hi ha una manca clamorosa de models de referència femenins en tots els àmbits. És per això que, tal com prescriu el Pla per la Igualtat d'Esquerra Republicana, tots els municipis hauran d'elaborar, implementar i avaluar un pla local d'igualtat que vetlli per la paritat en tots els àmbits de l'Ajuntament, com ara en l'organització de treball, i en el conjunt de les activitats municipals. Igualment, i assumint el paper referencial que tenen els governs locals per a les empreses, el tercer sector i les entitats, es demanaran mesures d'igualtat als proveïdors, col·laboradors i beneficiaris de recursos públics amb els quals es relacioni el govern municipal. Es revisaran les ordenances municipals i el Reglament d'Ordenació Municipal d'acord amb la Llei 17/2015 per tal de garantir la igualtat efectiva en tots els òrgans municipals i aquells en els quals l'Ajuntament participi.

2.1.3 Formació del personal municipal i la població en general

Per tal de garantir la correcta mirada de gènere en el disseny i la implementació de tota la política pública local, i aquella que sigui finançada amb recursos públics, es faran cursos generalistes i de caire sectorial a tot el personal municipal. Tots els àmbits de l'Ajuntament han d'incorporar la mirada de gènere. També es vetllarà per un ús no sexista del llenguatge en l'atenció al públic i totes les comunicacions municipals, així com en l'ús d'imatges i dissenys destinats a la publicitat i comunicació institucional.

2.1.4 L'erradicació de la violència masclista

Els nostres municipis han de ser espais segurs i lliures de violències masclistes. Hem de treballar amb els centres educatius i tot el món associatiu per tal de donar eines de prevenció i detecció de violència masclista de qualsevol tipus en qualsevol àmbit. Allà on pertoqui per nombre d'habitants es garantirà el bon funcionament del Servei d'Informació i Atenció a les Dones, es disposaran recursos per l'assistència i acolliment de dones i infants víctimes de violència masclista o es garantiran els protocols d'acompanyament i derivació a ens supramunicipals.

Es prioritzarà una formació específica per a aquells professionals que puguin detectar o atendre víctimes de violència masclista, i de manera molt especial, per a les policies locals.

També es vetllarà la planificació urbanística, del transport públic, de les activitats esportives i lúdiques perquè siguin segures per a les dones en particular i per al conjunt de la població en general.

2.1.5 Pobles i ciutats de corresponsabilitat, amables amb els infants i les famílies

Els infants són la garantia de la vida dels pobles i la sostenibilitat del nostre sistema social, cultural i econòmic. Cal convertir els nostres municipis en espais en els quals els pares i mares puguin gaudir d'una vida social corresponsable –mares i pares que es divideixin amb igualtat les tasques de cura–. Cal doncs pensar en horaris de les activitats públiques que convidin a la participació igualitària de dones i homes, espais de jocs per als infants en la via pública i els espais públics, transports municipals que pensin en persones de totes les edats i amb tota mena de condicions: del cotxet infantil al caminador o cadira de rodes. Cal pensar i visibilitzar tota mena de famílies i que els nostres municipis siguin llocs on viure a totes les edats de la vida de manera agradable i en condicions d'igualtat.

Mesures:

- Garantirem escoles bressol dels 0 als 3 anys, per a les famílies que ho sol·licitin.
- Garantirem els recursos adients per a la cura de les persones dependents.
- Avançarem cap a flexibilitats horàries i de permisos laborals paritaris i intransferibles que permetin la corresponsabilitat familiar.
- Garantirem, en totes les estructures administratives institucionals, la participació de dones en condicions de representació paritària.
- Incentivarem que en àmbits no institucionals participatius també sigui així.
- Promourem l'elaboració, implementació i avaluació de plans d'igualtat municipals. Si s'escau, aprovarem l'adhesió al pla de polítiques de dones de l'àmbit comarcal, i vetllar perquè s'implementin.
- Donarem compliment estricte a la llei d'igualtat efectiva entre dones i homes 17/2015 aprovada pel Parlament de Catalunya.
- Promourem un gran pacte social, amb el compromís d'erradicació de la violència masclista en totes les formes.
- Lluitarem per l'erradicació de la violència masclista: en la prevenció i l'atenció a les dones i els seus infants –en col·laboració amb el SIAD de referència del territori i d'acord amb el desplegament territorial de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.
- Formarem en perspectiva de gènere i violència masclista tota la plantilla municipal i molt especialment el personal que treballa atenent les persones.
- Donarem suport, recursos i reconeixement a les entitats de dones que treballen en la prevenció, detecció i reparació de la violència masclista.
- Crearem una xarxa de jovent format en temes d'igualtat i violència masclista perquè puguin impartir tallers destinats a la gent jove per sensibilitzar i prevenir la violència masclista entre el col·lectiu de gent jove.
- En cas de femicidi a Catalunya, establim un recordatori i condemna a totes les formes de violència masclista a cada ple municipal posterior a l'esdeveniment, tal com es fa al Parlament de Catalunya
- Incorporarem la perspectiva de gènere en el disseny i implementació de les polítiques municipals: urbanisme, mobilitat, accessibilitat, seguretat, participació, serveis socials, atenció a la diversitat, coeducació, gestió d'equipaments culturals, entre d'altres.
- Dissenyarem una mirada específica adreçada a les dones grans, per tal que no pateixin solitud i abandonament: pla de teleassistència, suport a les entitats de gent gran, suport als equipaments municipals de gent gran.
- Reconeixerem i visibilitzarem les experiències i la contribució de les dones als municipis mitjançant el nomenclàtor, l'atorgament de premis o qualsevol altre reconeixement públic.

- Promourem la participació paritària de les dones en tots els espais de participació municipals.
- Promourem la participació de les dones mitjançant el consell municipal de les dones o altres grups de treball.
- Promourem l'ús d'un llenguatge no sexista, tenint cura del llenguatge que s'utilitza en les comunicacions internes i externes de l'Ajuntament, evitant l'ús sexista del llenguatge, fomentant accions formatives per a la població i els treballadors i treballadores municipals
- Preveurem mecanismes d'allotjament i acollida per a dones i infants víctimes de violència masclista.
- Promourem la formació en perspectiva de gènere al teixit associatiu municipal.
- Prioritzarem l'atorgament de subvencions a les associacions del municipi que incloguin criteris de paritat en les seves juntes.
- Fomentarem, visibilitzarem i reconeixem institucionalment l'esport de base femení.
- Promourem la creació d'espais de trobada de les dones del municipi per desenvolupar activitats dirigides i d'intercanvi d'experiències.
- Commemorarem les dates assenyalades per a les dones: 8 de març, Dia Internacional de les Dones; 25 de novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència vers les Dones, i d'altres que els municipis considerin adequades.
- Ens adherirem a les campanyes supramunicipals de visibilització i empoderament de les dones, mitjançant mocions de suport i accions locals.

Experiències

Ajuntament de Reus:

Un Ajuntament pioner en polítiques de dones i igualtat, liderat per regidores d'ERC.

<http://www.reus.cat/serveis/politiques-digualtat>

Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts: Decàleg per a la Construcció de Ciutats Feministes

El Decàleg per a la Construcció de Ciutats Feministes ha estat elaborat durant més d'un any per les dotze alcaldesses del Baix Llobregat, el Centre d'Estudis Comarcals i el Consell de les Dones del Consell Comarcal del Baix Llobregat i liderat per Sant Vicenç dels Horts. Inclou deu mesures que poden fer els ajuntaments en diferents àmbits per treballar la igualtat de gènere des del punt de vista pressupostari, pel que fa a la violència masclista, la contractació pública, l'àmbit educatiu i comunicatiu, entre d'altres.

<http://www.svh.cat/municipi-per-temes/igualtat/>

Guia de llenguatge no sexista en documents administratius:

<http://llengua.gencat.cat/permalink/c2f7c918-5382-11e4-8f3f-000c29cdf219>

Recursos de la Direcció General d'Igualtat de la Generalitat:

<http://treball.gencat.cat/ca/ambits/igualtat/>

Observatori de les dones als mitjans de comunicació:

Recursos de models d'ordenances i reglaments municipals no sexistes, usos del llenguatge no sexista.

<http://eina.observatoridelesdones.org/>

2.2 Joventut

(Vegeu també programa annex del Jovent Republicà)

Un jovent participatiu i amb tots els drets

En els municipis republicans, el jovent ha de tenir totes les eines per poder viure de forma independent i amb llibertat. Una República on els joves tinguin l'oportunitat de trobar una feina amb sou digne, accés a un habitatge a preus raonables per emancipar-se, disposin d'una bona formació per esdevenir una ciutadania preparada, lliures i crítica, puguin gaudir d'un model d'oci alternatiu de consum saludable i disposin de les eines necessàries per empoderar-se i participar de la vida cultural, social i política.

2.2.1 Un municipi en què el jovent pugui accedir a una ocupació digna que els permeti emancipar-se

El jovent ha de tenir totes les eines per poder viure de forma independent i amb llibertat. No ens podem permetre una República on la joventut catalana hagi d'emigrar per poder sobreviure. La manca d'oportunitats i la precarietat laboral impedeixen que el jovent del nostre país es pugui emancipar amb normalitat; per aquest motiu, hem de combatre l'alt índex d'atur juvenil actual. Per fer-ho, hem d'apostar per mesures que fomentin el treball per a joves, amb sous dignes, i que a la vegada serveixin per adquirir experiència i com a font d'aprenentatge.

2.2.2 Un municipi en què el jovent pugui accedir a un habitatge digne que els permeti emancipar-se

L'accés a l'habitatge és un element primordial per fer real l'emancipació dels joves. Actualment, encara es troba fora de l'abast de les possibilitats del jovent i la taxa d'emancipació dels joves d'entre 16 i 29 anys és tan sols d'un 24,5%. El de l'habitatge no és un problema aïllat, sinó que està estretament vinculat a la situació dels altres elements fonamentals de l'emancipació com són l'atur i la precarietat laboral, que aboquen el jovent a no poder accedir a un habitatge digne perquè no pot generar prou recursos estables. Agreuja encara més la situació el fet que el sistema de provisió d'habitatge ve regulat pel lliure mercat i el parc d'habitatge protegit és insuficient per cobrir la demanda real.

La República Catalana ha de garantir als joves l'accés a l'habitatge de lloguer digne sense que s'hagin d'endeutar ni dependre de tercers per poder-se emancipar. Cal que l'administració sigui proactiva en tots els fronts per combatre les mancances i debilitats d'aquest dret.

2.2.3 Un municipi amb una educació de qualitat i amb igualtat d'oportunitats

L'educació ha de ser un dels eixos prioritaris de la República Catalana. El sistema educatiu ha de formar una ciutadania preparada, lliure i crítica i permetre'ls progressar socialment. Per aconseguir-ho, és necessari que disposi dels recursos convenients. Cal garantir una educació pública, de qualitat, laica, no sexista i en català, i que es fonamenti en la igualtat, l'equitat i la justícia social. L'educació no pot tenir barreres d'accés de cap tipus.

2.2.4 Un model d'oci alternatiu que fomenti la salut i nous hàbits de consum

A dia d'avui, quan pensem en quin és l'actual model en el qual es desenvolupa l'oci de la gent jove, ens trobem que estem davant d'un model d'oci que reproduceix i perpetua un seguit de normes i estereotips que molts cops van lligats a un oci fortament lligat al consumisme i al sexisme. Per tant, creiem en la necessitat d'analitzar el nostre entorn i que només nosaltres puguem decidir com avançar cap a la construcció d'un nou model d'oci millor que l'actual.

2.2.5 Un municipi que fomenti la participació del jovent

És essencial que a la República Catalana es fomentin totes les formes de participació com l'associacionisme i els moviments socials com a pas necessari per promoure l'empoderament democràtic del jovent com a garantia de posar les bases d'una societat centrada en les persones. Precisament per aquests motius és indispensable una forta xarxa associativa que permeti l'assoliment d'una nova cultura ciutadana basada en els valors republicans, la implicació amb l'entorn i el sentit de comunitat i la cooperació.

Mesures:

- Afavorirem l'acompanyament al jovent en la cerca de feina, mitjançant les eines disponibles: oficines joves, punts d'informació juvenil i plans d'ocupació. Per reforçar l'orientació professional, caldrà introduir aquest acompanyament als centres educatius, d'acord amb el consell escolar i la representació de l'alumnat, millorant l'accés del jovent a la informació sobre oportunitats professionals.
- Incrementarem i millorarem els mecanismes públics d'intermediació laboral, per evitar el recurs a empreses de treball temporal (ETT) i agències de col·locació privades, per garantir que no es produeixin pràctiques que contribueixin a la precarització del treball juvenil.
- Posarem a disposició del jovent una oferta de formació contínua al llarg de la vida per adaptar els coneixements i les competències als requisits del teixit productiu del territori.
- Fomentarem el reconeixement social de l'associacionisme com a eina de formació en la participació i de cohesió social, donant suport tècnic, logístic i econòmic als projectes liderats per entitats juvenils.
- Com en altres països europeus, cal estudiar l'aplicació de mesures de reconeixement social de l'educació en el lleure, com ara la lliure disposició d'hores associatives sense penalització salarial per garantir que el jovent es dediqui plenament a la seva tasca social.
- Apostarem per opcions d'accés i tinença de l'habitatge que vagin més enllà de l'individu i incideixin en la transformació social, com ara la masoveria urbana, la cessió d'ús o les cooperatives d'habitatge.
- Incrementarem i millorarem les ajudes per facilitar l'accés a l'habitatge dels joves, i els mecanismes per obtenir-les.

- Desenvoluparem mesures per recuperar habitatges buits i posar-los al servei de la ciutadania, en especial als segments de població amb dificultats, mitjançant la rehabilitació o procurant que promocions privades sense vendre passin a règim de lloguer preferentment protegit.
- Assessorarem i donarem les eines necessàries al jovent sobre totes les opcions d'accés a l'habitatge, incentivant-ne nous models, més enllà de la dicotomia lloguer-compra.
- Crearem espais per al jovent on siguin ells i elles qui gestionin les activitats que es portin a terme.
- Gratuïtat i millora de l'oferta cultural dels pobles i ciutats adreçat als joves, on puguin participar en la creació de projectes culturals per fer-los partícips.
- Millorarem la mobilitat en horari nocturn en el transport públic.
- Dissenyarem la política sobre el consum de drogues, especialment entre el jovent, des d'un vessant pedagògic, no repressiu.
- Crear un pla integral contra la violència masclista destinat al col·lectiu jove que, d'una banda, detecti i actuï contra determinats comportaments que poden suposar un risc de violència i, de l'altra, serveixi per formar en la no discriminació.

Experiències

Ajuntament de Caldes de Montbui:

Ajudes per a joves cooperants. Convocatòria pública per a joves de 18 a 30 anys per participar a projectes de cooperació al desenvolupament

Als voltants de la primavera, l'Ajuntament de Caldes de Montbui obre una convocatòria d'ajuts municipals per a joves que participin a projectes de cooperació per al desenvolupament. L'objectiu és facilitar als nois i noies de 18 a 30 anys l'oportunitat per col·laborar en algun projecte solidari en un país del sud a través d'una entitat contrapart. Aquesta ajuda econòmica es destina a pagar les despeses d'assegurances de viatges o desplaçaments. El projecte serveix perquè molts joves coneguin el món de la cooperació internacional per primera vegada.

Un cop han tornat del viatge (habitualment després de l'estiu) és important que generin un retorn al seu municipi, per això se'ls convida a exposar la seva experiència a la Taula de Solidaritat Local (formada per entitats socials del municipi).

Ajuntament d'Arenys de Munt: Brigada Jove

Contractació de joves durant les vacances d'estiu per fer feines de la brigada (manteniment, pintura, neteja de pintades...)

Permet impulsar la inserció laboral i reflexionar sobre el civisme ("han fet una pintada a la meua paret", reflexió pública d'un jove en veure un equipament municipal).

<http://www.arenysdemunt.cat/document.php?id=13189>

Ajuntament de Pals: Tècnic compartit de joventut

Pals és un poble amb molts joves i sense cap projecte definit en termes de joventut. Això no és perquè no hi hagi voluntat política sinó per falta de personal i recursos. A través d'un conveni amb el Consell Comarcal del Baix Empordà, disposem d'una tècnica compartida amb dos pobles més amb qui estem elaborant el Pla Local de Joventut i ja ha començat a treballar amb els joves: sortides mig subvencionades, involucrar-se amb associacions del municipi.

2.3 Ciutadania i diversitat

Una república catalana per a una societat diversa

La República Catalana es reconeixerà com una societat diversa, garantint els mateixos drets i oportunitats per a tothom, promovent la interculturalitat i el plurilingüisme com a riquesa del país i configurant una societat cohesionada, inclusiva i solidària d'acord amb els valors republicans i els drets humans. Una República laica amb llibertat de creences i conviccions, on les actituds discriminadores no hi tinguin cabuda i en què la diversitat sigui viscuda i entesa com una realitat i una riquesa.

2.3.1 Promoure la interculturalitat per viure conjuntament els que som diferents

L'objectiu de la política de gestió de la diversitat, basada en l'interculturalitat, serà desenvolupar una cultura cívica comuna basada en els valors de la democràcia, la llibertat i els drets humans, tot fomentant les polítiques d'inclusió, la interacció entre les persones de diferents orígens culturals que vivim junts, el coneixement i el reconeixement de la diversitat, per tal d'assolir la identificació i el sentit de pertinença de totes les persones que viuen a Catalunya amb la societat catalana.

2.3.2 Disseny de l'itinerari de l'acollida, l'acomodació i l'accés a la ciutadania

Un nou estat on el passat mai pugui hipotecar el futur per l'ascendència i on l'esforç d'implicar-se, de participar i de compartir una cultura comuna es valori com a contracte amb el país d'acollida. Cal facilitar una gestió àgil del fenomen de la immigració i l'emigració internacionals i garantir la meritocràcia republicana i equitativa en la gestió dels fluxos migratoris.

2.3.3 Regulació dels fluxos migratoris i municipi

El moviment de població ha estat la primera de les globalitzacions des que existeix la humanitat. Les fronteres són barreres artificialment creades que difícilment podran impedir les migracions mentre persisteixi tanta desigualtat i tants conflictes bèl·lics. Una regulació racional dels fluxos migratoris des d'una perspectiva real i objectiva de les causes de les migracions és imprescindible per a la bona gestió de les entrades i sortides.

Mesures:

Empadronament:

- Farem que el padró, com a registre administratiu, respongui a la realitat del municipi, a fi de garantir els drets i els deures de les persones i facilitarem l'acció de govern local.

- Complirem la normativa vigent pel que fa a la inscripció al padró, amb una atenció especial a la que es refereix a l'empadronament sense domicili fix i emprendre mesures actives per facilitar l'empadronament d'aquelles persones que viuen en domicilis dels quals no són propietaris o titulars de contracte de lloguer.
- Implicarem tots els serveis municipals en la gestió del padró municipal.
- Oferirem la inscripció immediata al Servei de Primera Acollida a totes les persones que s'inscriguin per primera vegada al padró del municipi.

Acollida:

- Incrementarem el nombre de noves persones empadronades que s'inscriuen al servei de primera acollida, que inclou una entrevista inicial, formació en llengua catalana, mercat de treball i coneixement del municipi i de la societat catalana i posterior derivació a altres serveis si és necessari.
- Farem sessions periòdiques de benvinguda a les noves persones empadronades presidides per l'alcalde o alcaldessa, participades per les persones responsables dels serveis públics i les entitats principals del municipi.
- Implementarem un xarxa d'acollida participada per aquells serveis públics i entitats que puguin donar continuïtat a les accions més enllà del servei de primera acollida en àmbits com l'alfabetització, l'aprenentatge lingüístic, la inserció laboral, la participació cívica, entre d'altres.
- Implementarem programes de mentoria que reforcin les actuacions d'acollida on entre els mentors hi hagi persones de diversos orígens.
- Estendrem les actuacions d'acollida, especialment les lingüístiques, a totes les persones immigrades que en el moment de l'arribada no les van rebre.

Reagrupament familiar:

- Aprofitarem l'informe d'adequació de l'habitatge que se sol·licita per al reagrupament familiar per engegar un procés d'acollida específic per a persones reagrupadores i un altre per a persones reagrupades.
- Impulsarem un programa d'acompanyament al reagrupament per a la persona reagrupadora que serveixi per donar-li l'assessorament jurídic necessari, sensibilitzar de l'oportunitat de millorar coneixements lingüístics, preparar la retrobada i l'arribada dels familiars des dels àmbits de la salut, l'educació i el treball, entre d'altres.
- Acompanyament a la persona reagrupada: informació prèvia a l'arribada, accés al servei de primera acollida, a l'educació i als serveis de salut, a la formació i inserció laboral, a l'acompanyament amb programes de mentoria, a la participació en grups juvenils, de dones o entitats del municipi, a la participació en grups d'iguals per a l'ajuda mútua, etc.
- Convé preparar derivacions a programes o actuacions específiques per a dones i joves.

Arrelament social:

- L'informe d'arrelament social és un dels tràmits més importants en matèria d'Estrangeria en el qual poden participar els municipis, conjuntament amb la Generalitat. A l'informe hi ha de constar el temps de

permanència, els mitjans de vida de què es disposa, el grau de competència lingüística, la interrelació amb les xarxes socials de l'entorn, els programes d'inserció sociolaboral que s'han seguit, i qualsevol altra informació escaient.

- L'arrelament social és la principal via d'accés a la regularitat administrativa per a les persones que no en tenen i viuen al nostre municipi. Vetllar perquè aquelles persones que viuen des de fa temps al nostre municipi tinguin accés a aquesta possibilitat és una forma de defensar els seus drets i de reduir la seva vulnerabilitat i dependència de les ajudes socials. També és una oportunitat per treballar amb la persona interessada aspectes com el seu accés a formació lingüística, ocupacional, participació, entre d'altres.
- Desenvoluparem programes d'inserció laboral, conjuntament amb els possibles ocupadors, per donar a conèixer la possibilitat de reclutar treballadors i treballadores a través de l'arrelament social.
- Agilitzarem els tràmits de l'informe de l'arrelament social, escurçant els temps d'espera.

2.3.4 Treball i nova ciutadania

Acollida i coneixements del món laboral

- Garantirem la impartició del mòdul B de coneixements laborals, previst a la llei d'acollida, en el marc del Servei de Primera Acollida municipal i amb la col·laboració dels agents econòmics i socials del municipi.
- Donarem a conèixer els serveis d'acompanyament al reconeixement de títols acadèmics i d'acreditació de l'experiència laboral.
- Promourem la participació de les persones immigrades en les organitzacions sindicals i a les eleccions sindicals.
- Fomentarem la participació en l'associacionisme empresarial i, en particular, del comerç, per part de persones empresàries d'origen immigrant.
- Promourem l'establiment de plans d'ocupació adreçats a persones estrangeres sense autorització administrativa, amb una atenció especial a les dones i les persones amb càrregues familiars, perquè puguin accedir a la regularitat administrativa.
- Desenvoluparem un programa de suport a les treballadores de les cures que inclogui formació en drets laborals i en prevenció de la violència masclista, capacitació professional, prevenció de riscos laborals, salut laboral, assessoria jurídica i, especialment per a les que treballen en règim d'interines, activitats per a la interacció i la sociabilitat.

Igualtat d'oportunitats i no discriminació

- Durem a terme programes específics per a la inserció laboral de les persones reagrupades, en especial, de les dones.
- Fomentarem l'accés, en igualtat de condicions, a l'oferta formativa per a la inserció i millora laboral per a totes les persones amb independència del seu origen.
- Promourem la diversitat d'origen en les plantilles de llocs de treball qualificats i, en especial, de l'administració pública, amb una política d'equitat en l'accés.

- Revisarem els criteris de contractació externa i de licitació de serveis de l'Ajuntament per garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés de la població d'origen cultural divers als organismes municipals i a les empreses que treballen per a l'Ajuntament.
- Promourem l'adopció de programes d'acollida i interacció al centre de treball, especialment en les empreses de titularitat municipal, amb la participació dels comitès d'empresa i les organitzacions sindicals més representatives.
- Combatrem les dinàmiques de segregació de les persones nouvingudes al mercat laboral amb la promoció dels processos de selecció amb currículum anonimitzat i amb l'obertura d'espais de denúncia de les pràctiques discriminatòries.
- Establirem un marc de diàleg permanent amb els agents socials i econòmics locals per teixir aliances per a la inclusió de la diversitat també en el sector privat.
- Desenvoluparem actuacions específiques per detectar situacions de discriminació a les persones immigrades en l'àmbit laboral amb la col·laboració de les organitzacions sindicals més representatives.
- Promourem l'elaboració d'un estudi de la viabilitat del xec servei per a la contractació de persones treballadores de la llar i la possibilitat d'implementar un pla pilot al municipi per valorar-ne l'efectivitat.
- Sensibilitzarem el conjunt de la població sobre la situació i els drets de les treballadores de la llar i les cures per garantir un treball digne al sector.

Millora de l'ocupació

- Donarem a conèixer als agents econòmics locals la possibilitat de contractar persones amb permís de residència i sense permís de treball (permisos humanitaris, extutelats, etc.), persones refugiades i persones en situació d'irregularitat administrativa però amb possibilitats d'assolir un arrelament social.
- Promourem programes de suport a l'emprenedoria social i solidària per a dones que treballen en els sectors més feminitzats o que es troben en situació d'atur.
- Impulsarem iniciatives específiques per afavorir la incorporació laboral dels joves estrangers i per millorar la qualitat de la seva ocupació, especialment en el cas de les dones.

2.3.5 Educació i nova ciutadania

- Garantirem un procés de matriculació i accés a l'escolarització regit pels principis d'equitat, inclusió educativa, foment de la cohesió social i respecte al dret d'elecció de centre dins l'oferta educativa disponible en cada moment, que serà difosa de forma transparent.
- Garantirem, a través de l'Oficina Municipal d'Escolarització, la gestió centralitzada i equitativa de l'escolarització de tota la xarxa sostinguda amb fons públics, inclosa la concertada. Una vegada garantida la plaça escolar segons el marc normatiu, l'escolarització ha d'acordar-se a l'entorn social, neutralitzant qualsevol dinàmica de segregació i, al mateix temps, facilitant la proximitat de les famílies al centre educatiu per afavorir-ne la participació en peú d'igualtat.

- Garantirem que tots els centres escolars finançats amb fons públics acullin la diversitat d'alumnat de manera que reflecteixin l'heterogeneïtat municipal, sense que aquest criteri penalitzi la vinculació entre centres educatius i famílies per raons geogràfiques.
- Informarem des dels serveis de primera acollida dels recursos educatius formals i no formals, dels criteris de matriculació i de les formes de participació en la comunitat educativa, promovent la participació a les associacions de famílies d'alumnes de cada centre.
- Oferirem formació en llengua catalana per a tots els pares i mares d'alumnes que la desconeguin als centres escolars.
- Erradicarem l'analfabetisme de pares i mares dels centres educatius del municipi.
- Farem plans de formació de les famílies per facilitar que aquestes puguin donar suport als seus fills i filles en l'aprenentatge acadèmic i en l'orientació curricular.
- Facilitarem l'aprenentatge de les llengües de la immigració als centres escolars com a activitat no lectiva i lectiva quan sigui possible.
- Fomentarem els espais d'interrelació entre famílies de diferents orígens en l'àmbit escolar i el seu entorn.
- Donarem suport a aquells models educatius, com les comunitats d'aprenentatge, que afavoreixen la interrelació entre famílies i escola, la continuïtat d'aprenentatge en el temps no lectiu, l'erradicació de les situacions de violència a l'escola i la millora de les expectatives d'èxit educatiu.
- Crearem programes de mentoria entre joves referents i alumnat en situació de vulnerabilitat social.
- Obrirem aules d'estudi assistit, activitats de reforç escolar i altres tipus d'activitats compensatòries a l'abast de tots els alumnes en situació de vulnerabilitat.
- Promourem el voluntariat educatiu que pugui participar i reforçar els plans educatius dels centres.
- Promourem la participació en les entitats de lleure educatiu d'infants, adolescents i joves de famílies immigrades.
- Donarem suport al programa Instituts Oberts per a la dinamització del temps educatiu no lectiu per a joves adolescents mitjançant activitats programades als instituts de secundària en horari no lectiu.
- Donarem suport a mesures de prevenció de l'abandonament i el fracàs escolar.

2.3.6 Salut i nova ciutadania

- Facilitarem el coneixement i l'accés a la targeta sanitària.
- Donarem a conèixer els serveis de salut en el procés d'acollida tant per millorar l'accés a la salut com per afavorir un ús correcte dels serveis sanitaris.
- Crearem taules de treball sectorial que coordinin els diferents actors que poden intervenir en problemà-

tiques que afectin un col·lectiu concret, com pot ser la prevenció de la mutilació genital femenina, la malaltia del Chagas, etc.

- Farem un seguiment especial de col·lectius vulnerables com poden ser, per exemple, les persones amb dificultats per a l'accés al padró, la població sense domicili fix o les persones sense permís de residència.
- Avaluarem la necessitat de detectar, mitjançant el treball comunitari, necessitats i problemàtiques de salut específiques.
- Fomentarem la prevenció a través dels equips de la salut comunitària.
- Avaluarem la necessitat de fer educació per a la salut amb una perspectiva intercultural per arribar a més col·lectius o de treballar amb agents de salut que tinguin una funció medidora entre serveis i col·lectius.

2.3.7 Polítiques socials i nova ciutadania

- Tindrem informació clara i transparent sobre les condicions d'accés a les diferents polítiques socials, per tal de comunicar de forma contundent que no hi ha ni premi ni discriminació per raó d'origen.
- Endegarem xarxes antirumors a partir de la formació de ciutadans i ciutadanes que, voluntàriament, en vulguin ser membres.
- Farem formació en matèria d'interculturalitat, igualtat i no discriminació, i combatrem el discurs d'odi en tots els treballadors públics que atenen la ciutadania.

2.3.8 Gènere i nova ciutadania

- Disposarem de dades estadístiques i mantindrem actualitzat l'anàlisi del perfil de les dones immigrades, defugint les generalitzacions.
- Endegarem un programa de formació i inserció laboral específic per a dones arribades a través del reagrupament familiar.
- Donarem suport a l'emprenedoria de les dones immigrades.
- Facilitarem la conciliació de la vida laboral i familiar a aquelles dones per a les qui aquesta qüestió pot ser una barrera per a l'accés al món laboral.
- Farem un seguiment d'aquelles dones que puguin trobar-se en una situació d'aïllament social (mestresses de casa que no coneguin ningú, víctimes de violència, treballadores de les cures en règim d'internes, etc.) i crearem espais per a la seva sociabilitat.
- Identificarem i potenciarem espais naturals de relació (escola, comerços, places...) i hi actuarem a través del treball comunitari per afavorir la interacció i el suport mutu.
- Promourem el coneixement i l'ús de la llengua catalana entre les dones migrades oferint, si s'escau, cursos i activitats flexibles compatibles amb altres obligacions.

- Farem formació d'igualtat i prevenció de la violència masclista en els processos d'acollida.
- Inclourem als plans i actuacions contra la violència masclista la vulnerabilitat afegida de les dones migrades quan els manca xarxa familiar i personal de suport.
- Col·laborarem en la detecció i desmantellament de xarxes de tràfic d'éssers humans, en l'atenció a les treballadores sexuals i en la conscienciació dels usuaris dels serveis.
- Coordinarem localment el protocol de prevenció dels matrimonis forçats.

2.3.9 Conèixer i reconèixer la diversitat cultural

- Afavorirem la participació de tots els veïns i veïnes en les iniciatives culturals.
- Reconeixerem la diversitat cultural en el marc de les programacions culturals, educatives i de lleure, etc.
- Potenciarem els equipaments culturals i els mitjans de comunicació, públics i locals, com a espais de trobada intercultural. Inclourem els equipaments culturals en les activitats d'acollida.
- Facilitarem l'ús dels equipaments culturals com a espais de trobada de les diferents entitats, incloses les formades per persones immigrades.
- Facilitarem l'ús esporàdic dels equipaments públics (centres cívics, poliesportius) per les diferents entitats i comunitats religioses i de creences del municipi, en igualtat de condicions amb la resta d'entitats.
- Farem que les biblioteques donin accés a la cultura catalana i a les cultures de la nova ciutadania.
- Inclourem en el disseny de totes les activitats culturals l'objectiu de foment de la interacció i el diàleg intercultural.
- Promocionarem el teixit sociocultural en la seva funció socialitzadora i creativa.
- Fomentarem el coneixement de la llengua catalana i el multilingüisme a través de les activitats culturals reconeixent la riquesa que suposa el multilingüisme, fent que es manifesti la diversitat lingüística municipal en els espais públics, incloent-hi també les llengües minoritàries, estimulant el coneixement i l'aprenentatge de les llengües que es parlen en el municipi, així com disposant de personal d'origen divers i materials en diferents idiomes, sobretot els referits al moment de l'acollida. Igualment, el català ha de ser considerada la llengua pública comuna, motiu pel qual l'Ajuntament ha d'establir els mecanismes per garantir-ne la formació i promocionar-ne l'ús social. A la Val d'Aran, s'estableix l'occità com a llengua comuna de la via pública.

2.3.10 Fomentar la relació intercultural i la participació

- Equiparem espais públics de trobada efectiva i compartida des de la normalització de la interacció i col·laboració de veïns i veïnes a través del lleure educatiu, d'accions formatives, lúdiques, de sensibilització sobre diferents aspectes de la realitat al municipi, de comunicació social, de voluntariat lingüístic, bancs del temps, obertura dels centres educatius en horari no lectiu, dinamització de places i altres formes de treball en medi obert, diàleg interreligiós, mentoria, etc.

- Farem visible i valorarem el potencial que aporta la diversitat cultural del municipi.
- Promourem la mediació i el diàleg en la resolució de qualsevol conflicte veïnal.
- Promourem el treball preventiu a través de dinàmiques d'apropament entre tota la ciutadania del municipi
- Programes de suport a les comunitats de veïns i veïnes.
- Vetllarem pel respecte de les normes de la societat democràtica i de la convivència a l'espai públic.
- Promourem una nova cultura basada en el diàleg i la corresponsabilització.
- Desenvoluparem processos participatius per a l'abordatge de la cohesió i la convivència.
- Tindrem un òrgan estable de participació de les entitats de la nova ciutadania, inclourem les persones nouvingudes a tots els òrgans de participació.
- Enfortirem el teixit associatiu del municipi com a agents socials actius i representatius. Inclourem el coneixement del teixit associatiu en el procés d'acollida de la nova ciutadania. Farem accions específiques per a la promoció de la participació en els àmbits socials de relació de les persones immigrades.
- Afavorirem l'acollida de les persones nouvingudes en el teixit associatiu del municipi.
- Promourem iniciatives de codesenvolupament, com un espai on es canalitzi adequadament les iniciatives solidàries i on el coneixement de les dues cultures sigui un fet positiu, que ajudi a millorar la cooperació amb els països del sud i afavoreixi la cohesió social a Catalunya. Ser agents de desenvolupament pot ser també una sortida laboral.
- Promourem espais de deliberació i treball cooperatiu veïnal.

2.3.11 Un municipi laic amb llibertat de creences i conviccions

Les institucions públiques de la República Catalana es declaren laiques, alhora que garanteixen el dret a la llibertat religiosa, de creença i convicció a tota la ciutadania.

Mesures:

Reconeixement públic de la pluralitat religiosa

- Garantirem l'exercici del dret de llibertat religiosa, de pensament i de consciència, com a valor bàsic democràtic.
- Identificarem les comunitats de creences presents al municipi, fent visible la diversitat interna de les confessions, de manera que les minories no quedin bandejades, facilitant el seu coneixement per tota la població, evitant els prejudicis que es deriven del desconeixement.
- Vetllarem per la dignificació dels espais de culte i les festivitats.

- Garantirem el dret a l'obertura de centres de culte sempre que compleixin les condicions urbanístiques i tècniques, d'accés, seguretat, higiene i insonorització.
- Farem efectiu el dret a celebrar comunitàriament les festivitats pròpies de cada tradició religiosa, autoritzant l'ús d'espais i equipaments públics, aprofitant també aquestes celebracions com un element per a l'enriquiment de la vida cultural del municipi, seguint les recomanacions de les guies editades per la Direcció General d'Afers Religiosos.

Participació de les entitats i comunitats religioses

- Encoratjarem les entitats i comunitats religioses i els seus fidels a la participació com a agents socials dels municipis.
- Donarem suport a la creació de grups de diàleg interreligiós per ajudar a bastir una cultura pública comuna, des de la laïcitat de les institucions, és a dir, cedint el protagonisme d'aquest diàleg a les diferents tradicions religioses i conviccionals del municipi.

2.3.12 Fer front al racisme i a totes les ideologies de l'odi

Mesures de prevenció:

- Campanyes de sensibilització pel conjunt de la població: crearem una xarxa ciutadana antirumors i promourem els espais lliures de racisme i de qualsevol discriminació per raó religiosa, de creença o de convicció.
- Formacions específiques cap a professionals que atenen el públic a fi que no donin tracte diferenciat per la condició religiosa o cultural del ciutadà o ciutadana.
- Oferirem formacions a col·lectius vulnerables perquè identifiquin millor el delictes d'odi i el racisme.

Mesures de denúncia i acompanyament de les víctimes de fets racistes:

- Punts d'informació, assessorament i suport sobre discriminacions en l'àmbit laboral, l'oci i els serveis d'atenció al públic, entre d'altres.

Mesures contra la radicalització vers l'extremisme violent:

- Formació sobre els diferents factors que són a l'origen dels fenòmens d'evolució cap a l'extremisme violent.
- Elaborarem i consensuarem el discurs per prevenir i lluitar contra la islamofòbia, i tots els discursos i delictes d'odi.
- Recolzarem i facilitarem l'empoderament de les entitats, comunitats i persones musulmanes, especialment les dones per fer front a la islamofòbia.
- Elaborarem i implementarem, d'acord amb la Generalitat, protocols específics de prevenció, detecció i intervenció davant els processos d'evolució cap a l'extremisme violent.

- Ens coordinarem amb els circuits oficials de derivació i rehabilitació de persones radicalitzades vers l'extremisme violent.
- Donarem suport i/o participar en l'àmbit local en les plataformes ciutadanes contra la xenofòbia, el racisme i la islamofòbia.
- Capacitarem els treballadors públics sobre la detecció, prevenció i denúncia dels actes i actituds de caràcter xenòfob, racista i islamòfob i de l'extremisme violent.
- Consensuarem mocions entre totes les forces democràtiques destinades a rebutjar i eliminar les actituds i conductes xenòfobes, racistes i islamòfobes en el municipi.

Experiències

Ajuntament de Caldes de Montbui: Mentoria per a infants i joves reagrupats

Mentors voluntaris comparteixen temps amb un infant o jove nouvingut amb la intenció de descobrir i gaudir junts del poble i el seu entorn.

Els mentors voluntaris comparteixen una hora a la setmana amb un infant o jove nouvingut amb la intenció de descobrir i gaudir del poble i el seu entorn. Els mentors els ajuden a desenvolupar el seu potencial i així afavoreixen la seva integració cultural, social i lingüística. És un projecte de responsabilitat social.

Una bona eina per reduir l'aïllament i el risc d'exclusió social dels infants i joves nouvinguts, i també una oportunitat excel·lent per als mentors de desenvolupar una competència intercultural. Hi ha resultats científics que mostren els bons resultats en l'evolució personal dels infants i joves, els seus bons resultats acadèmics, i la seva integració social. Els mentors es vehiculen mitjançant l'entitat Caldes Solidària amb l'objectiu de complir escrupolosament amb la llei de voluntariat. Des del 2014 hem tingut vint-i-cinc parelles mentor-mentorat. La tècnica d'Integració és l'encarregada de les tasques d'organització i formació dels mentors.

2.4. LGTBI

Uns municipis republicans que treballin per la diversitat sexual i de gènere i lluitin contra la lgtbifòbia

Els municipis republicans han de ser la punta de llança en la lluita contra les desigualtats i les discriminacions que es generen a causa de la diversitat sexual i de gènere, així com la garantia de la implementació de la Llei 11/2014 contra la LGTbifòbia a tot el territori.

Per això és important incorporar la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere a l'agenda política del municipi. I per fer-ho cal donar suport al teixit associatiu del municipi, posar en marxa equipaments i serveis adreçats a aquest col·lectiu i dur a terme mesures per lluitar contra l'homofòbia.

Però sobretot cal garantir la transversalitat d'aquestes polítiques per tal que la visió LGTBI impregni el conjunt d'actuacions que es duen a terme des del consistori amb l'objectiu que tinguin una incidència més enllà del mateix col·lectiu, ja que la seva posada en pràctica suposa un benefici per al conjunt de la societat.

Mesures:

- Crearem una regidoria específica encarregada d'impulsar les polítiques locals en matèria de diversitat sexual i de gènere (LGTBI), sobretot en municipis mitjans i grans. En municipis menors, incorporarem la matèria LGBTI a la regidoria d'Igualtat, Atenció a les Persones o la que tingui un caire més transversal.
- Commemorarem, des de l'Ajuntament, diades relacionades amb el col·lectiu LGBTI com ara el 17 de maig (Dia Internacional contra l'Homofòbia) i el 28 de juny (Dia internacional de l'Orgull LGBTI). I ho farem a través d'actes institucionals, amb la col·locació de la bandera LGBTI, de l'aprovació de mocions i declaracions o d'activitats públiques.
- Adherirem el municipi a la Xarxa de Municipis LGBTI.
- Elaborarem un pla local LGBTI del municipi, i la constitució d'una comissió interdepartamental municipal per garantir-ne la implementació i avaluació.
- Incorporarem la perspectiva LGBTI als principals plans i programes municipals, per tal de garantir la transversalitat d'aquestes polítiques.
- L'obertura d'un Servei d'Atenció Integral (SAI), com a equipament de referència a l'hora d'atendre les persones que hagin patit alguna discriminació per motius d'orientació sexual o identitat de gènere (per a municipis de més de 20.000 habitants). En els municipis menors de 20.000 habitants i que no en disposin, sol·licitar la prestació del servei des del SAI comarcal.
- Crearem consells municipals de participació adreçats al col·lectiu LGBTI del municipi (en municipis mitjans i grans).
- Impulsarem accions de formació i sensibilització del personal municipal en matèria LGBTI, molt especialment el que atén el públic i la policia municipal. Informar tot el personal de l'administració local del protocol del deure d'intervenció que els obliga a actuar en cas de LGBTIfòbia.
- Donarem suport i dinamitzarem l'associacionisme LGBTI del municipi.
- Garantirem una política comunicativa local inclusiva amb la diversitat sexual i la identitat de gènere, tant pel que fa a la comunicació corporativa del consistori com als mitjans de comunicació local (ràdios i televisions municipals). Procurarem, en els actes públics del municipi, la visibilització de persones del col·lectiu LGBTI.
- Garantirem que la informació municipal (formularis i registres) s'adeqüi a la diversitat familiar i d'identitat de gènere.
- Durem a terme accions orientades a prevenir i combatre l'homofòbia i el bullying LGBTIfòbic als centres educatius.
- Realitzarem accions orientades a combatre la discriminació per orientació sexual o identitat de gènere en l'àmbit laboral.
- Farem accions orientades a prevenir l'homofòbia en l'àmbit de l'esport.
- Emprendrem accions orientades a prevenir l'homofòbia en l'àmbit de la gent gran (especialment pel que

fa a residències i casals de gent gran).

- Vetllarem perquè les biblioteques del municipi incorporin fons documental i material sobre diversitat sexual i de gènere.
- Afavorirem polítiques comercials i turístiques adreçades a les persones LGBTI en els pobles i ciutats on hi hagi activitat econòmica d'aquestes característiques. Així mateix, des de l'administració local, assegurarem la neutralitat i la no discriminació dels establiments turístics.

Experiències

El pla marc d'igualtat per raó d'orientació sexual i identitat de gènere d'Osona

El juny del 2016 es va aprovar el pla marc d'igualtat per raó d'orientació sexual i identitat de gènere d'Osona 2016-2020, elaborat pel Consell Comarcal d'Osona i el primer pla de caràcter comarcal de tot Catalunya. El pla tenia com a objectiu donar resposta a la Llei 11/2014, lluitar contra la discriminació i la LGTBIfòbia i fomentar la visibilitat d'aquest col·lectiu. El pla es va dissenyar amb l'objectiu que fos realista i aplicable per tal que tots els ajuntaments de la comarca el poguessin adaptar a la seva realitat.

El Punt d'Atenció a la Diversitat Sexual (PADS) de Reus

El maig del 2017 l'Ajuntament de Reus va posar en marxa el Punt d'Atenció a la Diversitat Sexual (PADS), situat al Casal de Dones de la ciutat. La vocació d'aquest equipament és ser un servei de proximitat que té com a objectiu donar informació i assessorar entitats i ciutadania en referència als drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals i intersexuals (LGTBI).

Documents de referència:

- Llei 114/2014 de 10 d'octubre per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia:
http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=672704&action=fitxa
- Protocol del deure d'intervenció de tots els treballadors i treballadores públics:
http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/docs/2017/10/19/15/52/e2a22447-a0dc-4cb0-b963-bf8c8630613d.pdf
- Pàgina web de la Direcció General d'Igualtat, òrgan competent de la Generalitat en matèria LGBTI:
http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/lgtbi/

2.5 Salut

Un sistema integral de salut i social universal i republicà

El nou Sistema Nacional de Salut i Social de la República estarà centrat en la persona i serà públic, universal, equitatiu i integrat. Garantirà la qualitat, serà finançat amb recursos públics i estarà orientat a preservar la salut i el benestar de la ciutadania. Un sistema en què la ciutadania es farà corresponsable de la seva salut, disposarà de la màxima informació sobre el procés d'emmalaltir i tindrà la capacitat, si és possible, de decidir les

opcions terapèutiques que vol rebre fonamentades en l'evidència científica a nivell de resultats, de manera compartida amb els professionals sanitaris que l'acompanyin. L'equitat en l'accés al SNS és irrenunciable.

2.5.1 Atenció integral centrada en la persona i d'acord amb els valors republicans

Un sistema que vetlli pels drets i deures de les persones ateses basats en els valors republicans, promovent l'atenció integral centrada en la persona amb un especial èmfasi sobre els col·lectius més vulnerables, les seves persones cuidadores i famílies.

2.5.2 Un sistema públic, universal, de qualitat, sostenible i equitatiu

El sistema ha de ser públic, universal, de qualitat, sostenible i equitatiu, ha d'aspirar a la màxima eficiència sense vulnerar els principis deontològics, ha de ser capaç de generar prosperitat i ser el motor d'una economia basada en el coneixement, amb transparència i retiment de comptes, i amb la garantia d'accés a tota la informació relativa al funcionament del Sistema Nacional de Salut. Ha d'establir mecanismes per superar el context de pressions estructurals i el marc financer de la Generalitat i ha d'estar fonamentat en la provisió pública, optimitzant els recursos públics per garantir que totes les catalanes i catalans rebran una atenció equitativa en l'accés, però també en els procediments, sigui quina sigui la seva ubicació territorial i la seva casuística socioeconòmica (ningú ha d'emmalaltir o morir per viure lluny de la ciutat o per haver de decidir entre comprar medicaments o aliments).

2.5.3 Salut i benestar en totes les polítiques i amb corresponsabilitat de la ciutadania

La prevenció de la malaltia i la protecció i promoció de la salut seran els eixos principals de tot el sistema en tots els períodes de la vida de la persona. L'abordatge dels determinants socials de salut és clau per impulsar polítiques públiques que reverteixin en la millora de la salut de la comunitat. Aquestes polítiques s'han de dur a terme amb la corresponsabilitat de la ciutadania com a subjecte actiu en la pròpia salut i benestar, individual i col·lectiu, basant-se en un model col·laboratiu amb els professionals implicades. En aquest sentit, la participació de tots els actors implicats –ciutadania, representants d'entitats, representants del món local i altres administracions, professionals i proveïdors– serà inclosa com a element capital en la presa de decisions i en el procés de confecció de polítiques, generant un diàleg constructiu amb un impacte transformador en la decisió final per tal de prendre-la de manera més intel·ligent i més legítima.

2.5.4. Organització territorial integrada i en xarxa

L'organització ha de ser territorial, integrada i en xarxa, amb participació efectiva i vinculant dels representants de la ciutadania i dels professionals. Els diferents proveïdors han de tenir el mateix tractament i han de treballar amb els mateixos objectius de qualitat assistencial i en sintonia amb tot el territori català i en cada territori, entenent aquesta diversitat de proveïdors com una font de fortalesa que condueix a la millora contínua de l'atenció.

2.5.5. Un model orientat a la recerca, la innovació, l'excel·lència i la solidaritat

El model ha d'estar orientat a l'excel·lència i es fonamenta en el desenvolupament professional, la recerca i la innovació per impulsar la transferència del coneixement en l'àmbit de la salut, el benestar social i la solidaritat global, alhora que impulsa mecanismes per tal de facilitar la seva translació a la pràctica clínica.

Mesures:

Salut i societat

- Impulsarem una atenció social i sanitària de proximitat, prioritzant l'atenció domiciliària, atenent tant com es pugui els condicionants propis del pacient i del seu entorn més immediat (familiars, de veïnatge...) i observant una cura especial per als col·lectius més fràgils i vulnerables.
- Considerarem l'Atenció Primària comunitària com a base de l'atenció integral i la principal porta d'entrada al Sistema Nacional de Salut i Social. Potenciar i dotar l'Atenció Primària perquè sigui resolutiva i vertebradora dels diversos nivells assistencials.
- Treballarem per eliminar qualsevol desigualtat en l'accés a la salut: desigualtats zero en salut.
- Corresponsabilitzarem i empoderarem les persones en la cura de la seva salut i la qualitat de vida.
- Enfocarem la salut des d'una perspectiva comunitària mitjançant l'estreta col·laboració entre els serveis d'Atenció Primària de la salut, benestar social i salut pública, complementant la seva activitat en l'acció sobre els determinants socials de la salut.
- Promourem el treball intersectorial i transversal (PINSAP: Pla interdepartamental i intersectorial de Salut Pública) implantant, en tots els àmbits, els plantejaments de "Salut a totes les polítiques".
- Coordinarem i donarem suport a les accions de formació, promoció i prevenció de la salut que s'organitzin als centres educatius i en qualsevol entitat que formi part del teixit associatiu del país.
- Promourem i impulsarem la cogovernança entre institucions per aconseguir més capacitat d'incidència en la planificació, la gestió i l'avaluació dels serveis de salut en l'àmbit territorial.
- Les activitats municipals en l'àmbit de la Salut Pública es duran a terme en coordinació amb l'Agència de Salut Pública de Catalunya.
- Fomentarem la creació de xarxes locals de salut pública i comunitària a les administracions locals amb participació de tots els actors territorials.
- Promourem la participació dels agents econòmics i socials i també dels espais comunitaris de lleure, en les intervencions que impliquin l'àmbit de la salut.
- Difondrem des dels àmbits responsables una informació accessible sobre la manera d'utilitzar els recursos sanitaris i reforçar l'educació sanitària com a potenciadora de l'autonomia personal.
- Dotarem convenientment els recursos destinats a la prevenció i a la promoció de la salut, posant l'accent especialment en la gent jove, la gent gran, les dones i les persones nouvingudes.
- Potenciarem el disseny de plans de salut comunitaris específics per a cada poble, barri i ciutat, amb la participació de la ciutadania i dels actors socials del territori i amb objectius i accions concretes. Dotarem aquests plans de salut d'indicadors i mecanismes d'avaluació permanents.
- Organitzarem xerrades informatives adreçades als pares i mares per oferir eines per educar en la salut els seus fills.

Àmbits específics de salut

- Promourem l'activitat física i l'esport com a eina educativa de promoció de la salut. Inclourem les instal·lacions municipals en els programes de salut específics (cardiovascular, metabolisme, osteoarticular, geriatria, salut mental...).
- Reforçarem els programes que afecten més especialment la salut i la qualitat de vida d'adolescents i joves, encara que no exclusivament. Aquest són, preferentment, els d'educació sexual –incloent-hi la diversitat sexual–, l'atenció a la planificació familiar, els programes de prevenció i informació sobre les malalties de transmissió sexual i els programes de prevenció i informació sobre els trastorns alimentaris i la salut mental.
- Reforçarem els programes de prevenció i informació sobre la drogodependència, l'alcoholisme i el tabaquisme i altres hàbits no saludables.
- Crearem un programa específic de la salut i la seguretat en el treball consensuat amb les organitzacions empresarials i sindicals sotmès a seguiment i avaluació. La creació de programes de salut laboral són útils per donar confiança i suport a treballadors i empreses.
- Coordinarem d'una manera efectiva amb la resta del sistema els centres i serveis per a l'atenció a les persones amb malalties mentals. Impulsarem, així mateix, programes de suport per als familiars directes dels pacients tractats.

Salut i autonomia personal

- Impulsarem el seguiment proactiu dels pacients crònics complexos i amb malaltia avançada, amb equips específics d'Atenció Primària.
- Coordinarem les accions de salut amb Afers Socials i entitats cíviques i esportives no lucratives per dissenyar programes adreçats a potenciar, mantenir i augmentar l'autonomia de les persones, amb l'objectiu de treballar per un envelliment actiu i saludable amb polítiques i accions transversals.
- Prioritzarem iniciatives i dissenyarem estratègies per promoure la vida independent de les persones grans, tant al seu domicili com a la comunitat, com a element per a la millora de la seva salut en general.
- Impulsarem la construcció de noves residències, centres de dia i hospitals de dia públics i en règim de concertació amb la Generalitat, amb treball en xarxa amb els responsables de l'atenció sanitària i dels serveis socials.

Salut pública

- Desplegarem i farem efectius els àmbits de responsabilitat en Salut Pública dels municipis (aigües, zoonosi, manipulació d'aliments, epidemiologia, instal·lacions amb risc de legionel·losi, etc.).
- Millorarem els controls sanitaris i la informació sobre la distribució d'aigua per al consum humà.
- Informarem de manera regular i rigorosa sobre l'estat de l'aire de les poblacions i impulsarem de manera prioritària actuacions dirigides a disminuir el nivell de contaminació atmosfèrica en els grans nuclis urbans.
- Elaborarem programes específics de control per a les plagues –rates, escarabats, tèrmits, etc.– i, en particu-

lar, de les plagues actuals –coloms, cotorres, gavines, gats, etc.– i, contribuïrem des del món local en tot allò que estigui a l'abast per combatre les plagues del medi natural i rural –caragol poma, cranc americà, etc.

- Utilitzarem sistemes no contaminants per al control de la vegetació en els parcs i jardins, responsables amb les persones i el medi ambient, reduint l'ús de Glifosat.
- Impulsarem que els criteris d'edificació i els materials de construcció siguin els adequats per evitar afec-tacions clíniques derivades dels “edificis malalts”.
- Promourem mesures per limitar al màxim les radiacions provinents de l'espectre electromagnètic.
- Dotarem d'aparells desfibril·ladors els equipaments esportius, mercats i altres espais públics molt fre-qüentats, connectats al Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM) i fomentant polítiques formatives de primers actuants en aturada cardiorespiratòria. Programes formatius i de manteniment d'habilitats.
- Potenciarem l'educació en RCP dels escolars durant l'educació Primària i ESO introduint aquesta forma-ció en el currículum educatiu dels nens.

Cementiris i serveis funeraris

Pel que fa al servei municipal de cementiri, s'estableix que tots els municipis estan obligats a prestar el servei públic de cementiri.

Pel que fa a les característiques mínimes que ha de complir la prestació del servei públic de cementiri, s'esta-bleix que els cementiris han de disposar necessàriament, a més del nombre corresponent de sepultures, de les instal·lacions següents:

- a) Un local destinat a dipòsit de cadàvers.
- b) Un sector destinat a l'enterrament de restes humanes procedents d'avortaments, d'intervencions quirúrgiques i de mutilacions de criatures abortives.
- c) Una ossera general destinada a recollir les restes provinents de les exhumacions.
- d) Instal·lacions d'aigua i serveis higiènics.

Pel que fa als serveis funeraris, no ens trobem davant la prestació de cap servei públic amb caràcter obligatori però si que ens trobem davant un servei que pot ser prestat per l'Administració. Els serveis funeraris tenen la condició de servei essencial d'interès general, el qual pot ésser prestat per l'Administració, per empreses pú-bliques o per empreses privades, en règim de concurrència en tots els casos.

En conseqüència, per prestar els serveis funeraris es podrà escollir alguna de les fórmules següents: Gestió directa (Amb o sense autorització especial, Organisme autònom o entitat pública empresarial o Societat mer-cantil de capital íntegrament públic), o també per Gestió indirecta (Concessió, gestió interessada, concert, ar-rendament o societat mercantil o cooperativa amb capital social mixt)

Taxes cementiri municipal:

L'Ajuntament estableix la taxa del Cementiri Municipal, el fet imposable de la taxa la prestació dels serveis del cementiri municipal, són: assignació d'espais per a enterraments; permisos de construcció de panteons o de sepultures; ocupació d'aquests panteons o sepultures; reducció, incineració; moviment de làpides; col·locació de làpides, reixes i guarniments; conservació dels espais destinats al descans dels difunts, i qualsevol altres

que, de conformitat amb el que es preveu en el Reglament de Policia Sanitària Mortuòria, siguin convenients o s'autoritizin a instància de part.

Diversitat religiosa

Cal respectar les creences i les pràctiques religioses entorn de l'àmbit funerari i no s'ha d'entrar en cap discussió per raó de les conviccions de cadascú.

Diverses comunitats religioses sol·liciten que els seus fidels siguin enterrats en sepultures soterrades o tombes dins de les parcel·les confessionals que s'habilitin als cementiris municipals. És recomanable atendre aquestes peticions d'acord amb els preceptes religiosos aplicables a aquestes comunitats. Però és recomanable que les parcel·les confessionals siguin gestionades íntegrament per l'ajuntament, en coordinació amb les entitats religioses quan s'escaigui i es realitzi amb la mateixa taxa municipal per a tothom, sense bonificacions. Cal que l'Administració actuï de la mateixa manera amb tots els col·lectius i amb totes les persones, sigui quin sigui la seva opció de pensament, de consciència o de religió.

Diverses tradicions religioses tenen com a precepte l'enterrament dels seus membres directament a terra. La legislació catalana en matèria de política sanitària mortuòria prohibeix aquesta pràctica i, per tant, no és possible atendre aquesta demanda.

Experiències

Ajuntament de la Pobla de Segur: Jornades de Salut

Recull d'activitats, tallers, xerrades relacionades amb la salut. Al llarg de l'últim trimestre de l'any 2017, vam dur a terme un total de dotze actuacions dins les Jornades de Salut. Hem treballat coordinadament i en xarxa amb les entitats del territori (Associació de Dones, Associació de Salut Mental del Pallars, CAP de la Pobla de Segur i altres professionals del territori) per fer arribar coneixements relacionats amb la salut a totes les persones que hi puguin estar interessades. En les diferents activitats, hi han participat 473 persones.

Ajuntament d'Alcanar: Municipi cardioprotegit

Es tracta d'implantar els aparells desfibril·ladors. La proposta no es queda només d'implantar els aparells, sinó que cal formar sectors estratègics del municipi (treballadors, policia, consergeries, entitats, instal·lacions, etc.) i fer una campanya de conscienciació.

Cost aproximat: una inversió de 1200 € per aparell i un manteniment de 350 €/any.

Ajuntament de Sant Celoni: Pla de prevenció de les addiccions - El Tritó del Baix Montseny

Activitats de prevenció, suport al tractament i inserció que s'han desenvolupat dins de disset municipis del Baix Montseny.

L'any 1999 es van iniciar les actuacions per a la prevenció de les drogodependències al Baix Montseny, arran que els diversos agents dels àmbits de Serveis Socials, Salut, Joventut, Ensenyament, etc., en van detectar la necessitat. Amb l'objectiu de donar continuïtat de manera més organitzada i temporalitzada a les accions preventives que ja es feien, es va redactar el pla de prevenció de les drogodependències del Baix Montseny amb la participació diversos municipis. El 2004, atesa la favorable valoració del projecte, es va formalitzar la seva

continuitat en el marc del primer conveni intermunicipal 2005-2008 del pla de prevenció de les addiccions que des d'aquell moment pren el nom singular d'El Tritó del Baix Montseny.

2.6 Benestar social

Els municipis del benestar

La República Catalana ha de néixer amb el propòsit d'esdevenir una societat inclusiva i cohesionada garantint els mateixos drets i oportunitats a tota la ciutadania. Una República que redistribueixi la riquesa per donar una vida digna a tothom i lluiti contra les desigualtats ajudant els que més ho necessiten, erradicant la pobresa. Una República Catalana del benestar que esdevingui un dels països més avançats d'Europa en la garantia de drets socials i la igualtat d'oportunitats.

2.6.1 Els valors republicans com a pilar de la nostra societat

En l'actualitat, la nostra societat, com moltes de les societats occidentals, és molt diversa i amb valors personals diferenciats. Catalunya, al llarg de la història, ha estat la suma de cultures diverses, que ha donat una societat respectuosa, dinàmica i amb un gran moviment associatiu.

Dintre del respecte als valors personals, la nostra societat democràtica ha d'avançar cap a l'objectiu de la construcció d'una ciutadania crítica, compromesa i amb vocació transformadora.

La creació d'una nova societat amb valors cívics consolidats ha de ser la garantia del creixement de la societat catalana, tant pel que fa a la ciutadania com a la societat. Hem de promoure que els ciutadans i ciutadanes de la República Catalana puguin ser socialment actius i compromesos.

2.6.2 Una societat inclusiva i cohesionada que redistribueixi la riquesa i lluiti contra les desigualtats

La societat catalana s'ha de caracteritzar per la igualtat d'oportunitats, en què tots els ciutadans i ciutadanes tinguin la possibilitat de portar una vida digna i amb capacitat de participació social. El nou país s'ha de sustentar sobre una societat diversa, plural, heterogènia i al mateix temps cohesionada, i ningú n'ha de quedar exclòs per raons econòmiques, socials, de gènere, d'origen, etc.

En els darrers anys, la crisi econòmica ha accelerat el procés de desigualtats socials, pel qual cosa les persones riques cada cop ho són més i les persones més vulnerables cada vegada estan en una situació més propera a la pobresa o al llindar. Per tant, Catalunya s'ha de caracteritzar per combatre les bosses de pobresa que hi ha arreu del país, especialment en grans ciutats, i ha d'implementar mesures que evitin que les persones que estan en risc d'exclusió social caiguin en la pobresa estructural.

Així doncs, l'acció política ha de concebre la pobresa i l'exclusió social des d'un punt de vista transversal, de manera holística, i ha de garantir els drets fonamentals i el dret a la participació en la societat en igualtat d'oportunitats, que es concreten, entre d'altres, en l'accés als serveis socials bàsics, com a eix central de la política d'acompanyament i empoderament de les persones i al llarg de la vida i la comunitat, en coordinació amb les polítiques de rendes i/o prestacions, habitatge, educació, salut i treball.

2.6.3 Viure la vellesa i les discapacitats amb autonomia personal, independència i

dignitat

La gent gran i les persones amb diversitat funcional són fonamentals en la nostra societat. No sols per la seva aportació en experiència i memòria històrica o perquè contribueixen a crear i enfortir les xarxes familiars i veïnals, sinó fonamentalment perquè és la diversitat el que permet construir un país sensible i accessible per a tothom.

El nou país ha de ser garant que les persones grans i amb discapacitat visquin amb autonomia personal i dignitat.

No és acceptable que una part de la ciutadania malvisqui amb pensions que no garanteixen arribar a final de mes, visqui en solitud i esperi ajudes i serveis que arriben tard o quan arriben no són els adequats perquè la situació s'ha agreujat.

En definitiva, un nou país ha de saber reconèixer el potencial de les persones amb diversitat funcional i el valor de la gent gran perquè puguin viure els darrers anys de la seva vida amb la màxima autonomia personal, estima i dignitat possibles.

2.6.4 Igualtat d'oportunitats per a tots els infants i adolescents

Segons l'indicador AROPE, un 30,5% de menors de 16 anys viuen en situació de pobresa i exclusió social a Catalunya, xifra superior a la mitjana de la UE.

La República Catalana del benestar ha de garantir que tots els nens i nenes i adolescents, amb independència d'on visquin, tinguin les mateixes oportunitats en l'atenció social, l'educació, en la salut i en el respecte dels seus drets més bàsics. També ha de garantir el dret a viure en família.

Ha de ser un país que no permeti la malnutrició infantil i que combati decididament el maltractament envers infants i adolescents. Un país amb una educació inclusiva i amb un mapa de recursos, serveis i programes que ajudin al coneixement dels seus drets i deures, que potenciïn les capacitats que tenen i que els estimulin l'autonomia. Finalment, ha de ser un país que aculli una societat en què infants i adolescents puguin ser protagonistes de les seves vides i participar en aquesta societat.

Actualment, Catalunya inverteix un 1% del PIB en polítiques d'infància. Professionals, entitats i món acadèmic coincideixen en la necessitat d'augmentar aquesta inversió com a única recepta per reduir les desigualtats i la conveniència de situar-la en la mitjana europea, que l'any 2009 va ser del 2,27% del PIB.

2.6.5 Reforma horària per a la millora del benestar

Tothom viu vint-i-quatre hores al dia però no tothom ho fa en les mateixes condicions. En aquest sentit, apostem decididament per considerar el temps com a font de riquesa i impulsar una política pública que en permeti la redistribució dels usos. Cal treballar per consolidar el temps com a variable rellevant en la recerca de l'equitat i el benestar. La reforma horària és una qüestió vinculada principalment a la salut pública i és aquest el principal motiu pel qual n'urgeix l'impuls. Ens calen un horaris més humans i més cívics que venen també per assegurar i fer compatibles la qualitat de vida laboral i personal i la distribució de tasques domèstiques i de cura de manera equitativa entre dones i homes.

Mesures:

Transversals

- Els ajuntaments han liderar plans estratègics d'acció social que generin una visió i estratègia conjunta de tots els actors, intentant focalitzar-se en els aspectes de màxim acord i que generin projectes transformadors i desencadenants.
- Les estratègies municipals han d'incorporar: la introducció d'evidència científica, la cocreació de serveis i projectes amb persones professionals, usuàries i persones del món acadèmic, metodologies de participació i implicació del conjunt d'agents de l'àmbit social, així com mecanismes d'avaluació del progrés i dels resultats de les polítiques públiques.
- Cal impulsar projectes SocialLab, que incorporin metodologies i elements innovadors a projectes ja existents o de nova creació, amb l'objectiu de descobrir noves fórmules i metodologies d'abordar necessitats existents de manera més efectiva.
- És important deixar de parlar de "despesa social" i parlar d'"inversió social" i d'"inversió en les persones" com un element positivitzador i alhora facilitador de les contraprestacions de les persones beneficiàries. De la mateixa manera, cal deixar de parlar d'"ajuts socials" i parlar de "suport a situacions" o equivalents.
- Estendrem la idea dels contractes programa entre les administracions i els diversos proveïdors de serveis, de forma coordinada amb les propostes definides i aprovades en el consell municipal de serveis municipals.
- Els ens locals han de fixar un 0,7% d'inversió social en el pressupost municipal, sempre que sigui possible.
- Reconixerem i promourem el tercer sector com a agent social.
- Cal potenciar els bancs de recursos comunitaris, com a eines d'aprofitament dels recursos comunitaris.
- Els ajuntaments han d'impulsar el sistema capítatiu amb relació a programes i serveis integrats en l'àmbit del municipi o zona d'influència, per al desenvolupament de programes o serveis integrats entre serveis socials, sistemes de rendes i/o prestacions, treball, habitatge, salut i educació.
- Cal promoure que els ingressos del consistori per motius sancionadors es destinin a programes socials.

Cohesió social

- Els municipis s'han de comprometre amb una estratègia i planificació integral amb els plans locals d'inclusió social.
- Adaptarem la xarxa bàsica d'atenció social primària als nous requeriments socials i traspasarem l'atenció corresponent als àmbits competents, per combatre les situacions de pobresa (d'habitatge, renda, prestacions econòmiques, energètica, etc.).
- Constituïrem el Consell Municipal de Serveis Socials, especialment en els municipis de més de 20.000 habitants que tenen competències directes sobre la matèria. Aquest òrgan, consultiu i de participació, format per l'Ajuntament i totes les entitats, grups i associacions que col·laborin o treballin en qualsevol activitat relacionada amb el benestar social, serà el nexa entre l'administració i la ciutadania a l'hora de

formular propostes, definir polítiques de benestar i veure'n i analitzar-ne l'execució.

- Garantirem l'alimentació de totes les persones. La renda de ciutadania millorarà aquesta situació. Mentrestant, s'ha de continuar millorant el suport a les entitats i als ajuntaments que distribueixen els aliments, beques menjador, etc. També cal l'obertura de menjadors socials i l'impuls de projectes d'àmbit local que tenen per finalitat garantir l'alimentació.
- Garantirem l'habitatge. Aquest fet ha d'evitar els desnonaments i facilitar l'habitatge als sensesostre, tenir una bossa d'hotels i pensions per a situacions d'emergència social i facilitar habitatge també a les persones que surtin d'una institucionalització de llarga durada. La mesura es pot aplicar, per exemple, a partir d'habitatges socials o habitatges buits provinents d'entitats bancàries.
- Impulsarem serveis orientats a l'atenció de situacions i problemàtiques no previsibles, com pot ser un Servei d'Urgències i Emergències Socials.
- Posarem en marxa serveis de finestreta única per a l'abordatge de situacions de vulnerabilitat relacionats amb les necessitats bàsiques, especialment complexes, per exemple, en l'habitatge o els subministraments energètics.
- Farem complir la Llei 24/2015, especialment en l'àmbit de pobresa energètica, iniciant el procediment sancionador quan convingui.
- Implementarem programes de seguiment i de reinserció social i, sobretot, laboral, de persones que han estat ateses durant un llarg període per l'administració.

Vellesa i discapacitats amb autonomia personal, independència i dignitat

- Potenciarem els plans integrals d'atenció i promoció de la gent gran i a persones amb discapacitat funcional per tal de garantir, de manera coordinada, les necessitats per tenir una vida digna.
- Tindrem present l'envelliment de la població i, per tant, potenciarem l'envelliment actiu i preveurem la necessitat de més recursos socio-sanitaris, com a unitats d'atenció intermèdia, tant en serveis de titularitat municipal com en els que la competència dels quals és de les administracions superiors.
- Afavorirem la participació de la gent gran en la formulació de les polítiques que els afectin directament.
- Promourem plans de dinamització sociocultural per a la gent gran.
- Impulsarem polítiques que afavoreixin la relació intergeneracional entre la gent gran i la gent jove.
- Afavorirem l'aprenentatge de les noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) perquè la gent gran es desenvolupi personalment i aprofiti totes les possibilitats potencials de relacionar-se amb altres persones i conegui tots els recursos disponibles a la xarxa.
- Dotarem el municipi, si hi ha prou demanda, de serveis de residències assistides per a gent gran, pisos tutelats, centres de dia, residències d'estada limitada i serveis de menjador, teleassistència i d'acompanyament de dia i residencials.
- Potenciarem l'atenció domiciliària i la teleassistència, com un aspecte que pot donar més qualitat de

vida, sempre que les condicions de la persona gran ho permetin.

- Facilitarem els àpats en centres de dia i residències a les persones grans que ho sol·licitin amb el corresponent informe dels serveis socials.
- Adequarem els espais domèstics de les persones grans a les seves necessitats per evitar riscos innecessaris (arranjament d'habitatges).
- Estimularem, integrarem i promocionarem la gent gran perquè es vinculi amb el seu entorn veïnal i sociocultural.
- Augmentarem els programes per a la detecció i prevenció del maltractament envers les persones grans i les persones amb discapacitat, com també dels programes d'atenció i seguiment per a la implementació de nous serveis d'acollida per a aquesta realitat (maltractament a persones grans).
- Crearem un sistema integrat de transport adaptat.
- Desenvoluparem accions de formació i suport a les persones que tenen cura de les persones dependents.
- Elaborarem plans sectorials per a la integració de les persones amb discapacitats, tant en l'àmbit social com en el laboral.
- Posarem en marxa serveis d'orientació i finestreta única per a persones amb discapacitat i els seus familiars.

Infància, adolescència, família i igualtat d'oportunitats

- Potenciarem la posta en marxa de plans integrals d'atenció i promoció de la infància i l'adolescència per tal de cobrir, de manera coordinada, les necessitats per garantir el seu desenvolupament.
- Avançarem en la participació infantil per incorporar la perspectiva dels infants i adolescents en la presa de decisions, creant consells locals d'infància i adolescència.
- Promourem municipis respectuosos amb la infància, que garanteixin zones de l'espai públic on puguin jugar i desenvolupar-se en llibertat i autonomia, seguint la proposta del pedagog Francesco Tonucci de crear "la ciutat dels nens".
- Potenciarem les taules locals d'infància per fer una diagnosi compartida de les necessitats existents i de la rendibilització de recursos i la millora en l'atenció dels infants i les famílies.
- Establirem una xarxa de serveis i equipaments socials destinats a la infància i l'adolescència des d'un vessant de prevenció, detecció i protecció de situacions de fragilitat social, maltractament, negligència, conductes de risc, etc., com poden ser les ludoteques infantils i els centres oberts municipals.
- Impulsarem polítiques de suport a les famílies, respectant i considerant tots els models familiars.
- Promourem les escoles de famílies com un espai i un recurs formatiu i de suport al conjunt de les famílies.

- Elaborarem plans de minimització de l'impacte de la pobresa en la infància i els adolescents del municipi; potenciarem programes públics per a l'alimentació, de suport econòmic, conciliació, entre d'altres.
- Desplegarem serveis dirigits a la infància i l'adolescència que abordin problemes socioemocionals, conductuals i d'habilitats acadèmiques, amb l'objectiu de corregir a temps trajectòries personals que redueixin oportunitats a temps.
- Establirem mesures de suport i acompanyament, especialment als infants amb discapacitats (salut, lleure...).
- Coordinar-se amb el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i les administracions supramunicipals –consells comarcals i diputacions– per promoure actuacions o serveis, com ara els centres d'atenció a la infància i a l'adolescència, fent una atenció especial als mecanismes de detecció precoç de problemes i situacions de risc o d'exclusió social.

Acció cívica i voluntariat

- Impulsarem campanyes d'aprofundiment en valors cívics de la Catalunya del segle XXI.
- Farem participar la ciutadania en l'assumpció dels valors.
- Millorarem la xarxa de centres cívics com a espais de participació, formació, impuls de valors cívics i oci positiu.
- Potenciarem els valors cívics i democràtics entre la població, especialment entre infants i joves.
- Donarem suport a les iniciatives que fomentin el civisme.
- Potenciarem el voluntariat i l'associacionisme com una de les millors formes de participació social i exercici de civisme.

Reforma horària

- Ens adherirem a la Xarxa de Pobles i Ciutats per la Reforma Horària.
- Impulsarem una nova cultura del temps a les organitzacions, a favor de models més eficients i més flexibles per atendre les noves complexitats socials.
- Posarem en valor i implementarem les bones pràctiques dutes a terme en els diversos àmbits d'acceleració (treball, administració, cultura i oci, ensenyament, comerç i consum, mobilitat), així com les dades que mostren els beneficis econòmics, socials i de salut d'una millor organització horària.
- Fixarem els àpats en un horari saludable per a les persones treballadores de l'Ajuntament.
- Adaptarem dels horaris i de l'agenda política de les persones en càrrecs electes o llocs directius de l'Ajuntament a la reforma horària.
- Establirem un horari de tancament dels equipaments públics.
- Adherirem el municipi al Pacte Nacional per la Societat Digital, amb l'objectiu que la relació entre la ciu-

tadania i l'administració eviti el desplaçament presencial, afavoreixi l'ús òptim del temps i permeti la compaginació de la vida personal i laboral.

- Concreció de la reforma horària per part de les corporacions locals en els municipis per mitjà de pactes del temps, amb la implicació de les organitzacions socials, econòmiques i ciutadania.
- Recollirem bones pràctiques al municipi, tenint en compte la seva dimensió i el territori, basant-se en l'Inventari Reforma Horària.
- Farem una prova pilot de l'impacte de la reforma horària en la qualitat dels serveis municipals i en la satisfacció de la ciutadania i professionals, amb l'aplicació de mesures com la flexibilitat pactada i l'e-treball.
- Campanya per promoure hàbits saludables quant a ritmes circadianis entre les persones treballadores de l'Ajuntament.
- Formació en competències en les àrees d'administració i protocol relacionades amb una humanització dels horaris i les agendes de càrrecs públics.
- Concreció, per mitjà de la negociació col·lectiva, de tots els possibles acords relatius a la reforma horària per als treballadors públics al municipi.

Experiències

Ajuntament de Sabadell: El Pla Estratègic d'Acció Social (PEAS) Sabadell 2025 defineix els principals objectius i accions que cal impulsar per abordar i combatre les desigualtats a la ciutat

Elaborat de forma participativa i aprovat per unanimitat pel ple municipal, el document formula un seguit d'actuacions a deu anys vista, que es plantegen amb la voluntat que es realitzin des de l'evidència, l'autoexigència compartida i la viabilitat de les propostes.

Amb el PEAS, Sabadell disposa per primer cop d'un pla a llarg termini de polítiques socials altament consensuat que, partint dels efectes de la crisi i a més de donar resposta a les situacions d'emergència, vol identificar, abordar i lluitar contra els factors que generen exclusió. Amb aquesta voluntat, el pla estableix els onze principis que han regit la seva elaboració i quatre pilars d'acció que contemplen catorze objectius estratègics i setanta-set d'específics o accions més concretes. Així mateix preveu vint-i-quatre objectius a assolir en la millora organitzativa a la regidoria d'Acció Social, que alhora es tradueixen en cinquanta-quatre objectius específics o actuacions.

<http://www.sabadell.cat/ca/pla-estrategic>

Ajuntament de Caldes de Montbui: Aire_Educació

Aire_Educació de carrer és el servei municipal d'educació de carrer que atén les necessitats de la població adolescent i jove. Es tracta, doncs, d'un servei universal, socioeducatiu i preventiu adreçat a persones joves que utilitzen l'espai públic com a punt de trobada, o que no accedeixen normalment als serveis i equipaments municipals, o que no han trobat un canal per formular les seves demandes. L'equip professional està format per una parella educativa (educadora i educador de carrer). A través d'accions i activitats amb els grups de joves en el seu propi espai públic, es crea el vincle educatiu. És una bona pràctica perquè amb el projecte Aire_Educació de carrer es realitza una tasca d'acompanyament a persones joves i adolescents del municipi, en els

seus processos de socialització, afavorint la seva integració social. també ens permet detectar necessitats i possibles situacions de risc social, actuant, per tant, de manera preventiva. El nombre de participants és canviant atès que els grups d'adolescents i joves són dinàmics i vius i canvien en el transcurs del temps. Durant el període del setembre del 2016 al juliol del 2017, s'han trobat 89 nois i 42 noies, un total de 131 joves, que es reuneixen i fan vida al carrer. Es diferencien segons "els territoris joves" i el col·lectiu a qui pertanyen. Alguns grups tenen punts de trobada itinerants i alguns joves tendeixen a canviar de grups i generen altres grups. D'altres participen d'associacions i entitats del municipi. Departaments implicats: Departament d'Acció Social i Igualtat d'Oportunitats i Departament de Joventut.

Ajuntament de Crespià: Local social. Un espai (bar, botiga, espai lúdic)

Crespià és un poble que ha perdut tots els serveis i tots sabem que un poble sense serveis és un poble dormitori.

L'espai bar i la botiga és un lloc de trobada per a la gent que viu al poble. En aquest espai, s'hi organitzaran conferències, concerts, exposicions, etc. L'espai lúdic és per fer front a la problemàtica que tenim amb la mainada i els adolescents, des d'aquest espai intentarem que es trobin i tinguin un espai a la seva mida.

2.7 Esports

L'esport per una societat saludable i cohesionada

La República ha d'apostar decididament per l'esport com a instrument per assolir una societat cohesionada i saludable. Un nou model esportiu basat en la concepció de l'esport com a sector privat d'interès públic, que demana una estreta complicitat entre una societat civil esportiva i organitzada i una administració pública no intervencionista que planifiqui, dinamitzi i doni suport a l'esport com a realitat transversal econòmica, de salut, educativa, social i de lleure.

2.7.1 Un municipi que planifiqui, dinamitzi i doni suport econòmic i logístic a l'esport com a realitat educativa, econòmica, de lleure, de benestar i salut

L'administració esportiva ha de ser simple i eficient, amb capacitat per coordinar els nivells administratius – nacionals i locals–, dur a terme polítiques transversals i donar suport econòmic i logístic a les organitzacions privades que gestionen el sector, d'acord amb la planificació i les prioritats establertes.

2.7.2 El ple reconeixement del voluntariat esportiu

El voluntariat esportiu és la base de la gestió de les entitats esportives i, com a tal, se l'ha de reconèixer amb mesures legals, econòmiques, socials i fiscals.

2.7.3 L'esport base i l'esport femení com a sectors estratègics

L'esport base i l'esport femení constitueixen dos segments de l'esport prioritari a desenvolupar com a condició per millorar els resultats quantitius i qualitius del país esportiu.

Mesures:

- Promourem l'extensió del pla d'esport escolar a tots els centres educatius, creant associacions esportives escolars als centres i promovent l'activitat física i esportiva no competitiva entre els nois i les noies.
- Potenciarem, d'acord amb els centres docents i les associacions esportives escolars, la pràctica esportiva en horari extraescolar.
- Oferirem una oferta d'activitat esportiva àmplia, tant en horaris –obertura nocturna de les instal·lacions– com de modalitats.
- Obrirem les pistes i les instal·lacions esportives escolars a la pràctica esportiva de les entitats i de la ciutadania. Aquest fet permet facilitar l'accés a la població infantil dels barris perquè puguin dur a terme activitat física i esportiva en espai condicionat a l'efecte, sense els perills de la via pública, i, alhora, proporciona un tracte igualitari a tota la població, afavorint la inclusió dels joves i infants que no practiquen un esport concret en una determinada associació esportiva. És una mesura per al tractament de l'esport com a eina d'inclusió i cohesió social.
- Desenvoluparem un pla específic de lluita contra l'obesitat infantil, mitjançant els clubs esportius i els centres educatius del municipi.
- Desplegarem un pla de promoció esportiva als espais públics –platja, places, carrers, circuits de salut urbans, etc.– en què es relacioni l'activitat física amb el coneixement del patrimoni natural, cultural i arquitectònic del municipi.
- Dissenyarem una xarxa de carrils bici segregats del trànsit de vehicles de motor.
- Promocionarem la pràctica esportiva en família, de la gent gran, de les persones minusvàlides i, en general, de totes aquelles persones amb dificultats personals i/o socials mitjançant programes específics.
- Promourem activitats ciutadanes de promoció de l'activitat física i l'esport, com ara caminades o bicicletades populars.
- Incorporarem el municipi al Pla d'Activitat Física Esport i Salut (PAFES) de la Generalitat de Catalunya.
- Desenvoluparem espais virtuals, tant corporatius com a les xarxes socials, per donar a conèixer l'oferta esportiva i les activitats organitzades pel teixit associatiu esportiu del municipi.
- Instaurarem la setmana de l'esport per a tothom (Setmana de l'Activitat Física i la Salut).
- Elaborarem enquestes d'hàbits esportius, que poden esdevenir un element de diagnosi de la situació o de l'efectiva pràctica física i esportiva de la població del municipi, a partir del qual es poden establir les polítiques públiques en l'àmbit esportiu.
- Elaborarem l'anuari de l'esport. De la mateixa manera que comuniquem què volem fer, és molt important retre comptes i explicar què s'ha fet i com s'ha dut a terme, com també què no s'ha pogut acabar i els motius pels quals ha estat així. Una opció, doncs, és elaborar amb caràcter anual un document ampli de resum de les actuacions esportives, que podria prendre el format d'anuari de l'esport i que hauria d'incloure, en la mesura del que sigui possible, l'activitat de tots els agents de la comunitat esportiva local.

- Simplificarem i objectivarem les convocatòries de suport econòmic als clubs i les entitats esportives d'acord amb el percentatge de nens escolaritzats al municipi.
- Crearem consells de l'esport als municipis, amb la participació de totes les entitats esportives federades, escolars i de lleure, per poder definir i avaluar de manera conjunta les polítiques esportives municipals. Cal elaborar-ne prèviament un reglament, tenir clar de quines funcions se'l dota, què se n'espera i quin grau de corresponsabilitat en la presa de decisions se li dona, si no és que pren només un caràcter merament consultiu. També podria assumir aspectes comuns de totes les entitats esportives: fer compres col·lectives, buscar patrocinadors, subvencions, assessorament de gestió esportiva i administrativa, etc.; és a dir, mancomunar la part administrativa dels clubs, una part que no aporta cap valor al club però que és imprescindible.
- Potenciarem els clubs i les entitats esportives de base com a element vertebrador de l'estructura esportiva de la ciutat, dotant-los del material esportiu necessari perquè puguin implementar programes esportius de qualitat.
- Promourem la col·laboració entre entitats esportives en l'àmbit comarcal, especialment en zones rurals i poc poblades.
- Crearem una oficina d'atenció a l'esportista.
- Donarem difusió i rellevància institucional a la participació dels clubs i els esportistes del municipi en esdeveniments esportius internacionals de les seleccions catalanes reconegudes.
- Programarem inversions adequades per al manteniment, la millora i l'adequació dels equipaments esportius de xarxa bàsica.
- Promourem la construcció de pavellons al costat dels nous centres educatius, per fer-ne un ús escolar en horari lectiu i un ús ciutadà fora d'aquest horari.
- Crearem circuits d'activitat física a l'aire lliure, especialment orientats a l'activitat per a la gent gran.
- Definirem plans d'usos esportius per als espais naturals que permetin la pràctica esportiva sense malmetre'ls, amb una atenció especial als esports de motor, ciclisme, esports d'aigua i de muntanya.
- Farem plans específics de desenvolupament de modalitats esportives específiques de cada territori: esquí a zones de muntanya, vela i rem a zones costaneres o fluvials, etc.
- Incentivarem la constitució de nous clubs esportius per donar cobertura a l'activitat esportiva emergent en noves modalitats, així com per recuperar modalitats esportives i els jocs tradicionals catalans.

Experiències

Ajuntament de la Bisbal d'Empordà: Beques per la pràctica esportiva. Bequem nens i nenes de 1r a 6è de primària perquè facin esport fora de l'horari escolar en les diverses activitats esportives del municipi

Totes aquelles famílies que, per diverses problemàtiques econòmiques, no poden pagar una pràctica esportiva al seu fill/a, l'Ajuntament, conjuntament amb els clubs esportius del municipi, els beca per fer una pràctica esportiva en un club o entitat esportiva de la Bisbal i beca més o menys quantitat en funció de diverses cir-

cumstàncies: nivell adquisitiu de la família, categories familiars, recomanacions mèdiques o psicològiques, recomanacions de l'escola i recomanacions des de serveis socials.

Ajuntament de Pals: Estalvi econòmic instal·lacions esportives municipals. Substitució de la il·luminació actual per tecnologia LED del camp de futbol municipal

Substitució dels focus actuals del camp de futbol (quatre torres) per focus de tecnologia LED i regulació automatitzada, estalviant un 40% del cost actual i oferint al club de futbol municipal i instal·lacions municipals una il·luminació més adequada.

2.8 Justícia

Una justícia independent, garantia dels drets i les llibertats per a tothom

2.8.1 Justícia, servei públic universal

La República ha de constituir una justícia concebuda com un autèntic servei públic al servei de la ciutadania, pilar essencial de l'estat de dret i l'estat del benestar, que doni plena garantia als drets i les llibertats, individuals i col·lectives, i garanteixi l'accés en plena igualtat a tots els ciutadans. Una justícia eficaç, eficient i accessible, ben dotada de recursos, transparent en la gestió, propera a la ciutadania i que garanteixi la normalitat de l'ús de les llengües catalana i occitana. Una justícia compromesa en la defensa dels drets humans i la justícia universal que esdevingui referent en la persecució dels crims, sense importar qui els hagi comès i on s'hagin comès.

Mesures:

- Vetllarem per l'apropament de la justícia a la ciutadania des de l'escola i l'institut, com a mecanisme de prevenció dels conflictes, i com a mesura per incrementar la implicació de la societat civil en la millora del sistema judicial.
- Implicarem l'administració local en la resolució dels conflictes sota uns criteris de qualitat, per reduir la judicialització.
- Oferirem assessorament i orientació jurídica a la ciutadania de manera coordinada i homogènia amb la resta d'administracions competents. Cal diferenciar els diversos sistemes socials d'assistència i d'assessorament jurídic, de tal manera que les consultes de mínims quedin excloses, inicialment, de l'accés jurisdiccional i s'instaurin mecanismes alternatius de solució.
- Potenciarem l'arbitratge de consum en les empreses públiques, com a sistema alternatiu per a la resolució de conflictes menors i de conflictes derivats de contractacions en massa.
- Promourem que, en la contractació administrativa i en la gestió de serveis en règim de concessió per part d'empreses privades, s'inclougui l'arbitratge de consum en els plecs de condicions.
- Promourem, des de l'administració local, una política d'incentius de l'arbitratge de consum, mitjançant ajuts i signes de qualitat i de reconeixement de les empreses que s'hi sotmeten.
- Tindrem en compte l'adhesió a l'arbitratge de consum en l'atorgament de subvencions a les empreses i

els establiments que ofereixin béns o serveis a les persones consumidores i usuàries.

- És necessari recuperar la vella autonomia de la voluntat i l'autocomposició –que els conflictes civils es resolguin amb mitjans civils. Cal fer un estudi d'impacte de la tasca jurisdiccional que permeti avaluar l'eficàcia i la utilitat real dels litigis i evitar una mecànica de legislació sota influència mediàtica o de finalitat simbòlica i sense memòria econòmica que en prevegi l'impacte.
- Apostarem per una justícia de proximitat basada en l'oferiment integrat dels diferents serveis de solució de conflictes, inclosa la funció decisòria, estructurada de manera coordinada i conjunta amb la resta d'administracions.
- Establirem un mapa racional de prestació de serveis jurisdiccionals, tenint en compte la necessitat de vertebrar la realitat territorial, demogràfica i de volum del tràfic jurídic a cada localitat; mantenint la presència d'òrgans de l'administració general de Justícia a les viles i ciutats mitjanes i petites, adaptant el sistema dels jutjats de pau, agrupacions judicials i caps de partit judicial a la nova estructura administrativa del país, i destinant-hi els recursos humans i econòmics necessaris per al bon funcionament, en col·laboració amb la resta d'administracions.

Experiències

Ajuntament de Badalona: Punt d'Orientació Jurídica en matèria de clàusules abusives en els préstecs hipotecaris

L'objectiu d'aquest servei és donar resposta a les peticions d'orientació jurídica de la ciutadania per la possible existència de clàusules abusives, especialment de clàusules sòl, als seus contractes de préstec hipotecari.

El servei compta amb la col·laboració del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB) i amb el suport de la Diputació de Barcelona, que amplia un trimestre més la possibilitat de tenir aquest assessorament especial vinculat al Departament de Consum. El servei es presta a qualsevol persona, sigui o no de Badalona.

2.9 Cooperació i solidaritat

Compromís solidari amb el desenvolupament humà

Durant els darrers anys, el model de desenvolupament predominant ha entrat en una profunda crisi mundial, i les conseqüències econòmiques, sanitàries, alimentàries i ambientals han afectat greument milions de persones. Una situació que ha empitjorat en la mesura que la crisi financera també ha afectat els compromisos dels països del nord, donants tradicionals d'ajuda oficial al desenvolupament, provocant una forta retallada en el finançament del desenvolupament per als països més empobrits.

A Catalunya, l'extrema dreta ha popularitzat el discurs de “primer els de casa”, que segmenta el principi de solidaritat en funció de si s'aplica localment o internacionalment, als nascuts dins o fora del país, i als que professen unes creences més o menys allunyades de les de la majoria. Aquests discursos reivindiquen tancar l'aixeta, com si la cooperació fos un privilegi que “ara no toca”, obliden que la solidaritat no és donar el que ens sobra sinó compartir el que tenim, i que la cooperació és un acte de responsabilitat i coherència més que de generositat i prestigi.

D'altra banda, l'aprovació de la llei de racionalització i sostenibilitat de l'administració local aprovada pel govern del PP ha determinat la cooperació com una competència impròpia dels ens locals, limitant o eliminant les partides en aquest àmbit.

I, en aquesta crisi, hi tenen molt a veure la manca de resultats tangibles, l'aparició d'algunes males pràctiques i la poca connexió del teixit solidari català amb una ciutadania que no percep les polítiques de cooperació com una prioritat per als municipis en temps de crisi, ja sigui perquè no s'ha rendit comptes davant la ciutadania o perquè la tasca de sensibilització feta fins ara no ha estat prou eficaç.

Avui, defensar el compromís solidari amb el desenvolupament humà significa no només no fer marxa enrere en el finançament, sinó desplegar una política pública alineada amb un model de cooperació transformador que, al sud, acompanyi processos locals per erradicar la pobresa, lluitar contra les desigualtats i prevenir les catàstrofes humanitàries i, al nord, ajudi a construir una ciutadania crítica solidària i responsable mitjançant l'educació per al desenvolupament.

Mesures:

- Establirem criteris ètics, socials i mediambientals en les compres de béns i serveis municipals i adherir l'Ajuntament a la Xarxa de Compra Pública Ètica.
- Dedicarem el 0,7% dels tributs municipals a polítiques de cooperació per al desenvolupament i la solidaritat internacional. Elaborarem un pla estratègic municipal de cooperació i solidaritat amb la participació dels actors locals, en què es fixin els objectius, les prioritats, les modalitats i l'escenari econòmic del mandat.
- Impulsarem el codesenvolupament per vincular positivament la migració amb el desenvolupament dels països d'origen de la població nouvinguda, vinculant el teixit associatiu local amb els col·lectius de nous catalans i prioritzant l'actuació de cooperació amb els seus països d'origen.
- Activarem mecanismes d'avaluació i seguiment de les actuacions dutes a terme en matèria de cooperació al desenvolupament i solidaritat internacional, per aprendre i destacar les bones pràctiques que permetin millorar la qualitat de la nostra actuació en aquest àmbit i augmentar el grau de sensibilització.
 - Desplegarem campanyes de sensibilització, millorarem els mecanismes de transparència i activarem canals per a la rendició de comptes com el millor mecanisme per enfortir una ciutadania crítica compromesa amb el desenvolupament, la cultura de la pau i els drets humans i compromesa amb les polítiques de solidaritat, tant en l'àmbit nacional com en l'internacional.
 - Ens comprometrem amb un canvi de model de cooperació al desenvolupament municipalista que cerqui el valor afegit en l'enfortiment de la governança democràtica, la construcció de pau i l'equitat entre dones i homes, prioritzant el treball amb les entitats solidàries del municipi i els projectes d'educació per al desenvolupament, i desplegant cooperació directa amb els ens locals del sud.
 - Refundarem el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament per convertir-lo en una eina útil per als reptes del sector, i recuperarem el suport ciutadà a les polítiques de cooperació i solidaritat internacional del municipalisme català.

Experiències

Ajuntament de Caldes de Montbui: Taula de cooperació, solidaritat, pau i drets humans

Espai de participació ciutadana promogut per l'Ajuntament de Caldes de Montbui i les entitats de caràcter social i solidari del municipi; Caldes Solidària, Càritas, IMA Amics dels Infants del Marroc, CC ONG Ajuda al Desenvolupament, Creu Roja i Amnistia Internacional.

L'objectiu dels impulsors de la taula és generar un espai de reflexió local sobre conceptes universals que intervenen en la lluita contra les desigualtats i a favor de la dignitat de totes les persones, i definir les polítiques de cooperació internacional al desenvolupament, solidaritat, pau i drets humans.

3. Dinamització econòmica responsable

L'objectiu és assegurar que totes les persones puguin exercir el seu dret i deure al treball, digne i de qualitat, en especial les persones amb més dificultats per trobar feina. El comerç de proximitat i la responsabilitat social de les empreses centren també l'atenció dels municipis republicans.

3.1 Política econòmica i financera

Municipis emprenedors de prosperitat compartida

Els municipis de la República han de prendre un protagonisme actiu en l'estímul de l'economia i fer possible la llibertat de la seva ciutadania en la seva dimensió econòmica, aconseguint l'absència de dominació de qual-sevol tipus, en especial de les grans corporacions i dels poders econòmics. Només un país pròsper, construït sobre una forta base industrial i innovadora i amb unes institucions eficients i independents dels poders econòmics pot garantir que el creixement sigui compartit i s'avanci cap a una societat sense desigualtats i basada en la llibertat i la responsabilitat personal.

3.1.1 Una fiscalitat justa i eficient que garanteixi l'estat del benestar i la funció redistributiva i fomenti la competitivitat i prosperitat compartides

Els municipis republicans han de dotar-se d'un marc fiscal més simplificat, eficient i adaptat a les noves realitats econòmiques. En l'àmbit de la política d'ingressos, cal tractar de manera molt més favorable fiscalment les rendes del treball, gravar el capital especulatiu, incentivar fiscalment l'R+D+i i la reinversió productiva i penalitzar el frau fiscal. En les polítiques de despesa, apostem per uns municipis socialment inversors i redistribuidors que generin noves condicions de mercat més equitatives i garanteixin la igualtat d'oportunitats de tota la ciutadania i agents econòmics.

L'actual marc normatiu definit a la llei d'hisendes locals resulta excessivament rígid i deixa escassa capacitat normativa als ajuntaments en àmbits tan sensibles com la fiscalitat. Malgrat aquestes rigideses, és important que els ajuntaments esgotin tot el recorregut normatiu per intentar incloure elements de progressivitat en figures com l'impost sobre béns immobles, la taxa de residus, les taxes d'escoles bressol, etc., i, a més, dissenyin solucions imaginatives per instrumentar polítiques destinades a compensar el caràcter regressiu de figures com l'IBI, per exemple, amb les bonificacions indirectes en forma d'ajuts vinculats a la capacitat econòmica.

Per altre costat, per la via de les taxes i preus públics cal abordar noves figures que permetin corregir, en part, les disfuncions existents en àmbits tan rellevants com l'energètic o el sistema financer, incidint en els beneficis que obtenen els grans **oligopolis i les entitats financeres** i destinant els ingressos a polítiques específiques per combatre la pobresa energètica o l'emergència d'habitatge.

Un altre aspecte en el qual exigim continuar avançant és l'ambiental, i fer-ho des de les diferents figures tributàries amb l'objectiu de fomentar i facilitar la **transició cap a un model d'energia sostenible** i respectuós amb el medi ambient. És cert que l'actual normativa estatal no ajuda (l'anomenat "impost al sol" n'és un exemple), però malgrat tot els ajuntaments tenen un petit marge per bonificar l'ús d'energies sostenibles i afavorir aquesta transició.

L'objectiu de tot plegat ha de ser **avançar cap a un model de fiscalitat progressiva**, respectuosa amb el medi ambient i orientada a corregir desigualtats.

Pel que fa als pressupostos municipals, apostem clarament per retornar els superàvits a la ciutadania en forma de millors serveis públics i executant inversions prioritàries, posant fi a una etapa d'austeritat imposada pel govern espanyol. Aquest nou escenari expansiu també requereix d'un exercici de responsabilitat en la gestió que garanteixi la bona salut de les finances dels ajuntaments, fugint de projectes sobredimensionats i posant per davant els interessos dels ciutadans. El millor llegat que podem deixar és una gestió responsable, prioritzant aquells projectes de ciutat que generin consens i responguin a un interès general.

Els municipis republicans també han de ser municipis ben gestionats, amb uns pressupostos equilibrats i amb capacitat de replantejar i redefinir les prioritats de despesa en funció de les necessitats del municipi, més enllà del model tradicional de pressupostos purament incrementalistes.

Mesures:

- Avançarem en el model de fiscalitat progressiva en els impostos i desenvoluparem un model de tarifació social en taxes i preus públics amb l'objectiu de garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés als serveis públics.
- Aplicarem incentius fiscals a autònoms i empreses de nova creació amb l'objectiu de fomentar la creació de llocs de treball i revitalitzar el teixit econòmic de proximitat.
- Aplicarem incentius fiscals a ciutadania i empreses que es dotin de sistemes d'aprofitament d'energies renovables amb l'objectiu de facilitar la transició cap a un model energètic sostenible i desvinculat dels interessos dels grans oligopolis.
- Aplicarem exempcions fiscals al transport elèctric amb l'objectiu de reduir les emissions contaminants als nuclis urbans de pobles i ciutats.
- Simplificarem l'estructura impositiva i farem ús de les noves tecnologies per facilitar al màxim la relació entre ciutadania i administració en el compliment de les obligacions tributàries, passant d'un model de relació jeràrquica a un model de col·laboració i confiança entre ciutadans i Ajuntament.
- Dissenyarem mecanismes de col·laboració amb l'Agència Tributària de Catalunya amb l'objectiu de facilitar la coordinació en la lluita contra el frau fiscal, agilitzarem les relacions amb els contribuents i facilitarem la introducció de mecanismes fiscals vinculats a la capacitat econòmica.
- Dissenyarem mecanismes que permetin la participació i el debat de la ciutadania en l'elaboració dels pressupostos municipals.
- Facilitarem la rendició de comptes davant la ciutadania en relació amb l'execució dels pressupostos municipals.
- Treballarem per la incorporació progressiva de la perspectiva de gènere als pressupostos públics.

3.1.2 Formes de gestió dels serveis públics

En el debat sobre la internalització dels serveis sempre serem uns **ferms defensors de la gestió pública**, però sobretot creiem que és prioritari **recuperar el control en la gestió d'aquests serveis municipals**, fuggint d'aquelles formes de govern que opten sistemàticament per l'externalització i la pèrdua de control. Si bé és cert que una manera de recuperar aquest control de la gestió és precisament mitjançant la internalització de serveis, també és veritat que una revisió a fons dels plecs de clàusules de les concessions també ens ha de permetre recuperar aquest control.

Des d'una òptica de responsabilitat, entenem que prèviament a adoptar un acord de canvi en la forma de gestió d'un servei cal realitzar una exhaustiva anàlisi tècnica i econòmica que determini els estalvis potencials, garanteixi la continuïtat laboral dels treballadors i sobretot **posi l'interès general per davant de qualsevol interès particular**.

Lluny d'assumir una posició purament dogmàtica en un sentit o altre, entenem que el debat de les remunicipalitzacions ha d'anar acompanyat d'un exercici de responsabilitat per part de tots els actors polítics. En aquells serveis que no presta de manera directa l'Ajuntament, els plecs de clàusules del contracte han de servir perquè l'administració garanteixi unes condicions laborals dignes per als treballadors de les empreses concessionàries i per avaluar el compliment dels estàndards de qualitat en la prestació d'aquests serveis.

Mesures:

- Farem auditories de serveis públics que permetin avaluar el correcte funcionament en la prestació dels serveis, el compliment de les condicions contractuals vigents i el marge per introduir eines addicionals de controls sobre els concessionaris.
- Iniciarem processos d'internalització de serveis quan, fruit d'una diagnosi tècnica i econòmica prèvia, comprovem que la prestació directa és la forma òptima per a la prestació d'aquell servei en el nostre municipi.

Experiències

Ajuntament de Moià: Pagament a proveïdors i reducció del deute

L'any 2011 l'Ajuntament de Moià acumulava un deute bancari de 14 milions d'euros i un deute comercial superior als 10 milions amb factures pendents, és a dir, un deute global per sobre dels 24 milions. Les factures a proveïdors i autònoms es pagaven amb dos o tres anys de retard i la situació de col·lapse financer era total. El nou equip de govern sorgit de les eleccions del 2011 va dissenyar un pla de reestructuració que permetia reagrupar l'endeutament i planificar un calendari de sanejament a deu anys vista, que alhora garantia la continuïtat dels serveis públics. Sis anys després el deute global s'ha reduït per sota dels 10 milions d'euros i els autònoms i proveïdors han passat de cobrar en dos o tres anys a cobrar en tretze dies.

Ajuntament de Cambrils: Pagament flexible d'impostos i taxes municipals

L'Ajuntament ofereix als contribuents la possibilitat d'acollir-se a un sistema de pagament flexible dels impostos i taxes, amb sis quotes mensuals fixes i dues quotes finals de regularització. D'aquesta manera, es facilita el pagament a aquelles famílies que tenen dificultats per assumir pagaments d'importos elevats que no tenen periodicitat mensual. D'altra banda, aquesta mesura també facilita la planificació de tresoreria del mateix Ajuntament, ja que pot avançar ingressos en lloc de concentrar-los en el moment de la liquidació dels impostos.

3.2. Sistemes agraris

Un sector agrari fort per una alimentació de qualitat i saludable

A la República Catalana, el sector agrari ha de ser competitiu i sostenible. Competitiu perquè compleixi les funcions de producció d'aliments segurs i de qualitat i pugui encarar amb garanties tant el gran potencial exportador com la demanda interna. I sostenible, tant des del punt de vista del medi com de la viabilitat econòmica de les explotacions. L'activitat agrària, forestal i pesquera tenen un paper importantíssim en l'equilibri territorial del país que cal tenir en compte, ja que ajuda a consolidar la població al territori i són la base del desenvolupament rural.

3.2.1 La potenciació dels espais agraris i la producció d'aliments

La preservació de l'espai agrari, entès com l'espai destinat a l'agricultura i la ramaderia que té com a motiu d'activitat la producció d'aliments, és una necessitat per assegurar, al màxim nivell que es pugui, la sobirania alimentària del nostre país.

Avui esdevé prioritat disposar d'un sector agrari potent i competitiu que permeti treballar i desenvolupar conceptes com el del consum de temporada, de proximitat i el consum de producte autòcton. Aquest repte fa que, en l'àmbit nacional però també en el municipal, s'hagin de plantejar polítiques de comercialització i distribució que permetin escurçar els canals d'arribada a les persones consumidores. Es tracta també de fer arribar produccions locals, valorades pels consumidors i consumidores, com un element de dinamització econòmica basada en paràmetres de qualitat i arguments de compra de sostenibilitat econòmica, territorial i ambiental.

El territori de Catalunya es distribueix en un 64% de massa forestal i un 26% de sòl agrícola, mentre que el 10% restant és de sòl urbanitzat (6,50%) i sòl sense vegetació (3,50%). Amb aquesta distribució del territori, gran part de l'agricultura de Catalunya es pot considerar periurbana, ja que, en més o menys mesura, es desenvolupa al voltant de les zones habitades. En aquesta situació, els ajuntaments tenen una importància cabdal a l'hora de definir, preservar i potenciar aquests espais, creant les condicions que assegurin la continuïtat de l'activitat agrària i, per tant, la producció d'aliments, i assegurar, al mateix temps, el manteniment d'un espai no construït al voltant de la densitat urbana, que l'activitat agrària contribuirà a conservar amb l'aplicació, en el dia a dia, de mesures i pràctiques que permetin assegurar la sostenibilitat del medi i, per tant, el futur de l'entorn i de l'activitat.

Mesures:

- Vetllarem per la protecció de les zones de conreu davant la urbanització excessiva del territori. El planejament urbanístic dels ajuntaments ha de protegir els espais agraris que, per les seves característiques, permetin el desenvolupament d'una activitat econòmica agrària viable i competitiva, que són les condicions que n'asseguren la continuïtat.
- Acompanyarem, promourem i facilitarem acords entre agents públics i privats per posar en marxa nous projectes de producció agrària de proximitat i de temporada.
- Crearem, on sigui possible, parcs agraris i parcs rurals que permetin donar valor a l'espai agrari i al sector primari en general, espais que són la base pel desenvolupament de conceptes com el de productes de proximitat i de temporada.
- Vetllarem per la supervivència de les petites explotacions familiars de caràcter agrícola, ramader i pesquer, i potenciarem el relleu generacional.

- Facilitarem canals de distribució als productors del municipi i de la zona, mitjançant mercats municipals o altres canals que es puguin impulsar, i emprendrem accions que afavoreixin la venda directa i escurcin la cadena entre la producció i el consumidor.
- La difusió de l'agricultura entre la infància i jovent contribueix al coneixement i a l'enfortiment del sector i de l'activitat que desenvolupa. Ens plantegem l'organització i coordinació, mitjançant el Consell Escolar Municipal, d'actuacions conjuntes entre centres escolars (en grups o tots, dependent del municipi), per donar a conèixer el sector i l'activitat que desenvolupa, des de la perspectiva de la producció.

3.2.2 El valor social dels mercats i dels productes de proximitat i de temporada

El rol dels mercats municipals en el desenvolupament local va tenir un paper molt rellevant durant els darrers segles. Amb l'auge dels nous formats comercials, en ocasions, ha perdut aquest paper destacat que, tradicionalment, ha servit per a la socialització de les col·lectivitats. Per tant, cal que continuïn desenvolupant la tasca de dinamització econòmica. Atesa la importància que té l'alimentació en la salut, cal pensar en els mercats municipals com a centres de promoció dels hàbits saludables, amb una funció primordial de la formació en els centres escolars. En aquest sentit, els mercats han d'esdevenir potenciadors de l'agricultura que utilitzi sistemes de producció respectuosos amb l'entorn i que garanteixi, alhora, la màxima seguretat alimentària dels productes de proximitat i de qualitat, a fi de promoure i dinamitzar les economies locals.

Mesures:

- Impulsarem la dinamització, la modernització i la viabilitat econòmica dels mercats municipals.
- Vincularem la promoció i la dinamització dels mercats municipals als eixos comercials.
- Promourem el consum de productes de la terra, autòcton, de proximitat i de temporada, de manera que les persones consumidores relacionin l'origen del producte amb l'àmbit geogràfic on es comercialitza.
- Potenciarem les iniciatives empresarials d'emprenedores i les actuacions de desenvolupament agrari promogudes per dones i facilitarem la incorporació de dones joves als sectors agrícola, ramader, agroalimentari, forestal i pesquer.
- Promourem que les cooperatives de consum de l'agricultura utilitzin sistemes de producció respectuosos amb l'entorn i garanteixin, alhora, la màxima seguretat alimentària i alimentació saludable. Per assegurar la viabilitat del sector agrari, hem d'apostar perquè totes les produccions arribin als mercats i que siguin els consumidors, en funció del seu criteri, que comprin un o altre tipus de productes. En aquest sentit, hem de partir de la base que tots els productes alimentaris que entren a la cadena són sans, bons i segurs, siguin de producció ecològica o obtinguts amb altres pràctiques.
- Promourem tallers i xerrades als mercats municipals posant en valor l'alimentació segura i saludable. Establirem un programa de xerrades a les escoles per educar els infants i el jovent i donar-los criteris perquè segueixin una alimentació saludable.
- Vetllarem per l'entorn físic on es desenvolupen els mercats no sedentaris i per la seva continuïtat com a canal de distribució propi que compleix unes funcions d'accessibilitat, proximitat, amplitud d'oferta, competitivitat en preu, dinamització del municipi i punt de trobada i socialització de la ciutadania.

- Potenciarem els mercats de venda no sedentària com a canals de comercialització de qualitat, amb incidència en els circuits curts de distribució alimentària i plenament integrats en la realitat comercial dels municipis. Desenvoluparem polítiques formatives dels professionals del sector per garantir el futur del mercat i dels seus marxants.
- Crearem una normativa sobre bones pràctiques en la manipulació dels productes en els mercats no sedentaris. El tractament que donen als productes (manipulació, exposició al sol, etc.) fan que, moltes vegades, se'ls acabi identificant com a mercats de segona.

3.2.3 El món forestal, un recurs agrari més

La superfície forestal compleix una triple finalitat: té una funció ecològica i paisatgística, és un espai d'ús públic i de lleure i, alhora, fruit de la seva gestió sostenible, ens ofereix recursos com ara la fusta i la biomassa.

Mesures:

- Ampliarem les mesures de protecció de les zones d'interès natural o paisatgístic d'acord amb el territori.
- Millorarem la percepció social de la gestió forestal sostenible i la promoció de l'ús dels seus productes.
- Promourem la participació directa i democràtica dels veïns i veïnes en la gestió del bosc públic perquè puguin gaudir també dels beneficis.

Experiències

Projecte incipient d'estratègia alimentària a Vilassar de Mar

Els plans alimentaris o estratègies alimentàries són projectes per repensar el paper dels aliments i cercar noves fórmules per fer-los més sostenibles, i sobretot, més resilients. Hem de garantir el dret de la ciutadania a una alimentació sana, justa, equilibrada i respectuosa amb l'entorn.

Projectes de valorització dels productes agraris al Moianès

Amb programes a les escoles i per al públic en general. Projectes com "El Moianès ve de gust", el programa escolar d'esmorzars i berenars saludables, o tallers de cuina amb productes de proximitat en els mercats amb participació de cuiners mediàtics.

Parc Rural del Montserrat

Projecte que inclou setze municipis de quatre comarques que s'organitzen a través d'una associació de municipis (encara no constituïda) per tal de posar en valor el sector agrari dels entorns de Montserrat, els productes agraris diversos i les empreses de serveis vinculades al sector agrari. Dos dels quatre municipis impulsors són governats per ERC, Collbató i l Bruc. Un dels objectius del parc rural és valoritzar la producció agrària com a mesura preventiva davant la pressió urbanística, sobretot en municipis més propers a l'Àrea Metropolitana, i en petits municipis amb territori dins del Parc Natural de Montserrat, i oferir l'oportunitat de generar activitat econòmica sostenible a través de la producció de qualitat amb un segell o marca com la de Parc Rural del Montserrat que pot incrementar el preu del producte i motivar la instal·lació de nous productors.

“Smart” rural al Lluçanès

És un exemple d'innovació en el món rural que permet posar en valor el sector agrari, amb projectes interconnectats de foment del producte de proximitat i qualitat, una escola de formatges artesans, un projecte de boscos de pastura i un espai de coworking.

3.3. Pesca

Economia blava i un sector pesquer sostenible, modern i competitiu

Els municipis costers de la República Catalana tenen el repte de contribuir a tirar endavant una política marítima que permeti el ple desenvolupament, de manera sostenible i harmònica, del potencial econòmic blau del país mitjançant la gestió integrada de les activitats sectorials que s'esdevenen a l'espai marítim català. Aquest plantejament inclou el sector pesquer, que ha de ser sostenible, modern i competitiu. Avui dia el nostre país és una potència marítima mitjana de l'àmbit euro-mediterrani amb un bon potencial de futur. Catalunya és avui dia capdavantera a Europa pel que fa a una governança de les polítiques marítimes i pesqueres basada en el co-govern. D'una banda, l'Estratègia Marítima de Catalunya 2030 contempla un desenvolupament marítim equilibrat que promogui l'arrelament de l'economia social en el territori, reforçat per les estratègies de desenvolupament local participatiu vinculades als Grups d'Acció Locals Pesquers (GALPs) actuals i futurs i els projectes que se'n deriven. De l'altra, el nou model de governança de la pesca a Catalunya, és capdavanter en la gestió compartida amb els actors del territori mitjançant comitès de cogestió i promou iniciatives locals de valorització i comercialització del producte. Aquest nou marc obre grans oportunitats per a la implicació activa dels poders locals en la implementació del nous objectius de la política marítima i pesquera del país.

Mesures:

- Donar suport des dels municipis, quan s'escaigui, a la implementació de les 89 Línies Estratègiques d'Actuació del Pla Multianual 2018-2021 de l'Estratègia Marítima de Catalunya 2030; actuar com a dinamitzadors locals de projectes i iniciatives que desenvolupin l'economia blava i contribueixin a l'Estratègia.
- Participar activament en la implementació de les estratègies de desenvolupament local participatiu dels GALPs; dinamitzar els actors localment per tal que es generin projectes de qualitat que facin un bon ús dels fons europeus del FEMP.
- Promourem un model de bones pràctiques, col·laborant en la participació pública i la corresponsabilitat.
- Donar suport als comitès de cogestió pesquera que es creïn en el territori, particularment pel que fa a l'execució dels seus programes socioeconòmics.
- Fomentar i donar suport a les activitats de l'Associació Catalana de Dones de la Mar, de recent creació en el marc de l'Estratègia.
- Vetllarem i promourem per una bona comercialització de qualitat i proximitat.
- Creació de taules de treball municipals amb tots els actors (pescadors, peixaters, restauradors, comercialitzadors, confraria, Ajuntament, universitat, IRTA, etc.) per tal de crear plans estratègics de comercialització i difusió del peix fresc desembarcats a les confraries.

- Campanyes de difusió de la qualitat i dels valors nutritius del peix fresc de proximitat per tal d'augmentar el consum dintre les nostres poblacions.
- Donar suport al distintiu "Peix de Llotja" que permet diferenciar el producte local.
- Creació de marques de qualitat de productes pesquers que ens permetin diferenciar-nos d'altres productes pesquers que no són del nostre territori.
- Aposta i inversió per millorar la conservació i el transport del peix fresc pescat a les nostres confraries.
- Programes per empoderar els nostres pescadors com a ambaixadors i prescriptors de les qualitats i bondats del peix fresc.
- Programes per donar a conèixer espècies de peix poc conegudes i que per tant tenen un baix valor comercial a mercat, amb l'objectiu que pugui el seu valor i poder diversificar així les captures.
- Promoure programes de gestió pesquera que permetin garantir el futur de les espècies i, per tant, assegurar en un futur els llocs de treball.
- Foment i ajudes en la creació de cooperatives de manipulació i transformació del peix fresc, especialment aquelles espècies que tenen un baix valor comercial.

Expèriències

Ajuntament de Palamós: Pla estratègic Palamós Peix

Un projecte transversal, impulsat des de l'Ajuntament, a través del Museu de la Pesca, i des de la Confraria de Pescadors, amb l'objectiu de convertir Palamós en el principal referent a Catalunya quan es parli del peix fresc. Sostenibilitat, promoció i coneixement del producte són alguns dels eixos d'aquesta innovadora iniciativa.

Palamós Peix compta amb la complicitat de sectors econòmics, educatius, sanitaris i científics vinculats al municipi. Es tracta de potenciar el desenvolupament local a través del peix que cada dia arriba a la llotja, convertint Palamós en el referent del peix fresc a Catalunya.

Per impulsar Palamós Peix, s'ha creat una taula de treball on hi ha pescadors, peixaters, distribuïdors, restauradors i comerciants del municipi, però també representants dels àmbits de la salut, l'educació, la ciència i la tecnologia.

Fomentar la sostenibilitat de la pesca, respectant el medi marí, i garantir la traçabilitat del producte. S'agafa l'exemple del pla de gestió de la gamba, en vigor des de fa cinc anys. També es pren com a referent la tasca realitzada per l'Espai del Peix per promocionar espècies amb poc valor comercial.

Una altra actuació que ara es posa en marxa és el projecte MasterPeix, pel qual es formarà els pescadors palamosins perquè facin d'educadors i divulgadors de la cultura del peix i de la cuina marinera local, especialment pensant en el turisme.

3.4 Empresa, indústria i serveis

L'empresa, motor d'una economia productiva, innovadora i solidària

La República té el repte que Catalunya sigui el motor econòmic del sud d'Europa a la Mediterrània, per a la qual cosa cal construir un model econòmic divers, competitiu i sostenible, basat en l'economia productiva i una xarxa logística adequada, que aprofiti el talent humà a partir de la recerca i la innovació, que permeti mantenir l'estat del benestar i que ajudi solidàriament a corregir les desigualtats socials.

3.4.1 Un teixit empresarial competitiu en l'entorn globalitzat

L'economia catalana ha de tenir la capacitat i estar preparada per competir en la globalització. Per això, cal millorar la competitivitat de les empreses, especialment de les pimes, invertir contínuament en R+D+i, disposar de les infraestructures necessàries, garantir l'accés al finançament assignant recursos per potenciar nous sectors productius i creant les condicions per al desenvolupament d'ecosistemes empresarials que propicien l'activitat econòmica, reduir els costos energètics, impulsar la internacionalització, etc., convertint-se en un país TIC avançat i innovador.

3.4.2 Indústria competitiva en un entorn de digitalització

El concepte d'indústria 4.0, també conegut com a quarta revolució industrial, és una oportunitat per guanyar competitivitat en un sector estratègic per al nostre país. En un entorn de competència global, guanyar competitivitat és essencial si volem assolir una millora dels salaris. És molt important que les administracions acompanyin empreses, treballadors i actors econòmics en aquesta transició d'una indústria clàssica cap a una indústria intel·ligent que adopti la digitalització com a eina de millora de la productivitat. Aquesta indústria intel·ligent també ha de permetre assolir millores en termes ambientals, en les condicions laborals dels treballadors i una personalització de la producció més gran segons les preferències dels consumidors. En línia amb l'estratègia de la Comissió Europea Europa 2020, la Generalitat de Catalunya va aprovar l'any 2014 l'estratègia SmartCAT, amb l'objectiu de coordinar les iniciatives locals i supramunicipals orientades a fomentar el desenvolupament i la integració de la indústria 4.0 en el teixit empresarial català.

Mesures:

- Assessorament a empreses en la diagnosi per conèixer el potencial d'integració d'eines de digitalització en els seus processos de producció que els permetin guanyar competitivitat.
- Coordinació del teixit empresarial local per a la generació de sinergies i per definir recursos formatius destinats a capacitar els treballadors en la digitalització del sector industrial.

3.4.3 El capital humà com a principal recurs

El principal actiu que té Catalunya és el talent de la gent i la seva capacitat d'emprendre de forma creativa i innovadora. És un recurs que depèn en bona mesura de la qualitat del sistema educatiu, i de fins a quin punt aquest és capaç de comprendre, relacionar-se i generar sinergies amb el món de l'economia, oferint a tot el jovent la igualtat d'oportunitats per orientar i construir el seu futur.

La formació de tota la ciutadania és, doncs, la base per desenvolupar l'economia del país. I no només forjant joves estudiants amb capacitats per comprendre el món que els envolta, amb un ensenyament superior de qualitat i excel·lència que garanteixi la igualtat d'oportunitats. I entenent també que és al llarg de la vida de totes les persones que cal mantenir l'esforç educatiu.

El reconeixement del talent femení ha de ser un dels motors de creixement i de progrés econòmic i social. Cal posar en valor el treball de les dones donant visibilitat a les professionals i emprenedores i eliminant les desigualtats de gènere que es donen en l'àmbit laboral.

3.4.4 El desenvolupament sostenible com a objectiu econòmic

El desig d'oferir un futur millor per a les properes generacions és un gran repte del planeta, però alhora és una oportunitat per al nostre sistema econòmic i, per extensió, per al nostre teixit empresarial. Saber transformar els reptes de la sostenibilitat ambiental en un canvi en el model industrial és un dels pilars de l'economia del nou país.

3.4.5 Economia social per a la igualtat d'oportunitats i construir un futur col·laboratiu

La República Catalana treballarà per aconseguir que l'economia sigui una eina per a la reducció de les desigualtats i per donar més oportunitats a tota la ciutadania amb l'esperit de ser més justa i socialment més participativa, i defugint posicions elitistes, classistes i masclistes.

Per això, el nou estat emprenedor també ha de ser-ho en l'àmbit social, desplegant una estratègia de concertació amb el tercer sector amb la finalitat d'atendre més i millor les persones vulnerables en un context social canviant, de gran diversitat, d'heterogeneïtat i demandes específiques que el sector públic no sempre arriba a cobrir amb celeritat i eficiència en la gestió.

La factura social de les desigualtats, a banda d'evidenciar la realitat d'un fracàs col·lectiu d'ordre moral i cívic, acaba sent massa cara, fins i tot econòmicament.

3.4.6 Uns municipis emprenedors que facilitin l'activitat empresarial

Un sistema econòmic sòlid i divers necessita d'una administració capaç de permetre elaborar una política de desenvolupament industrial sense les restriccions de l'actual marc econòmic, amb recursos suficients i amb la capacitat de comprendre les necessitats pròpies del teixit empresarial català.

Per això, cal passar d'un Estat espanyol que fa trampes amb les pimes a un Estat català que els faci de trampolí, construint una administració que ajudi a fer créixer l'activitat d'autònoms i pimes.

Mesures:

Emprenedoria social i republicana:

- Potenciarem les empreses d'inserció i integració laboral per a persones vulnerables i discapacitades.
- Contribuirem a les iniciatives de promoció i difusió de les empreses i organitzacions de l'economia social i solidària.
- Incentivarem la participació d'empreses de l'economia social en el subministrament de serveis públics, com ara les escoles bressol.
- Impulsarem noves fórmules de partenariat entre l'administració pública i les empreses de l'economia social per a la gestió de serveis de responsabilitat pública, incentivant la cooperació i la corresponsabilitat pública i privada.

- Exercirem de punt d'informació per a les futures persones emprenedores cooperatives, orientant-les en la fórmula cooperativa o redirigint-les a les entitats especialitzades.
- Promourem l'adopció de plans d'igualtat a les empreses del municipi.
- Fomentarem la cooperació entre empreses del territori, afavorint la fortalesa d'un entramat econòmic local.
- Establirem i desenvoluparem una política per ajudar a la creació d'espais de cotreball als municipis. Incentivarem i facilitarem la incorporació de les empreses a les noves tecnologies.

Per la sostenibilitat de l'economia:

- Fomentarem i promourem de forma activa i prioritària el consum responsable i sostenible amb l'impuls dels productes de proximitat i quilòmetre zero, així com la garantia dels estàndards ambientals i socials en el mercat.
- Potenciarem l'autoconsum d'energies renovables, regulant-lo a favor dels consumidors, les famílies i les empreses, i incentivant-lo en habitatges i centres de treball com a forma més neta, econòmica, sostenible i cooperativa.

Modernització i eficàcia competitiva:

- Modernitzarem els polígons industrials d'arreu del país, amb una xarxa de connexió a internet d'alta velocitat a tot el territori, garantint la igualtat d'oportunitats, l'equilibri territorial i l'extensió de les possibilitats de la innovació.
- Mantindrem els polígons industrials i comercials (enllumenat, voreres, vials, senyalitzacions, etc.).
- Promourem les comunicacions adequades dels polígons industrials amb les grans infraestructures viàries o altres mitjans de transport (trens, ports, aeroports). En aquest sentit, esdevé important la negociació amb les operadores de vies de pagament per no penalitzar les empreses dels municipis que tinguin les comunicacions amb la resta del país afectades per peatges.
- Promourem les figures dels polígons d'activitat econòmica (PAE) en el marc de la col·laboració pública i privada.
- Impulsarem la concentració empresarial d'un mateix sector per promoure la creació i la impulsió de clústers. D'acord amb la política de clústers, afavorirem el manteniment de sòl industrial i potenciarem la creació de polígons industrials amb els serveis necessaris per poder desenvolupar activitat productiva.
- Incentivarem i facilitarem la incorporació de les empreses a les noves tecnologies. Generarem sòl industrial propi en bones condicions i utilitzarem mesures d'atracció de noves inversions.

Millores socials en els concursos, convenis i contractes:

- Impulsarem i normalitzarem l'ús de clàusules socials en els concursos i processos d'adjudicació de contractes públics.

- Incentivarem, mitjançant processos de contractació i compra públiques, empreses i organitzacions que es comprometin a millorar el mercat laboral tant pel que fa a l'estabilitat dels llocs de treball com pel que fa a la convergència dels salaris, contribuint a la dinamització de l'economia local.

Comunicació:

- Durem a terme programes de difusió de l'economia social i solidària per augmentar el grau de coneixement entre la ciutadania, com també els beneficis que s'extreuen per a les persones i per al territori.
- Establirem i mantindrem una comunicació directa amb les principals indústries i empreses ubicades al municipi, a fi de detectar possibles empreses en crisi. Establirem negociacions amb les patronals empresarials i els sindicats per oferir meses de diàleg per implantar noves empreses als municipis amb ofertes de sòl industrial, amb incentius per a la industrialització de zones d'especial interès.
- Ajut al finançament. Cooperarem amb les entitats de banca ètica i cooperatives de crèdit a l'hora de desenvolupar les activitats financeres de les institucions públiques.

3.5 Treball, pensions i economia social

Els municipis del treball digne

En els municipis de la República s'ha de bastir un mercat de treball enfocat al fet que les persones puguin exercir el seu dret i deure al treball, digne i de qualitat, en igualtat de condicions, amb seguretat en la feina, amb participació en la presa de decisions de les empreses i amb concertació social en les relacions laborals.

El mercat de treball es basarà en les feines per compte aliè, l'autoocupació, l'emprenedoria i la funció pública.

El mercat laboral es dotarà d'una inversió sostenible i eficient en infraestructures i d'un sistema de cotització adequat que permetrà establir un sistema de protecció social a la ciutadania (prestacions contributives i no contributives).

3.5.1 Suport a l'emprenedoria i al treball autònom

Catalunya és un país en què l'emprenedoria ha estat present històricament. Emprendre va associat a la nostra manera de ser i de fer. El suport a l'emprenedoria i al treball autònom ha de facilitar el naixement de projectes emprenedors i la seva consolidació, així com una clara legislació del treball autònom, tant en la definició com en la regulació fiscal i de seguretat social. I és aquest esperit el que s'ha de potenciar si volem que Catalunya sigui capdavantera en recerca, desenvolupament i innovació, i el que comportarà creixement econòmic. Alta inversió en recerca, desenvolupament i innovació, com a sistema de reinversió permanent de part dels excedents i beneficis tant de les empreses com de les administracions, amb la millora de la transferència de coneixement i de la recerca generada, i una atenció especial a la recerca enfocada cap a les oportunitats específiques.

Afavorir i enfortir als municipis la creació d'espais de treball col·laboratiu per aprofitar les sinergies locals i impulsar projectes que reverteixin en el territori.

3.5.2 Impuls a l'economia social, tercer sector i cooperatives, com a motor de transformació del model econòmic cap a un model més responsable, sostenible i basat en les persones

S'impulsarà de forma preferent l'economia social, el tercer sector i les cooperatives, perquè sigui el motor de transformació del model econòmic cap a un model més responsable, sostenible i basat en les persones. Per consolidar aquesta transformació, també s'impulsarà la cultura d'empresa social entre el conjunt del teixit empresarial, incentivant comportaments socialment responsables i no exclusivament d'obtenció de beneficis empresarials.

Ser un actor més en l'economia social i tercer sector com a promotor del sector i soci necessari al municipi. És necessària la incorporació de criteris socials a les empreses, públiques i privades, així com a l'administració pública del país. La transformació del model no es produirà únicament pel creixement de les entitats de l'economia social, tercer sector i cooperatives, sinó que també, per completar la transformació del model econòmic, cal impulsar el consum responsable: una demanda racional, conscienciada i coneixedora de l'impacte de les seves decisions de compra.

Els ajuntaments han de liderar la incorporació de criteris socials en el teixit empresarial del seu municipi. Els ajuntaments han de vetllar que en els seus concursos i subcontractacions es respecti la legalitat i no s'afavoreixin empreses que puguin optar a fer treballs públics amb salaris que incompleixin el conveni sectorial o estiguin per sota. Si això és el que volem per a la gent treballadora del nostre municipi, hem de donar exemple exigint-ho a les empreses que treballin per a l'administració.

3.5.3 Millora de l'ocupabilitat mitjançant polítiques actives d'ocupació

L'administració pública ha de treballar pel desenvolupament local mitjançant la creació d'ocupació, especialment en els col·lectius amb més dificultats (joves, dones, etc.), la promoció del progrés empresarial, amb la consegüent generació d'ocupació, el foment del reciclatge i la formació continuada dels treballadors i treballadores i les persones emprenedores, la detecció de productes i serveis o sectors estratègics amb potencial innovador generadors de noves ocupacions, el foment de la creació d'associacions o xarxes vinculades a l'ocupació o la potenciació de polítiques actives d'integració social dels sectors més desfavorits, especialment els de risc d'exclusió social.

Les polítiques actives d'ocupació han d'anar dirigides a la recuperació de les persones sense ocupació, amb programes de capacitat i inserció laboral amb la participació dels diferents actors socials i liderats des de l'administració pública. Conèixer la realitat del sector productiu i teixir complicitats entre el Servei Públic d'Ocupació, les empreses i els ajuntaments, ha de ser la base per establir programes de foment de l'ocupació.

Unes polítiques actives fortes són un element indispensable per treballar l'ocupabilitat de les persones, construir un marc de relacions laborals més àgil i segur per a empreses i treballadors i treballadores i ser un factor favorable a la productivitat de l'economia.

Les polítiques actives a la Catalunya del futur han de versar sobre dos eixos; la integralitat i la territorialitat. Només amb polítiques integrals –actives i passives– ens podem apropar amb èxit al fenomen de l'atur de llarga durada i el de col·lectius d'especials dificultats. Les oficines d'ocupació han de gestionar de manera integral les polítiques actives vinculades a l'activació i també les polítiques passives vinculades a les prestacions d'atur i subsidis. D'altra banda, el treball es crea a cada territori d'acord amb les oportunitats i potencialitats que li són pròpies. La planificació de les polítiques actives ha de ser també territorial i, per això, esdevé essencial que hi hagi estratègies territorials que degudament concertades socialment permetin a posteriori la màxima eficiència de les polítiques actives que s'hi facin.

Treballar les polítiques actives en l'àmbit municipal de forma transversal entre les àrees municipals (Promoció Econòmica, Serveis Socials, Ensenyament, etc.). En l'àmbit local, cal aprofitar el coneixement que tenim dels nostres recursos i de les nostres persones.

3.5.4 Els pactes locals per a l'ocupació

Per implementar un pacte local per a l'ocupació, es proposa, en primer terme, la creació i potenciació de les taules per a l'ocupació com a ens on participen els agents econòmics: representants institucionals, empresariats, sindicats, agrupacions de comerciants, assemblees de persones a l'atur, etc. En el marc de la taula per a l'ocupació, es proposaran i es debatran les línies marc d'actuació que es materialitzaran en l'elaboració i la implementació del pacte local per a l'ocupació (PLO).

En l'elaboració de les polítiques públiques de promoció econòmica, és imprescindible tenir instruments de diagnòstic d'allò que succeeix al mercat i fer un seguiment dels principals indicadors socioeconòmics, especialment l'indicador del nombre de persones aturades del municipi registrades al Servei d'Ocupació de Catalunya desagregat per sexe, tenint en compte les persones que fan formació o tenen altres causes per les quals suspèn l'alta com a demandants d'ocupació i ja no consten com a aturades, ja que hi ha molta més gent aturada que la que està registrada. S'han de considerar també totes les persones que ja no tenen dret, segons la normativa aplicable, a accedir a qualsevol tipus de prestació o subsidi per desocupació, en no haver pogut generar prou cotitzacions.

Per tant, és molt important la funció i el contingut que es doni als observatoris d'ocupació de Catalunya. No es tracta de simples organismes burocràtics. En aquest sentit, es proposa la creació i potenciació, principalment per mitjà dels ens supralocals, com ara els consells comarcals, dels observatoris socioeconòmics, a fi que proporcionin la informació necessària a les taules per a l'ocupació, en el marc del Pla estadístic de Catalunya.

Les meses locals d'ocupació, en l'àmbit municipal, són un molt bon instrument per fer xarxa amb les empreses locals. El diàleg i la posada en comú de problemàtiques o necessitats és el primer pas per trobar solucions a situacions que sovint són comunes a moltes d'elles. Aquestes meses també serveixen perquè les empreses reconeguin l'Ajuntament com un interlocutor vàlid en el seu dia a dia i l'Ajuntament pugui reduir l'atur local o intentar millorar les condicions de les persones que treballen al seu municipi, també de forma transversal (accessos, formació, etc.).

Mesures:

- Enfortirem la relació entre el sistema d'ocupació, el servei d'ocupació i el territori, coneixedors de la realitat local, potenciant l'intercanvi d'informació, i compartint-la per elaborar programes específics i més àgils a cada territori.
- Garantirem l'orientació intensiva en les polítiques d'ocupació com a instrument per empoderar les persones en un mercat de treball complex i alhora fer eficient la inversió en formació ocupacional.
- El plans locals d'ocupació han de ser una eina adreçada als col·lectius de més difícil inserció laboral i no una eina per cobrir necessitats de contractació dels ens territorials. Ha de ser un pont entre una situació temporal de desocupació i el món laboral i, per això, han d'anar acompanyats d'un programa de formació i inserció que garanteixi que aquests plans, anomenats actualment de treball i formació, garanteixen el dret subjectiu a l'ocupabilitat dels qui hi participen, així com la seva inserció efectiva.

- Potenciarem la formació ocupacional com a valor afegit en les polítiques actives d'ocupació. Adaptarem la formació a la realitat del teixit productiu local, mitjançant la prospecció d'empreses i el coneixement del teixit productiu.
- Incrementarem els recursos propis que es destinen a polítiques actives.
- Afrontarem el repte de transformar les polítiques d'ocupació i la inversió que s'hi destina, millorant el pes de les polítiques actives enfront de les passives.
- Treballarem conjuntament amb els ens locals veïns i els ens supralocals a l'hora de planificar i dur a terme actuacions al municipi, per garantir la millor eficiència possible dels recursos públics que es destinen a promoció econòmica. Per això, cal tenir en compte els fluxos de dinamisme econòmic que emanen de les àrees urbanes del país.
- Coneixerem les competències de les persones aturades amb l'objectiu de millorar la seva ocupabilitat i procurar l'encaix amb les necessitats de les empreses.
- Detectarem les necessitats formatives de les persones i les empreses per millorar l'ocupabilitat en el nostre territori elaborant programes conjunts.
- Promourem el treball social amb baixa qualificació o especialització de persones sense treball, respectant el principi de no substitució de llocs de treball efectius, atenent necessitats socials bàsiques que qui les demana no pot retribuir (persones dependents, col·lectius exclosos o en risc, etc.).
- Detectarem del nombre de famílies de l'àmbit local que es trobin per sota del llindar de la pobresa perquè formin part d'un col·lectiu d'atenció prioritària que permeti la plena escolarització, l'alimentació normal, l'habitatge i l'acompanyament necessari per a la seva inserció sociolaboral.
- Vetllarem per la formació i la inserció laboral de les persones desocupades, amb una atenció especial als col·lectius amb risc d'exclusió social, i també dels que tenen una integració més difícil al mercat laboral: joves, dones i més grans de 45 anys.
- Establirem una borsa de treball municipal d'accés fàcil –operativa telemàticament– a què puguin accedir ocupadors i demandants d'ocupació, en coordinació amb les empreses del municipi i la resta de la comarca, per conèixer les necessitats del teixit empresarial.
- Treballarem per la recol·locació de persones que perdin la feina per processos de tancament o deslocalització d'empreses. En aquest mateix sentit, en les possibles negociacions de noves implantacions o trasllats d'empreses, es vetllarà perquè les plusvàlues derivades de la possible requalificació de terrenys industrials no siguin mai un incentiu al tancament o la deslocalització de la mateixa empresa.
- Promourem el voluntariat entre persones sèniors prejubilades i jubilades, amb bagatge professional, per fer tutories a persones emprenedores i recercadores de treball.
- Adaptarem la formació que s'ofereixi des del municipi amb les competències necessàries per cobrir les vacants de les empreses locals.
- Potenciarem la creació d'empreses cooperatives i amb finalitats socials.

- Promourem la contractació responsable, tant a l'Ajuntament (fomentant la participació en concursos públics d'empreses vinculades a centres especials de treball) com al teixit empresarial i comercial dels municipis, amb possibles bonificacions fiscals.
- Establirem ajudes a la contractació, afavorint les empreses que facin contractacions a col·lectius amb especial dificultat d'accés al món laboral.
- Establirem punts on informar i assessorar en el terreny tècnic i financer les persones que vulguin crear petites empreses de tipus associatiu o cooperatiu, així com d'autoocupació.
- Col·laborarem en l'establiment de canals de comunicació entre els centres educatius, les empreses i les administracions per ajustar l'oferta de formació professional a les necessitats locals del mercat de treball.
- Crearem els òrgans consultius i de participació social que puguin vertebrar aquesta comunicació.
- Durem a terme una política de foment de l'emprenedoria en les ordenances municipals.
- Aprofitarem les instal·lacions i infraestructures municipals en hores sense ús per a activitats promogudes des dels municipis en favor de l'autoocupació de persones aturades

Experiències

Ajuntament de Llinars del Vallès: Mesa local per l'ocupació

Es treballa el perfil més genèric de les persones que busquen les empreses per donar una formació "a mida" i que sigui un denominador comú per a les empreses del municipi. S'aconsegueix la implicació de les empreses en molts projectes perquè veuen l'Ajuntament com un interlocutor vàlid.

Ajuntament de Llinars del Vallès: Speed Dating

Jornada d'entrevistes ràpides entre empreses i candidats que es fa després de quatre tallers de competències, i que dona feedback als candidats i, en molts casos, compromisos de contractes laborals. Es fa al maig per intentar incidir en la campanya d'estiu, i té molt bons resultats.

Ajuntament de Manlleu: Xarxa d'Economia Social i Solidària

Agrupem entitats, empreses i persones que des de l'acció apostem per fer créixer aquesta manera de fer economia. Volem comptar amb la col·laboració de totes aquelles iniciatives que promouen els valors de l'economia social i solidària. Apostem per les iniciatives que sorgeixen de les persones i que donen respostes a les necessitats socials, culturals i econòmiques de les persones. Som persones, entitats i empreses de Manlleu que participem activament en el desenvolupament d'aquesta economia i que estem construint xarxa.

Ajuntament de Cardedeu: Creació Empresa Pública

C10 Serveis i Manteniments, SL, capital 100% de l'Ajuntament, per tal d'iniciar processos de "remunicipalització".

Des de l'1 de gener del 2017 gestionem de forma directa el servei de neteja dels edificis públics després de finalitzar el contracte vigent amb l'empresa contractada. Subrogació de personal, bon clima, millor control, més eficiència.

Des de l'1 de juny del 2017 gestionem de forma directa el complex esportiu, a la finalització de la concessió, que havia comportat un cànon molt reduït i molts pocs beneficis socials per al municipi. D'entrada ja hem fet portes obertes a les piscines per a col·lectius en risc en onades de calor.

Ajuntament de Barberà del Vallès: Col·laboració amb les empreses de la ciutat

Convenis de col·laboració amb empreses de la ciutat. S'han fet uns convenis en els quals les empreses es fan càrrec de beques per a estudiants, donen material als nostres instituts, ajuden les persones amb problemes d'inserció laboral, o els mateixos treballadors fan de mestres i ponents amb joves, per explicar com és treballar a una empresa.

Ajuntament de Salt: SaltXef. Fomentar l'emprenedoria entre els joves, omplir els locals buits de la ciutat i potenciar la diversitat cultural a través de la gastronomia

El projecte conjuga els programes de formació d'emprenedoria gastronòmica amb l'oferiment d'oportunitats per engegar un negoci. Mitjançant un concurs, l'Ajuntament atorga el lloguer d'un espai situat al costat del mercat de Salt pel qual els nous empresaris hauran de pagar un lloguer de 250 euros durant vuit mesos. Durant aquest temps, es donarà a conèixer el producte i s'aconseguirà fidelitzar clientela, per continuar el negoci amb més garanties d'èxit quan es traslladin.

Amb aquesta iniciativa, el govern municipal vol treure profit a una de les potencialitats del municipi: la riquesa i la diversitat culturals. En aquest cas, des d'un punt de vista gastronòmic.

3.6 Comerç

Un model comercial equilibrat

Hem de bastir un model de comerç urbà que vertebrï i cohesioni socialment els nostres barris, pobles i ciutats, els faci segurs, integradors i sostenibles, dinamitzant la resta d'activitats econòmiques i cíviques del municipi. Un model que garanteixi la pervivència d'una àmplia oferta de petit comerç independent i eficient, que resisteixi les tendències d'integració vertical del sector. Un model comercial fonamentat en l'equilibri de formats i que consolidi el criteri de la localització, preferentment dins les trames urbanes consolidades, com a element fonamental d'una activitat comercial sostenible, competitiva i ordenada.

3.6.1 Una actuació pública que garanteixi l'equilibri de formats comercials

El model comercial català ha estat un model d'èxit al llarg dels anys i s'ha de projectar al futur i adaptar-se als canvis de la demanda sense perdre una de les seves característiques més essencials: la gran presència de petites i mitjanes empreses comercials independents que conviuen amb la resta de formats amb la vocació d'assegurar que els ciutadans disposin d'uns serveis comercials eficients, d'una oferta sense situacions de domini que, a mitjà termini, perjudiquin els seus interessos com a persones consumidores.

L'administració, a partir de la capacitat reguladora, estimuladora i prescriptora, s'ha d'orientar a preservar aquesta varietat i fer-la compatible amb les noves tendències globals i amb les noves necessitats de les persones consumidores.

La localització dels establiments comercials s'ha de produir preferentment dins les trames urbanes consolidades, llevat de les activitats les característiques de les quals facin més aconsellable que es desenvolupin fora

(per la poca freqüència de compra, pel volum de les mercaderies, etc.). D'aquesta manera, es preservaran les nostres ciutats compactes urbanísticament, amb una utilització no intensiva del territori, amb una diversitat d'usos que les fa complexes i amb una capacitat de respondre a les necessitats de proveïment (en temps i en forma) que les fa cohesionades socialment.

3.6.2 Empreses eficients i competitives

L'evolució dels hàbits de consum i la massiva irrupció de les noves tecnologies a la nostra vida quotidiana ha forçat el sector comercial a buscar noves fórmules per adequar l'oferta i donar resposta a les noves necessitats dels clients. Des de l'administració, s'ha de donar tot el suport possible per generar dinàmiques positives que propiciïn una millora contínua de la competitivitat del comerç urbà, posant a l'abast del sector les eines que permetin millorar la gestió i l'enfocament estratègic i operatiu dels negocis.

La competència del segle XXI és un fenomen global, intersectorial i multidimensional. Global, perquè ja no es competeix en un espai acotat sinó amb empreses de tot el món, que tenen capacitat i recursos per operar en molts mercats alhora. Intersectorial, perquè cada cop està menys clar què ven cada operador. I també multidimensional, perquè al comerç detallista li ha sortit una nova competència, la dels productors i productores que volen estar presents en els canals de comercialització d'una forma directa i que estimulen els processos de concentració vertical amb una creixent posició de domini en el mercat.

Avui en dia és especialment important, per la potencialitat del comerç urbà, donar suport a les empreses comercials que vulguin fer evolucionar els negocis amb la mirada posada en la innovació (de processos, de serveis, de productes...) i en la generació d'experiències per als consumidors. La cooperació apareix com a instrument fonamental per garantir la competitivitat del comerç independent, aconseguint economies d'escala en l'àmbit sectorial (compres, subministraments, promocions, marques, etc.) i en el territorial (serveis als compradors i compradores, promocions, etc.).

3.6.3 Valor social del comerç urbà

Actualment està plenament reconeguda la funció social del comerç urbà, ja que ajuda a fer que les nostres ciutats siguin més vives, integradores i convivencials, perquè se situa en la proximitat de la gent, dona servei i respon a les necessitats de la població; s'implica en la ciutat i el seu entorn; fomenta les xarxes socials i la cultura; proporciona il·luminació, seguretat, neteja i dignitat a l'espai urbà que l'envolta; crea complicitats i teixeix xarxa econòmica; genera més ocupació directa i indirecta que cap altre format; possibilita la integració i la promoció econòmica i social; cohesionava socialment el territori i actua en un món globalitzat des de la realitat més propera, i resol amb èxit aquesta aparent contradicció.

D'altra banda, el model comercial ha de ser un canal de comercialització permanent de la producció de béns i serveis autòctons, no només de la producció agroalimentària de proximitat, sinó també de les manufactures de qualitat elaborades a casa nostra.

3.6.4 Circuit de Comerç Social

El pagament digital és un sistema per al desenvolupament econòmic local: una política de promoció econòmica innovadora que permet incrementar l'impacte multiplicador de la despesa local sobre el comerç local i de proximitat, mitjançant un sistema de pagaments digitals que optimitzi la circulació del diner dins la ciutat.

El Circuit de Comerç Social és una innovadora política de promoció econòmica basada en sistemes de pagaments digitals. Consisteix en un sistema de pagaments digitals que manté determinades despeses municipals dins l'economia local, desencadenant un efecte multiplicador sobre l'activitat econòmica i l'ocupació a la ciutat.

Les Unitats d'Intercanvi (UDI) són un poder de compra temporalment captiu dins la ciutat, que es pot convertir a euros sota determinades condicions (per exemple, a partir d'una data preestablerta). El sistema permet evitar les fugues de capital i incentivar la circulació del diner dins de la ciutat durant més temps, facilitant més propensió a comprar al comerç local.

Mesures:

- Potenciarem i defensarem el comerç urbà de proximitat com a mecanisme per afavorir la dinamització i la vitalitat del municipi.
- Buscarem espais de diàleg i col·laboració amb les entitats de comerciants dels municipis per generar accions d'actuació conjuntes (fires, jornades, setmanes temàtiques, etc.).
- Garantirem la definició d'un model comercial estratègic per a cada municipi, que identifiqui i potencii els eixos comercials, l'articulació de l'oferta municipal en el context del territori al qual pretén donar servei i l'abastiment de les noves àrees de creixement urbà en el mateix terme municipal.
- Assegurarem que, en la definició de les trames urbanes consolidades de cada municipi, pel que fa a la planificació d'implantació comercial, es té prou en compte la preservació dels eixos comercials preexistents, en un bon equilibri amb la necessitat del proveïment en proximitat dels nous desenvolupaments urbanístics i la conveniència d'afavorir la diversitat de formats comercials a cada territori.
- Impulsarem l'aplicació de noves formes de gestió dels centres comercials urbans que permetin superar les limitacions del model actual de dinamització comercial i consolidin la concertació pública i privada, mitjançant l'impuls de les comunitats de cooperació econòmica urbana, a semblança dels BID anglosaxons, com a comunitats de gestió comuna d'activitats econòmiques mixtes.
- Afavorirem entorns comercials basats en la diversitat d'oferta proposant, si s'escau, els instruments urbanístics més adients en cada cas –plans d'usos, plans especials, etc.– per evitar la configuració de guetos o zones de comerç monotemàtiques que no tinguin a veure amb el model comercial general de cada municipi.
- Facilitarem la informació sobre els locals buits i agilitzar, en la mesura que sigui possible, les tramitacions amb altres àrees municipals.
- Promourem activament l'ús de la llengua catalana en el comerç urbà, tant en la retolació com en l'atenció al client, difonent el missatge que l'idioma és un valor afegit a la qualitat del servei.
- Fomentarem i donarem suport a les fires tradicionals i artesanes per establir canals de comercialització dels productes de la terra i contribuïrem, així, a la creació d'una marca catalana de productes de qualitat amb denominació d'origen.
- Garantirem els instruments necessaris per crear marques de qualitat de productes catalans, sigui quin sigui el sector productiu, i donar-los a conèixer a l'exterior.

- Vetllarem per la disciplina de mercat i la igualtat de condicions de competència entre operadors comercials, com a element de defensa dels drets de les persones consumidores.
- Promourem la creació d'entorns urbanístics amables per al comerç, amb una atenció especial a les illes de vianants.
- Vetllarem pel manteniment actual de l'equilibri de formats i la llibertat d'elecció de la població consumidora entre marques i formats. Evitar posicions de domini, sigui d'empresa o de format, que qüestionin aquests principis i perjudiquin els interessos de les persones consumidores.
- Mantindrem i augmentarem la competitivitat de les nostres empreses comercials, recuperant el dinamisme.
- Informarem i facilitarem eines que permetin a l'empresari una reorientació i un ús eficient dels seus recursos.
- Facilitarem la formació i la informació de l'evolució del sector, traslladant-li el coneixement rellevant per al creixement i desenvolupament de l'empresa comercial catalana.
- Capacitarem la modernització comercial, la implementació de les TIC i el comerç electrònic.
- Elaborarem i aplicarem programes de sensibilització sobre la funció social del comerç.
- Promourem la demanda i la comercialització de productes agraris i manufacturats autòctons mitjançant els comerços locals, i desenvolupament de la cultura de l'ecogastronomia (slow food).
- Mantindrem l'actual model d'horaris comercials, evitant-ne la liberalització total.
- Estimularem el comerç local i de proximitat a la ciutat.
- Estimularem el comerç mutu entre botiguers.
- Augmentarem l'impacte de la despesa municipal en l'activitat econòmica local.
- Desencadenarem un efecte multiplicador sobre l'activitat econòmica.
- Impulsarem la política de promoció econòmica aprofitant despeses existents; per tant, sense incrementar el dèficit.
- Canalitzarem diners en un sistema de pagaments digitals, que només permeti la retirada dels diners a condició que hagi circulat un nombre determinat de dies dins la xarxa de comerços adherits.

Experiències

Ajuntament de Barberà del Vallès: Mostra de productes “made in Barberà”

Aprofitant que tenim unes 1.200 empreses als nostres polígons, hem fet una “mostra” dels productes que s'hi fabriquen. Amb empreses multinacionals com per exemple Magnetti Marelli, Novartis, Louis Vuiton, KAO, Provital i d'altres, no ha estat fàcil, però hem aconseguit que mostrin a la ciutadania productes que només es

fan a les plantes que tenen a la nostra ciutat. També hem aprofitat per fer-ho al centre de negocis Nodus, per obrir-lo a la ciutadania. Així hem demostrat que Barberà és molt més que les 1.200 empreses, que a BdV si fan coses úniques, productes “made in BdV”.

3.7 Turisme

Un turisme sostenible i de qualitat

La República ha d'assegurar la continuïtat de l'especialització turística i ha d'esdevenir una destinació de qualitat, fonamentada en un turisme d'alt valor afegit –que no exclusivament de luxe–, amb una oferta diversificada que ens permeti assegurar la sostenibilitat econòmica, social i ambiental de l'activitat turística, i que contribueixi a fer conèixer a tot el món els trets que ens distingeixen com a nació.

3.7.1 Qualitat i sostenibilitat del servei als turistes i visitants

Cal que el servei que es proporciona tant als turistes com als visitants estigui en consonància amb el tipus de turista d'elevat valor afegit –que no necessàriament és de luxe– que volem atreure. Per aquest motiu, cal millorar la qualitat dels serveis i les infraestructures turístiques. Cal distribuir els beneficis del turisme entre tota la població i generar ocupació de qualitat i, d'aquesta manera, reforçarem el consens social sobre el sector.

3.7.2 La nostra riquesa cultural i natural com a base per continuar desenvolupant un turisme de qualitat

El patrimoni cultural i natural de Catalunya és un factor de competitivitat únic i singular al qual hem d'atorgar el màxim valor per diferenciar la nostra oferta de la resta de països i ciutats competidores. La nostra oferta ha de parlar del nostre país i ha de fer emissaris de la nostra identitat als turistes mitjançant la promoció dels trets i els valors que ens distingeixen, amb elements històrics, culturals, naturals i patrimonials.

Mesures:

- Elaborarem un projecte turístic responsable i diferenciat per al municipi a partir de les potencialitats naturals, culturals, patrimonials i econòmiques, dins del marc de turisme sostenible definit per l'Organització Mundial del Turisme: respectuós amb el territori, promotor de desenvolupament integral i consolidador de la identitat nacional, amb tots els elements de singularitat possibles del municipi, i d'acord amb les directrius i polítiques nacionals turístiques.
- Potenciarem un model de desenvolupament de qualitat i de promoció del turisme implicant el sector privat i avançar així cap a models de gestió àgils i amb capacitat d'adaptació vers la demanda, en què les decisions i el finançament siguin compartits pels diversos agents presents en el sector, tant públics com privats.
- Col·laborarem amb la resta d'administracions en la promoció turística del municipi com a via d'optimització dels recursos que s'hi dediquen.
- Afavorirem la integració dels diversos esdeveniments locals, com ara els mercats i les fires, dins l'oferta turística del municipi. Els mercats i les fires actuen sovint com a motor que atreu el turisme de proximitat i de qualitat.

- Crearem una xarxa de camins o vies verdes i recuperarem, si s'escau, els antics traçats dels carrilets i la seva infraestructura, així com els camins de ronda, per donar altres possibilitats i models de desenvolupament turístic al municipi.
- Crearem paquets turístics que incloguin allotjament, restauració i accés gratuït als equipaments culturals locals, que continguin especialment productes de quilòmetre zero. Difondrem aquests paquets mitjançant els portals web municipals i el portal de turisme de la Generalitat. Els oferirem a les agències de viatge, especialment dels països de la UE i de les potències emergents.
- Vetllarem perquè tots els allotjaments turístics i els negocis complementaris estiguin donats d'alta com a tals, per garantir tant la qualitat del servei com la reputació del municipi. Donar resposta a la problemàtica dels habitatges d'ús turístic i garantir la convivència d'aquestes activitats amb els veïns del lloc on se situen.
- Promourem un calendari anual de grans actes comercials i culturals amb l'objectiu de donar a conèixer els municipis i que aquests esdevinguin dinàmics.
- Assegurarem que la part de la taxa turística que es queda al municipi sigui destinada a la formació de les persones que estan al servei del turisme, amb l'objectiu de millorar la qualitat al servei.
- Impulsarem una nova governança que generi complicitats entre societat, institucions i món privat, dotant de més recursos la Direcció General de Turisme i les administracions amb competències turístiques, amb l'objectiu d'implementar polítiques que permetin una gestió integral de l'activitat turística i la capacitat d'actuació en cadascun dels elements de la cadena de valor que representa el turisme.
- Elaborarem un pla integral de qualificació i reciclatge de les persones treballadores i professionals del sector, amb l'objectiu d'impulsar la formació contínua, establint vincles permanents entre escoles de turisme, sector privat i institucions públiques que, mitjançant plans d'estudis i programes especialitzats de pràctiques actualitzats, permetin afavorir una ocupació laboral de qualitat i alt valor afegit.
- Segmentarem les polítiques de promoció turística perquè permetin captar nous perfils de demanda menys sensibles al preu i més vinculats a la qualitat de l'oferta, mitjançant el desenvolupament de sistemes de gestió i monitorització de dades turístiques i l'anàlisi de dades massives (big data).
- Promourem un pla integral de modernització de les infraestructures d'acollida turística que promogui la desconcentració i diversificació territorial de l'activitat turística, amb l'objectiu de repartir millor la pressió dels fluxos turístics i els beneficis de l'activitat turística al territori. Prioritzarem la rehabilitació o la substitució d'allotjaments turístics per davant de la nova creació, especialment en zones poc o gens urbanitzades, per reconvertir, per exemple, les destinacions turístiques més antigues que comencen a presentar importants evidències d'obsolescència turística.
- Incorporarem de forma sistemàtica la implementació de pràctiques d'economia verda per disminuir els costos de funcionalment –energia, aigua, compres, residus...– i per diferenciar-ne el servei, per exemple, mitjançant la promoció d'etiquetes ecològiques i d'estàndards internacionals que certifiquin i posicionin internacionalment la nostra oferta com a sostenible, o bé la implementació de sistemes d'autoproducció i autoconsum energètic als allotjaments i les infraestructures turístiques.
- Establirem una política fiscal moderna per al sector, les pimes i els emprenedors que respongui als nostres interessos, tant sectorials com generals, i plantejarem noves fiscalitats que prevegin gravar les activitats que generen més externalitats negatives, com pot ser la de l'ús intensiu de l'espai públic.

- Elaborarem un pla territorial sectorial que permeti planificar territorialment el turisme, per exemple, prevenint desgavells urbanístics i ambientals, o bé vetllant per la interconnectivitat de les infraestructures de transport, els ports, els aeroports, el ferrocarril i la xarxa de carreteres, establint mecanismes de coordinació que permetin optimitzar la mobilitat de turistes i visitants, especialment a l'estiu.
- Vetllarem per l'accessibilitat als recursos i serveis turístics, així com del país en general, amb la finalitat de fer dels Països Catalans una destinació de qualitat i cohesió social.
- Continuarem impulsant les TIC per facilitar la informació vinculada als continguts turístics del país abans, durant i després del viatge, mitjançant la millora contínua dels canals de comunicació i suport digitals, incentivant l'ús i el posicionament del sector en el món de les TIC (especialment en pimes i activitats que interressi promocionar) com a eines amb grans avantatges de gestió, promoció i comercialització.
- Consensuarem i desenvoluparem amb els operadors turístics les fórmules específiques per aprofitar el nostre patrimoni i els trets diferencials com a factor d'atracció i de complement de l'activitat turística tradicional.
- Un model de desenvolupament turístic fonamentat en la innovació, la competitivitat i la sostenibilitat econòmica, social, cultural i mediambiental.
- Afavorirem el desenvolupament ordenat i amb sentit estratègic del sector turístic i del conjunt de les seves empreses i activitats, per millorar-ne la contribució a la riquesa i l'ocupació del territori, desenvolupant sectors clau i trets diferenciadors del municipi, com la cultura i el patrimoni.
- Vetllarem per la qualitat de vida dels residents, la qualitat de l'ocupació i la gestió dels impactes socials, culturals i mediambientals de l'activitat turística.

Experiències

Ajuntament Solsona: Estratègia de ciutat

Una planificació estratègica que ha corregit la mancança d'equipaments i serveis de la ciutat per poder equilibrar l'activitat dels tres sectors productius de Solsona: l'agrícola, ramader i forestal, l'industrial i el turístic.

Amb el motor de la llei de barris, la complicitat del capital humà de l'Ajuntament i amb la responsabilitat en la gestió del bé públic, s'aconsegueix la transformació del centre històric que se sustenta sobre els pilars de la tradició gegantera, la catedral de Solsona, l'herència barroca i el museu comarcal i diocesà.

La ciutat es converteix en una destinació turística d'interior i familiar de primer ordre. Si se cerca Solsona a internet, en la primera posició apareix la web de Solsona Turisme.

3.8. Consum

Un mercat més democràtic i conscient

Una República que vetlli per garantir la protecció dels drets dels consumidors, com a agents socials i econòmics, mitjançant la implicació d'organismes públics nacionals de consum amb autonomia organitzativa i prespostària pròpia i amb l'impuls i el compliment de normes jurídiques pròpies.

3.8.1. Una política pionera d'estat per garantir el drets de les persones consumidores

Apostar per la implantació dels serveis públics de consum, controlant i supervisant les empreses per garantir els drets dels consumidors, tant de béns com de serveis, fomentant els processos d'arbitratge i mediació.

Mesures:

- Invertirem esforços per implantar l'OMIC i l'OCIC, amb la col·laboració estreta de les administracions locals, per agilitar i enfortir la relació amb les administracions.
- Fomentarem el consum responsable, sobre la base de criteris de sostenibilitat cultural, mediambiental i socioeconòmica, com a via per afavorir un model de desenvolupament econòmic més equilibrat, amb programes de formació i campanyes de sensibilització continuades.
- Promourem els convenis de col·laboració amb el món local per controlar i sancionar les activitats econòmiques en les quals s'evidencien situacions de competència deslleial que posin en risc la seguretat del consumidor i la qualitat del servei.
- Fomentarem el diàleg permanent amb les organitzacions empresarials i professionals per impulsar les bones pràctiques en matèria de consum i ajudar a estendre l'adopció de pràctiques que responguin a la responsabilitat social corporativa.
- Potenciarem les oficines municipals d'informació al consumidor, ampliant els serveis a empresaris i comerciants en els aspectes que afecten els drets de les persones consumidores.
- Farem difusió de les juntes arbitrals de consum com a solució de prestigi, pràctica i gratuïta de solució de conflictes entre empresaris i consumidors.
- Promourem el consum responsable.
- Promourem tallers i xerrades als mercats municipals posant en valor l'alimentació segura i saludable. Establirem un programa de xerrades a les escoles per educar els petits i joves i donar-los criteri perquè segueixin una alimentació saludable.
- Vetllarem per la disciplina de mercat i la igualtat de condicions de competència entre operadors comercials, com a element de defensa dels drets de les persones consumidores.
- Fomentarem del consum responsable, entès com el consum de productes i serveis de l'economia cooperativa i l'economia social i solidària. En aquest sentit, treballarem en l'establiment de l'etiqueta social o similars en l'àmbit de les competències pròpies dels poders locals.
- Fomentarem el consum responsable en els processos de compra pública, com per exemple en l'àmbit de la compra d'electricitat o de la telefonia, aprofitant les experiències cooperatives en el sector.

3.9 Societat de la informació

La innovació al servei de la ciutadania

Una República que esdevingui referent al món en el desenvolupament de la innovació, tant tecnològica com social, que permeti augmentar l'empoderament de la ciutadania i la seva qualitat de vida, millori la competitivitat de les empreses i afavoreixi la qualitat dels serveis i l'eficiència de les administracions públiques. Un model que situï la ciutadania al centre del cercle de la innovació.

3.9.1 Ciutats i pobles intel·ligents

Les smart cities o ciutats intel·ligents són el resultat de la necessitat cada vegada més important d'orientar les nostres vides cap a la sostenibilitat. Aquestes ciutats poden definir-se com a ciutats del coneixement, digitals, cibernètiques o ecològiques. Els països, ciutats i pobles intel·ligents se serveixen d'infraestructures, innovació i tecnologia per reduir el consum energètic i l'emissió de carboni, però també per millorar la qualitat de vida dels ciutadans en altres aspectes, com pot ser la seguretat o el transport amb serveis que faciliten el dia a dia de les persones. Es pot dir que són ciutats o pobles que han desenvolupat un sistema de sistemes que funcionen de manera conjunta.

Apostem perquè aquests sistemes, infraestructures, innovació i tecnologies estiguin primer al servei dels ciutadans i seguidament de les ciutats i pobles del nostre país. Les smart cities només tenen sentit si serveixen per solucionar els reptes que tenim com a ciutadans dins d'aquestes àrees urbanes. Per tant, les solucions tecnològiques han d'estar al servei dels projectes de ciutat.

Les ciutats intel·ligents són també les que disposen d'una administració més oberta i transparent i que utilitzen les TIC per apropar l'administració al ciutadà, aprofitant la capacitat que ofereixen els canals digitals per millorar la transparència en la gestió i fomentar la innovació en els processos de comunicació bidireccional ciutadà (administració).

Mesures:

- Crearem del pla nacional de ciutats i pobles intel·ligents de Catalunya, on es marcaran les línies estratègiques a seguir i els objectius a aconseguir per als propers vint anys i el qual estarà obert a la participació de cadascun dels agents de la ciutat o poble.
- Crearem de línies de treball específiques pel sector tecnològic en l'àmbit de les ciutats i pobles intel·ligents (smart cities) i de la internet de les coses (IoT) amb polítiques actives d'ajuts per a la innovació i l'atracció de talent a Catalunya. Es crearan clústers especialitzats en transport i mobilitat intel·ligent, sistemes de residus i tractament d'aigües, educació intel·ligent, emergències intel·ligents, sostenibilitat intel·ligent, subministraments d'aigua, llum i gas intel·ligents i participació ciutadana intel·ligent.
- Crearem i farem seguiment de les normes, els protocols i els requisits de les ciutats i pobles intel·ligents de Catalunya seguint els estàndards de la ITU. Aquesta funció recaurà sobre el nou ens regulador tecnològic de Catalunya.
- Crearem la llei de ciutats i pobles intel·ligents, així com el reglament d'ús de les plataformes tecnològiques.
- Transformarem LOCALRET en un organisme intersectorial, depenent del comissionat o la secretaria General d'Innovació Tecnològica, capaç de donar suport permanent als ajuntaments i governs per

dissenyar les ciutats i pobles intel·ligents, així com ajudar a posar en funcionament els seus projectes. LOCALRET haurà de ser també l'organisme encarregat d'efectuar la governança del pla nacional de ciutats i pobles intel·ligents de Catalunya, vetllant per l'assoliment dels objectius establerts i la coherència i cohesió territorial dels diferents projectes i iniciatives.

3.9.2 Administració electrònica

Continuar desenvolupant la implantació de l'administració electrònica a fi de millorar l'atenció al ciutadà i que aquest pugui dur a terme la majoria de tràmits amb l'administració per la via electrònica.

- Donarem una informació completa, clara i entenedora dels tràmits a la ciutadania.
- Promourem la digitalització de les pimes per mitjà d'accions de sensibilització, orientació i acompanyament de projectes, com ara la factura electrònica i, alhora, aconseguirem que es disminueixi el risc de fractura digital entre el teixit empresarial, de manera que es facilitin els negocis en xarxa.
- Promourem les competències digitals de la ciutadania, perquè es pugui desenvolupar en el terreny personal i professional.
- Promocionarem iniciatives empresarials des de l'Ajuntament per reconvertir la clàssica economia industrial en economia del coneixement. Impulsarem plans locals d'innovació.
- Impulsarem els programes de formació, amb més implicació pública i privada en el disseny, fent que la formació no només sigui de nivell bàsic, sinó també d'un nivell avançat i amb aplicacions pràctiques en el món laboral a curt termini.
- Impulsarem les acreditacions TIC de la Generalitat de Catalunya –les ACTIC– per uniformitzar els nivells de competències de la ciutadania. Sol·licitarem l'ACTIC als processos de selecció dels mateixos ajuntaments.
- Modernitzarem les TIC als consistoris, aprofitant-les per aconseguir un estalvi econòmic important i més simplificació administrativa.
- Reduirem dels costos TIC mitjançant els mecanismes de la compra agregada.
- Fomentarem l'ús de les TIC entre el personal al servei de les administracions locals. Apostarem per les certificacions digitals com a manera de relacionar-se entre la ciutadania i l'administració.
- Donarem prioritat a l'ús del programari lliure en català i en fomentarem l'ús entre el conjunt dels ciutadans i les empreses locals, i també l'ús de les eines que posa a disposició el consorci AOC per treure'n el màxim profit.
- Impulsarem un pla de seguretat TIC a l'Ajuntament. Aprofitar els coneixements i l'assessorament que proporciona el Centre de Seguretat de la Informació de Catalunya (CESICAT).
- Garantirem a tota la població l'accés a internet, fins i tot als llocs més allunyats dels centres urbans. Potenciarem les xarxes socials i en crearem de noves.

- Promourem la interacció amb els ciutadans utilitzant les TIC. Impulsarem els tràmits administratius i mecanismes electrònics per promoure la participació i l'interès de tothom en els afers públics, així com l'accés a la informació relativa a l'activitat municipal.

3.9.3 Foment d'infraestructures TIC per a la connexió ciutadana

El desplegament de la banda ampla és essencial per garantir que les empreses localitzades als polígons industrials tinguin accés a infraestructures d'alta capacitat arreu del territori. En aquest sentit, són d'especial interès les actuacions de banda ampla a les zones rurals o les més aïllades, on aquesta infraestructura esdevé un element dinamitzador del territori.

- Impulsarem polítiques d'actuacions relatives a la planificació de les infraestructures de telecomunicacions en el municipi, com són els plans d'ordenació, plans estratègics, plans especials, etc.
- Promourem, en l'obra pública, l'estudi i la inclusió de les infraestructures de telecomunicacions.
- Facilitarem el desplegament d'infraestructures de telecomunicacions per garantir serveis avançats i de qualitat.
- Aprofitarem sinergies entre municipis i amb altres administracions de Catalunya i, en especial, de l'Àrea Metropolitana, per potenciar el concepte de núvol (cloud) privat per a administracions públiques.
- Implantarem infraestructures innovadores de baix cost i més eficiència, tant energètica com de processament o cost de desplegament, que les disponibles actualment.
- Elaborarem un pla per arribar a un consens entre la població, l'Ajuntament i les operadores de telecomunicacions mòbils perquè la proliferació d'antenes de telefonia mòbil no actuï com a element distorsionant, i garantir la cobertura al màxim de llars possibles. Promourem la compartició d'aquestes infraestructures entre les diverses operadores que presten serveis al nostre país.
- Aprofitarem de les xarxes wifi municipals per proporcionar l'accés als serveis i als tràmits municipals.
- Promourem les xarxes gratuïtes de wifi a tot el municipi.
- Elaborarem un mapa sonor i de SMRF –Sistema de Monitorització de Radiofreqüència– per obtenir mesures objectives dels nivells de radiacions de les infraestructures de telecomunicacions mòbils, i així donar tranquil·litat a la ciutadania.

Experiències

Ajuntament d'Arenys de Munt: Impuls eAdministració. Aposta pressupostària per renovar el sistema informàtic i la tramitació electrònica d'expedients que repercuteix en eficiència i estalvi

Inversió en maquinari i programaris, com ara Apeiron (tramitador expedients), que permeten el compliment de la Llei 39/2015 i la millora en eficiència i estalvi. Segons AOC, el 2017 Arenys de Munt ha estalviat més de 97 milions gràcies a eAdministració.

<http://www.arenysdemunt.cat/document.php?id=13659>

Ajuntament d'Arenys de Munt: Governança a l'Ajuntament. Impuls a sistemes de gestió interna com un quadre de comandament amb més de tres-cents indicadors per col·laborar en la presa de decisions

No llueix al carrer, però disposar d'un quadre de comandament que indiqui l'evolució dels indicadors dels diferents serveis municipals ajuda a la presa de decisions en matèria d'organització interna, canvis en el pressupost, etc. El correcte funcionament de la maquinària interna a l'Ajuntament és imprescindible per al compliment de terminis en l'obra de govern.

Ajuntament de Pals: Implantació de l'administració electrònica integral

Hem substituït tots els documents en paper, signatures, expedients, etc., per expedients electrònics a través de la plataforma Gestiona EsPublico. El procés d'adaptació va ser molt curt i el personal rendeix més, els expedients estan ben controlats, són fàcils de cercar, etc. A més, el registre d'entrada i sortida també és electrònic.

Ajuntament de Campins: Millorar la imatge de l'Ajuntament com a administració pública i fer-lo més proper

S'ha creat una xarxa de comunicació: Facebook, llista de distribució de correu, de Telegram i de Whatsapp, Instagram, quinze plafons per penjar notícies, publicitat, comunicacions, cartells repartits pel poble i es reparen a les bústies els comunicats oficials (bans).

A Campins encara es treballava a l'estil d'abans del 1978: tot ho feia i ho decidia l'alcalde. La gent no s'assabentava de res si no anava a l'Ajuntament a preguntar. Ara, amb la xarxa de mitjans de comunicació creada, tothom sap tot el que es fa des de l'Ajuntament i les entitats i associacions del poble i tothom hi pot dir la seva i pot participar d'una manera o una altra.

Tot això és el que fa que la imatge de l'Ajuntament hagi canviat radicalment, i la por inicial que es tenia al primer Ajuntament d'ERC, format per gent que no tenia cap mena d'experiència anterior en política, s'ha esvaït totalment avui en dia.

Ajuntament d'Alcarràs: App participació ciutadana

Posada en servei d'una aplicació en què els veïns poden fer arribar incidències, queixes o propostes de l'entorn urbà (via pública, senyals de trànsit, mobiliari urbà, etc.). La mateixa App permet enviar notificacions informatives a les persones usuàries.

A més de l'App, el mateix servei ofereix un portal web on fer consultes relacionades sobre el medi ambient segons les ordenances locals, les lleis autonòmiques, estatals o bé les directives europees.
Contacte: Santi Pelegrí (tinent d'alcalde)

Ajuntament d'Alcanar: App per copsar incidències via urbana

Instal·lació d'una aplicació mòbil per rebre fotografies i incidències a la via urbana.

Es tracta d'una aplicació per a smartphones on podem captar i enviar fotografies i una breu descripció de qualsevol incidència que detectem a la via urbana. Aquesta aplicació ens permet ser més eficients i eficaços a l'hora de millorar el dia a dia del nostre municipi. La ciutadania participa de manera activa en la millora dels carrers i equipaments.

4. L'educació i la cultura de ciutadans i ciutadanes lliures i responsables

Un projecte de ciutat obert a tothom i del qual totes les persones formin part. Els municipis republicans són pobles i ciutats educadors en els valors cívics i la cultura és entesa com una eina de transformació social a l'abast de tothom.

4.1 Una república catalana culta, crítica i creativa

En els municipis de la República Catalana, la lliure pràctica cultural ha d'esdevenir la columna vertebral dels valors cívics, ha de quedar establerta com un dret constitucional bàsic i ser considerada un pilar de l'estat del benestar. Una República que garanteixi l'accés lliure i universal a la cultura com un dret fonamental inalienable, que fomenti el pensament crític i impulsi la creativitat en totes les seves formes d'expressió. Catalunya té en la seva cultura una de les millors cartes de presentació i la República és una oportunitat per donar-la a conèixer al món.

4.1.1 Fer de la cultura el quart pilar de l'estat del benestar

Un país que es vol veure a si mateix innovador, modern i creatiu ha de generalitzar la pràctica i gaudi de la cultura en totes les seves formes, fomentar la conservació, difusió i accés al seu patrimoni cultural i garantir el creixement i qualitat de la producció cultural. Les polítiques públiques tenen com a objectiu principal el benestar de les persones. Així doncs, el desenvolupament del talent creatiu de les persones i l'accés en condicions d'igualtat a la producció cultural són un element indispensable d'aquest benestar.

4.1.2 Un país culte, cohesionat i fort en la seva identitat

El discurs neoliberal actual redueix sovint la cultura a una mera indústria de consum l'objectiu principal de la qual és aconseguir beneficis o patrocinis per mantenir l'activitat creativa. D'aquesta manera, la cultura és sotmesa a unes regles que l'allunyen de les que regeixen altres drets i serveis igualment importants com la sanitat, l'ensenyament, les infraestructures o les polítiques socials. Aquesta visió utilitarista empobreix la creació, ja que només els productes comercials o que agradin als patrocinadors poden veure la llum i també impedeix l'accés igualitari a la cultura, ja sigui per falta de programació a tot el país o per una política de preus que esdevé una barrera.

El poder ha intentat tradicionalment controlar el discurs cultural i als creadors i creadores ja que la cultura és motor de crítica, de canvi, de revolució. Malgrat tot, és gràcies a les successives revolucions culturals que Europa s'ha configurat com una societat democràtica i lliure. Cal dir ben fort que és també gràcies a la contribució de les persones que han reflexionat sobre la naturalesa humana que actualment podem gaudir d'una societat on el reconeixement i el respecte dels drets humans és el principi rector. En aquest sentit, ni Europa

ni Catalunya serien el mateix sense els creadors i creadores en l'àmbit de l'escriptura, la fotografia, l'art, el pensament, la música, la filosofia i moltes altres persones que han fet les seves aportacions a la cultura. És per això que cal continuar lluitant per garantir la independència de l'acte creatiu i del discurs cultural en general de les decisions conjunturals de la política i, fins i tot, de les pressions que sorgeixen dels mateixos sectors culturals (indústria cultural, professionals de la gestió cultural i la programació, etc.).

La monetarització de pràcticament tots els aspectes de la nostra societat ens ha dut a oblidar la importància de la creació lliure, del pensament crític i del gaudi estètic com a fonament de la cultura entesa com a tal, més enllà del mer entreteniment, de la banalització o del simple aprofitament econòmic de l'activitat cultural. Tot i això, sense menystenir l'obligació de gestionar amb eficiència i amb criteris de rendibilitat social els recursos públics que es dediquen a les polítiques culturals.

4.1.3 Un país creatiu que no té por del talent

L'excel·lència de la creació catalana ha de ser l'objectiu del conjunt de les polítiques culturals públiques de la mateixa manera que hom espera l'excel·lència del sector sanitari, educatiu o empresarial. El sistema cultural català ha de ser prou fort com per poder captar, mantenir i donar sortida al talent existent a Catalunya. Cal aconseguir, doncs, que la societat percebi i gaudeixi amb orgull les obres dels seus creadors i creadores actuals i el pòsit que han anat deixant els seus antecessors i que actualment podem contemplar mitjançant la riquesa del nostre patrimoni material i immaterial. Les polítiques d'avaluació pública s'han embolcallat excessivament en indicadors quantitius més adients per a les indústries manufactureres que no pas per a l'assoliment d'un teixit cultural, també d'alta qualitat. La creació cultural actual i el patrimoni han de ser coneguts i reconeguts pel conjunt de la societat catalana i valorats com un actiu indispensable.

Mesures:

- Assegurarem la possibilitat de la pràctica cultural al conjunt de la ciutadania.
- Vetllarem per a la preservació i difusió del patrimoni material i immaterial existent en les seves diverses i diferents formes.
- Garantirem la presència de l'element cultural com a eix transversal en totes les polítiques del municipi (sanitat, educació, benestar social, economia, recerca i desenvolupament, etc.).
- Afavorirem la creació i la innovació de qualitat per tal de superar el discurs neoliberal del mer entreteniment i la banalització de la cultura.
- Promourem la presència equilibrada de dones i homes en l'oferta artística i cultural pública.
- Crearem estructures culturals que facilitin la suma de recursos i afavoreixen el treball transversal entre diferents sectors creatius.
- Procurarem per l'ensenyament, difusió i potenciació de la creació cultural a l'escola, així com la difusió de les diferents formes de cultura popular i tradicional existents al nostre territori.
- Reforçarem el teixit associatiu en els diferents sectors de la cultura de manera que es garanteixi la seva activitat.
- Promourem l'expressió de les diferents cultures existents a Catalunya i la seva interrelació de manera que en sorgeixi un enriquiment mutu.

Equipaments culturals

- Equipaments culturals, socialment rendibles i sostenibles tant des del punt de vista energètic com econòmic. Cal tenir en compte la sostenibilitat dels equipaments que s'hagin de crear o reformar.

A l'hora de crear o reformar un equipament cultural, abans d'encarregar el projecte arquitectònic, cal tenir dos projectes previs: d'una banda, d'ús i funcionament de l'equipament, i de l'altra, de viabilitat econòmica i cost de manteniment de l'equipament.

En qualsevol equipament, primer cal definir-ne l'ús i l'adaptabilitat a futurs usos i, d'altra banda, cal ser molt conscients del cost de manteniment, especialment pel que fa a recursos humans, energia, neteja i consum d'aigua. Cal tenir en compte que un disseny arquitectònic posterior pot implicar uns sobrecostos de manteniment que facin inviable el funcionament de l'equipament.

Els museus, els centres d'interpretació, els monuments i el patrimoni cultural en general són fonamentals per cohesionar la societat de l'entorn i ajudar a la identitat dels pobles i ciutats. Ara bé, cal estudiar i planificar molt bé aquests equipaments perquè no siguin una càrrega per al municipi. Qualsevol centre patrimonial ha de tenir un projecte museològic, un de museogràfic i un de viabilitat abans d'encarregar el projecte arquitectònic. Cal evitar fer reformes d'edificis que després tindran un futur incert.

- **Apostar per l'aplicació de la gestió cívica dels equipaments municipals i de la programació** que se'n derivi. Si apostem pels equipaments i els projectes de proximitat, cal una programació amb un alt grau de sintonia amb el territori i el sector, i també cal vetllar perquè les activitats siguin complementàries i reforcin les que genera el mateix territori mitjançant la seva xarxa associativa. Aquestes necessitats fan pertinent que les entitats de cada territori tinguin un paper important en la concreció del pla d'usos dels equipaments o serveis, com a coneixedores de la realitat dels seus barris i les dinàmiques que hi actuen, incorporant l'equipament a la dinàmica territorial i evitant que esdevingui un cos estrany. La gestió cívica aporta als projectes un valor afegit que difícilment poden aportar altres fórmules d'externalització amb empreses privades. La gestió ciutadana, o cívica, és una fórmula de gestió específica d'un equipament de titularitat municipal en el qual les entitats participen en un consell de gestió de l'equipament o d'un projecte d'intervenció acordada o en algun servei concret.
- **Vetllarem per la correcta gestió dels equipaments i serveis**, tant dels que són propis com dels que depenen d'altres administracions, perquè s'ajustin a les necessitats de la població, tenint en compte les especificitats del municipi i garantint també criteris de proximitat física i facilitat d'accés a l'ús.
- Elaborarem el mapa de serveis bibliotecaris de ciutat a totes les poblacions de més de 3.000 habitants i crearem xarxes municipals de biblioteques en els municipis de més de 30.000 habitants. Potenciarem aquests equipaments com a centres d'informació ciutadana i com a eixos de trobada de la població de cada municipi.
- Augmentarem l'horari d'obertura de les biblioteques municipals com a sales d'estudi en els períodes d'exàmens.
- Garantirem la renovació dels fons bibliogràfics de les biblioteques per adequar-los als indicadors recomanats internacionalment, garantint així la quantitat i la qualitat de la informació que es posa a disposició de la ciutadania.

La cultura com a eix de cohesió social i participació ciutadana

- Impulsarem la creació del consell municipal de cultura amb representació de l'Ajuntament, les entitats i els agents culturals locals. El consell ha d'abordar la política cultural des d'una visió global i coordinar els treballs de les quatre àrees principals d'activitat cultural: creació artística, cultura popular, patrimoni cultural i comissió de festes i esdeveniments.
- Vetllarem per la possibilitat d'accés de tota la ciutadania als ensenyaments artístics.
- Incidirem, mitjançant programes específics, en el caràcter integrador i saludable de l'esport, la cultura i el lleure, enfront de la violència, l'incivisme i la intolerància.
- Fomentarem i donarem suport, amb la col·laboració dels grups i entitats locals, a les manifestacions de la cultura popular i tradicional, especialment les que siguin pròpies del municipi, així com també les de nova creació.
- Fomentarem la participació de la ciutadania en les entitats i les associacions de caràcter social, cultural, esportiu i solidari. Afavorirem que la població nouvinguda participi activament en les manifestacions col·lectives que configuren la personalitat del municipi. Organitzarem un acte anual d'acollida a les noves persones empadronades al municipi i d'un catàleg de serveis a la seva disposició.
- Gestionarem de manera integrada l'oferta cultural municipal, de manera que sigui possible oferir informació, descomptes, promocions o activitats gratuïtes a les persones usuàries potencials, mitjançant la creació de carnets culturals municipals.

La cultura com a motor econòmic de la societat i el territori

- Fomentarem i donarem suport a les fires tradicionals i artesanes per establir canals de comercialització dels productes de la terra i contribuir així a la creació d'una marca catalana de productes de qualitat amb denominació d'origen.
- Potenciarem una agenda cultural d'actes i esdeveniments, en format analògic i digital, i emprant les eines de difusió 2.0. Aquesta agenda hauria de facilitar la informació sobre els equipaments culturals del municipi, l'agenda d'actes i festes, les novetats a les biblioteques, etc.
- Promocionarem l'obra d'artistes, autores i autors locals mitjançant el web municipal, facilitant-los un punt de trobada i contacte virtual amb professionals de la programació, artistes i persones autores de la resta del país.
- Establirem exempcions fiscals per als comerços i les indústries relacionades amb l'activitat cultural.
- Crearem mecanismes de suport a les activitats comercials o industrials que han esdevingut d'interès tradicional en espais urbans concrets.
- Protegirem les botigues històriques amb programes interdisciplinaris que prevegin acords a tres bandes entre persones propietàries, administració municipal i gestors i gestores de les botigues amb la inclusió de plans de viabilitat per garantir-los el futur.

Foment de la creació cultural

- Fomentarem i donarem suport a la creació artística i assegurarem les condicions necessàries perquè les persones que ho desitgin puguin desenvolupar lliurement les seves capacitats creatives, artístiques i culturals.
- Potenciarem l'organització d'actes per difondre la cultura catalana en tots els àmbits, prioritzant la programació d'espectacles, concerts i activitats que hi estiguin vinculades.
- Afavorirem l'intercanvi cultural entre tot l'àmbit dels Països Catalans.
- Dissenyarem plans de foment de la lectura i la formació continuada en col·laboració amb els consells escolars del municipi i els centres de normalització lingüística.
- Fomentarem i impulsarem la creació artística local i promourem la presència de jovent i de dones creadores del municipi en el seu territori.
- Fomentarem i potenciarem les programacions locals en l'àmbit de les arts escèniques.
- Promourem la creació de continguts de valor afegit i afavorirem la difusió d'artistes i creadors i creadores locals.

Patrimoni cultural

- Elaborarem polítiques que estimulin les manifestacions de la cultura popular, la recuperació de la memòria històrica vinculada al municipi i la potenciació del coneixement del seu patrimoni, material i immaterial. I això ho potenciarem en el marc de propostes transversals capaces d'acabar confluint en mesures que impliquin el teixit socioeconòmic de la població. Les polítiques vinculades a la identitat s'han de concretar enfortint el paper aglutinador del comerç urbà de proximitat, les propostes turístiques coherents, ambicioses i amb personalitat pròpia, i les xarxes associatives locals.
- Impulsarem la digitalització de documents d'interès local per preservar i difondre la memòria del territori.
- Promourem una política de memòria històrica mitjançant la recerca, l'estudi i la difusió del patrimoni tangible i intangible del municipi. Entre altres mesures, caldrà estimular la col·laboració amb els grups d'història local, la vinculació a espais de memòria –museus, centres d'interpretació, rutes, etc.–, la presentació d'exposicions, les visites ciutadanes col·lectives i el treball compartit dels organismes responsables d'educació, turisme i patrimoni.
- Impulsarem la recerca sobre la història local de les dones que han format part de la identitat i en facilitarem la difusió.
- Vetllarem per la gestió adequada dels recursos naturals, patrimonials i culturals de la població per garantir un sistema sostenible a mitjà i llarg termini. Abans d'iniciar un nou equipament patrimonial, caldrà estudiar la viabilitat i racionalitat dels que ja disposa el municipi.
- Fomentarem la gestió en xarxa del equipaments patrimonials del municipi, integrant-los en el sistema regional i nacional corresponent, per afavorir-ne l'intercanvi, l'eficàcia i l'eficiència.

Experiències

Sant Sadurní d'Anoia: Festival En Veu Alta (EVA)

Amb epicentre a Sant Sadurní d'Anoia, l'EVA és un festival de narració i tradició oral que va néixer a l'Alt Penedès el 2005 i programa a petits municipis catalans espectacles de petit format, en els quals els protagonistes són paraula i totes les veus que ofereixen els seus narradors, glosadors, cantants, actors, recitadors, rapsodes o xerraires que hi tenen cabuda. Al voltant d'aquests espectacles literaris, s'hi celebren cursos de formació, espais de micròfon obert, projeccions cinematogràfiques, expressions plàstiques vinculades a la paraula i tot un reguitzell de propostes artístiques i culturals que s'actualitzen edició rere edició. Està considerat un festival de referència per la Diputació de Barcelona.

Moianès: Les potencialitats d'una nova comarca, la cultura al Moianès

El projecte "Les potencialitats d'una nova comarca, la cultura al Moianès" ha estat promogut conjuntament pel Consell Comarcal del Moianès i la Diputació de Barcelona. Aquest treball té com a objectiu establir les bases i les línies estratègiques d'actuació del Consell Comarcal del Moianès per als propers anys en els àmbits de la cultura i la creativitat, tenint en compte la seva relació amb les activitats turístiques i la gastronomia, l'educació, i la promoció econòmica (en especial, les fires i altres esdeveniments i l'emprenedoria). Aquesta proposta de bases i de línies d'actuació constituirà el punt de partida perquè el Consell Comarcal segueixi treballant a partir dels continguts presentats en aquest document amb la finalitat de potenciar el desenvolupament cultural del Moianès i promoure una interrelació més dinàmica entre els agents culturals del conjunt de la comarca.

Ajuntament de Begur: Oferir servei d'autocar i facilitar la compra entrades per anar al teatre

Servei de sortides per anar a veure obres de teatre. La primera va ser a Barcelona, on vam coordinar un autocar per anar a veure Scaramouche, de Dagoll Dagom. Els interessats a assistir-hi havien d'inscriure's a l'Ajuntament. Hi havia autocar, més entrepà, beguda i entrada. Per un preu de 25 euros. L'àrea de Cultura subvencionava la resta del cost.

Vam omplir l'autocar i la gent va quedar molt contenta. Actualment hem arribat a un acord amb l'auditori Espai Ter de Torroella de Montgrí per tal de fer sortides des de Begur durant l'any (segurament seran entre quatre o cinc), i apropar els diferents espectacles que es duen a terme a la població de Begur i Esclanyà. No arriba als 2000 euros pel total de sortides.

Ajuntament de Begur: Maridatge poesia i vi

Lectura de poesia i fragments literaris amb tast de vins. El tècnic de Cultura juntament amb una altra persona trien fragments literaris i poesia, un d'ells llegeix i l'altra fa una explicació amena i interactiva del significat del que s'ha llegit. Entre lectura i lectura, un especialista en vins fa un tast de vi i el públic ha d'intentar esbrinar de quina tipologia és. És una experiència que va agradar molt i que serveix per apropar la lectura i, en especial, la poesia al públic general.

Ajuntament de Sant Just Desvern: Elaboració del Pla Acció Cultural. Anàlisi i elaboració de propostes per a la millora del sector cultural del municipi

El paradigma i les necessitats culturals han evolucionat al llarg del temps. L'anàlisi d'aquestes necessitats, tant de públic objectiu com d'agents implicats directament, és necessària de manera periòdica.

A Sant Just aquesta anàlisi, i les propostes que se'n deriven (reordenació dels equipaments, oferta cultural estable, relació entitats-administració local, foment de la participació), es va fer mitjançant unes comissions de treball on hi havia representats diferents sectors: entitats, operadors privats (escoles de dansa, escoles de música, empreses concessionàries) i administració local.

4.2 Educació

Pobles i ciutats educadores

Els pobles i ciutats de la República han de bastir un projecte educatiu que garanteixi el dret a l'educació per a tothom i que, prenent com a fonament la igualtat, l'equitat i la justícia social, ofereixi una educació gratuïta i de qualitat. Un nou model educatiu i d'excel·lència que, com a servei públic, garanteixi la igualtat d'oportunitats i la inclusió educativa, prioritzi la millora dels resultats educatius i en el qual la Formació Professional sigui un element cabdal en l'equitat i en la competitivitat del sistema productiu. Un nou model lleial als valors republicans i compromès fermament en el poder transformador de la societat que pot tenir l'educació per crear veritables ciutadans i ciutadanes de la República Catalana.

4.2.1 Un servei públic educatiu que garanteixi la igualtat d'oportunitats i la inclusió educativa

L'educació és una peça clau per al progrés del país i de la seva ciutadania. I la qualitat d'un sistema educatiu es mesura per la capacitat que té d'aconseguir l'èxit educatiu de tot l'alumnat sense cap mena de discriminació. Tots els centres que integrin el servei públic hauran d'assumir aquest compromís. El salt de millora qualitativa del nostre sistema només serà possible des del diàleg, l'acord i el compromís de tota la societat.

El combat contra la segregació escolar ha de ser un objectiu de primer ordre en l'àmbit municipal. Els consistoris, malgrat no tenir totes les competències en matèria educativa, poden liderar una política que permeti una escolarització equilibrada. Una estratègia absolutament necessària per millorar l'equitat i la qualitat educativa del conjunt de la població. Una política pública que ha de basar-se en el màxim consens i en la implementació de mesures d'acord amb les necessitats de cada municipi.

Per tot això, impulsarem diagnòstics per analitzar les causes de la segregació escolar, de tal manera que es pugui arribar a pactes locals contra la segregació amb mesures concretes i eficaces.

4.2.2 Un servei públic que prioritzi la millora dels resultats educatius dels alumnes

L'assoliment de l'èxit educatiu per a tothom, entenent com a èxit la suma de l'èxit acadèmic, l'èxit personal, l'èxit social i l'èxit professional és un repte de primer ordre que per la seva naturalesa i abast no és responsabilitat únicament de les institucions educatives i de les administracions públiques, sinó també cal destacar el paper fonamental dels professionals. Al mateix temps, cal que aquesta responsabilitat sigui plenament compartida per les famílies i per la societat. En definitiva, l'educació és una qüestió de país.

4.2.3 Formació professional amb un efecte positiu en l'equitat i en la competitivitat del sistema productiu

Necessitem un model de Formació Professional que consideri les necessitats formatives del sistema educatiu i del model productiu, amb una visió estratègica de la competitivitat del país i de la cohesió social, integrant la formació inicial, la formació ocupacional i la formació contínua.

Mesures:

- Beques de transport i menjador i ajuts en el primer cicle de l'educació infantil (0-3 anys) i en els ensenyaments postobligatoris per a totes les famílies que ho necessitin.
- Corresponsabilitat entre les diferents administracions per evitar la dispersió de recursos en l'atenció als centres i les famílies, especialment en zones escolars complexes amb un alt risc d'absentisme i abandonament escolar; desenvolupament de projectes comunitaris que afavoreixin el treball educatiu d'entorn.
- Línies d'intervenció per a la millora dels nivells educatius i formatius de la ciutadania al llarg de la vida, amb una atenció especial en els programes d'orientació, acompanyament i formació de jove de més de 18 anys sense titulació ni feina per facilitar-los la inserció al món del treball.
- Assumirem, des de l'administració local, un paper de lideratge polític respecte a la promoció del treball educatiu integrat dels agents que intervenen en el municipi. L'escola és un espai privilegiat, però no pot ser l'única institució sobre la qual recaigui l'educació. S'han de superar les dinàmiques de fragmentació dels espais educatius i desenvolupar projectes comunitaris amb les famílies, el barri, el veïnat, l'espai públic, l'esport, l'associacionisme de l'educació en el lleure, etc., que permetin un treball educatiu d'entorn.
- Potenciarem i ampliarem els plans educatius d'entorn per contribuir a donar una resposta integrada i global a les necessitats educatives de tot l'alumnat, amb una atenció especial al més fràgil. Es tracta de concretar un pla estratègic que inclogui els agents socioculturals de la zona i mobilitzi tots els recursos possibles (institucionals, empresarials, esportius, artístics, entitats de lleure i totes les formes de voluntariat), per generar atractives dinàmiques locals a favor de l'èxit educatiu en totes les seves dimensions: personal, social, acadèmica i professional.
- Aconseguirem una escolarització més equilibrada de l'alumnat mitjançant la participació a les oficines municipals d'educació (OME), de manera que tots els centres del municipi assumeixin quotes més grans de compromís social, i incidir per augmentar-ne el marc competencial.
- Implementarem propostes d'intervenció proactives en la lluita contra l'absentisme escolar, la desafecció i l'abandonament. L'absència de polítiques educatives integrades o les de caràcter exclusivament reactiu no han contribuït a reduir els índexs en aquests àmbits.
- Impulsarem l'institut escola en la programació de l'oferta educativa del municipi com a centre públic que imparteix d'una manera continuada l'educació primària i la secundària. L'institut escola és la fórmula més adequada per garantir un itinerari formatiu coherent i de continuïtat en l'ensenyament bàsic i superar la fragmentació curricular entre l'ensenyament infantil i primari, d'una banda, i el secundari, de l'altra.
- Col·laborarem activament amb els centres d'educació secundària obligatòria del municipi en la cogestió i la implementació de programes de diversificació curricular, com a mesura d'atenció a la diversitat dissenyada per a l'alumnat que presenti dificultats generalitzades d'aprenentatge a l'ESO.
- Procurarem que l'administració potenciï la formació professional, creant centres específics i integrats d'FP, universalitzant els cicles formatius de grau mitjà, adaptant l'oferta dels programes de formació professional adreçats a joves sense titulació a les necessitats de l'entorn, incrementant l'oferta dels cicles formatius de grau superior i ampliant l'oferta general de les diverses formacions professionalitzadores per donar respostes contextualitzades tant a les necessitats de les persones com a les de les empreses.

- En aquest sentit, els municipis, mitjançant la participació en les actuacions de coordinació i assessorament intercentres, han de poder participar activament en l'orientació i l'acompanyament de l'alumnat durant tot aquest procés de canvi.
- Cooperarem amb l'administració educativa per atendre de manera correcta i acurada l'alumnat d'educació especial, tant pel que fa als ensenyaments obligatoris com als postobligatoris i a la seva transició al món laboral.
- Contribuirem, des de l'escola rural, a l'equilibri territorial del país. Un poble sense escola és un poble solitari. Per això cal potenciar les petites escoles arrelades al territori amb un projecte educatiu en què participi l'Ajuntament amb el teixit social del poble.
- Empenyerem a la millora dels nivells educatius i formatius de la ciutadania al llarg de la vida. Fins ara, el sistema educatiu tradicional es basava en el concepte d'estudiar durant uns quants anys per treballar tota la vida; actualment, el paradigma ha canviat, de manera que la continuïtat en l'activitat laboral exigeix haver d'estudiar tota la vida.
- Considerarem les necessitats de les famílies i farem compatibles els requeriments laborals amb l'acollida dels infants als centres educatius. Per això es proposa que hi hagi centres que obrin des de l'1 de setembre fins al 31 de juliol i que ofereixin activitats educatives de lleure. L'organització d'aquestes activitats aniria a càrrec dels ajuntaments amb un finançament adequat del Govern de la Generalitat.
- Millorarem la qualitat de l'oferta d'activitats extraescolars de caràcter formatiu, cultural, lúdic i esportiu per a tot l'alumnat dels centres educatius, en horari no lectiu i, sobretot, en els períodes de vacances.
- Donarem suports específics a les escoles de mares i pares. És necessari atribuir a les famílies un paper destacat en la millora del sistema educatiu. Les AMPA no poden ser vistes des de les administracions com unes entitats que es limiten a gestionar uns recursos i a organitzar determinades activitats en els centres.
- Articularem i coordinarem la disponibilitat de voluntariat en el territori per col·laborar educativament en activitats educatives complementàries en els entorns amb més necessitats.
- Cercarem prou finançament perquè els ajuntaments puguem donar una resposta adequada a iniciatives educatives com són les escoles bressol o les escoles de música.
- Dissenyarem polítiques d'atenció als infants mitjançant els plans d'infància i els consells d'infants, així com amb xarxes d'escoles bressol amb serveis flexibles i complementaris, espais infantils de suport a les càrregues familiars i programes educatius, lúdics, culturals i esportius per als infants: espai nadó, espai de lactància, espai família i espai de joc.
- Les escoles de música i dansa, a més d'iniciar els infants en les seves primeres etapes de formació musical, també han de desenvolupar nombrosos projectes de cohesió social i difusió artística, estenent la pràctica musical en la societat des de la infància i també com a formació al llarg de la vida.
- Aplicarem la tarifació social en els preus de la matrícules de les escoles bressol, les escoles de música i les activitats de lleure (extraescolars i casals).
- Potenciarem la col·laboració de les associacions juvenils de l'educació en el lleure, abordant les tres potes necessàries perquè puguin funcionar correctament: reconeixement, finançament i espais.

- Ens adherirem i/o impulsarem l'Educació 360. L'Educació360. Educació a Temps Complet és un projecte que, liderat pel govern local, busca el compromís ciutadà amb l'educació. Una educació entesa com un procés permanent d'aprenentatge, al llarg de tota la vida, i que, per tant, va més enllà de l'escola i que aplega també l'aprenentatge no lectiu. L'Aliança Educació 360 es proposa com a repte que tothom tingui més i millors oportunitats educatives en tots els temps i espais de la seva vida, i connectar l'educació i els aprenentatges entre el temps lectiu i el no lectiu, així com entre els diversos àmbits educatius. Es proposa que l'accés a noves oportunitats educatives es faci amb equitat, sense exclusions, i que cada persona construeixi el seu propi itinerari vital.
- Potenciarem les xarxes creades de centres municipals d'educació especial, d'escoles bressol municipals, d'escoles municipals de música i arts i d'escoles municipals de persones adultes com a eina per compartir estratègies, coneixement i experiències; i contribuïrem a la sostenibilitat i la millora dels centres com a foment de la qualitat educativa.

Experiències

Ajuntament d'Artés: Pla Educatiu d'Artés-Creixem

El Pla Educatiu d'Artés és una proposta educativa que vol donar resposta a les necessitats de la nostra societat. Creixem junts per construir plegats un món millor.

Creixem-Pla Educatiu d'Artés parteix de cinc grans premisses, presents en tot el seu contingut. Aquests objectius són:

- Aconseguir un consens ciutadà i polític elevat entorn al pla, de manera que resultin polítiques educatives de llarg termini, capaces d'arribar a donar fruits avaluable.
- Mobilitzar, valorar i coordinar la xarxa de recursos educatius existent per impulsar les línies d'acció previstes en el pla. De manera especial, impulsar la xarxa socioeducativa existent.
- Dissenyar línies d'acció dirigides a millorar i fer equitatives les oportunitats educatives al municipi, cobrint especialment els principals déficits i prioritats identificats.
- Identificar la xarxa de recursos i agents que intervenen en educació a Artés.
- Conèixer les necessitats, demandes i prioritats de la població entorn de l'educació.

Aconseguir una acció educativa conjunta i complementària entre la tasca familiar, els centres educatius, les entitats del municipi i tots els agents educatius, a partir d'uns objectius compartits i una actitud basada en el compromís, la participació, el treball i l'aprenentatge en xarxa.

Ajuntament de la Pobla de Segur: Aula de Reforç Escolar

Intervenir en les necessitats de les persones dins de l'àmbit social, per donar resposta a la realitat dels diferents col·lectius en les àrees escolar, social i familiar.

El projecte Aula de Reforç Escolar és un projecte educatiu que va dirigit a la població de 6 a 16 anys amb necessitats educatives i socials. Enguany hi han participat un total de seixanta-quatre alumnes. Amb ells s'ha realitzat suport en les tasques acadèmiques, entrenament en tècniques d'estudi i habilitats socials i suport

emocional quan s'ha requerit. Per dur-lo a terme, s'ha comptat amb la persona tècnica i un grup de deu joves voluntaris de l'institut. Per donar un sentit més global al projecte, s'ha treballat amb les famílies dels alumnes participants fent un acompanyament i orientació en el suport educatiu a casa.

Dins del projecte, hi ha una part d'atenció comunitària on s'ha treballat la prevenció de l'assetjament escolar. S'han fet sessions d'habilitats socials i resolució de conflictes dins les aules de l'escola d'educació primària amb l'objectiu de fomentar en els alumnes els valors i les actituds que els capaciti per conviure i així prevenir l'assetjament escolar.

Ajuntament de la Pobla de Segur: Matins de Joc. El servei de ludoteca als escolars d'educació infantil i de l'escola bressol municipal

S'ha ofert a les escoles la possibilitat de participar d'un espai de joc fora de l'espai escolar. S'ha facilitat un ambient lúdic on el joc i les joguines siguin els instruments de relació amb els companys i l'adult. S'ha donat a conèixer la ludoteca Aixaldes com a servei de lleure infantil especialitzat. I s'ha afavorit la col·laboració i el treball en equip entre professionals de l'educació per tal de millorar l'atenció als infants

Ajuntament de Bigues i Riells: Socialització de llibres de primària i secundària (llibres de text obligatoris)

L'Ajuntament de Bigues i Riells participa de forma activa en aquest projecte comprant la totalitat dels llibres de text obligatoris per als alumnes dels tres centres del municipi (dos de primària i un de secundària). Aquesta mesura comporta un estalvi directe cap al usuari molt ben valorat, i forma part de la nostra idea d'escola pública, gratuïta i de qualitat. Cost aproximat: 60.000 €

Ajuntament de Caldes de Montbui: Activitats educatives interescolars

Els infants d'un mateix curs de les quatre escoles del municipi fan la mateixa activitat, cadascú al seu centre educatiu. Cap al final de curs, presenten l'activitat a les famílies i al poble:

- 2n: cantata per Sant Jordi (l'aprenen i l'assagen a l'aula i la canten junts davant de tot el poble, amb la col·laboració de l'escola de música).
- 4t: ballada de sardanes (les aprenen a l'aula i les ballen tots junts davant de les famílies i el poble; enguany, el 8 d'abril, amb la col·laboració de l'associació sardanista de Caldes. Es va començar amb el projecte Sardatic, però aquest projecte va plegar i l'hem continuat amb sardanes a les escoles).
- 5è: el gran dictat (cada dos anys es dedica a un esport diferent, segons el vocabulari que s'hagi publicat des de l'Oficina de Català, amb la col·laboració de l'Oficina de Català).
- Des de 4t fins a adults: lèxixit (parelles lectores per agafar el gust a la lectura). Hi participen infants de 4t, 5è i 6è de les quatre escoles com a aprenents. La majoria de voluntaris i mentors són alumnes de secundària (ESO i batxillerat). Es fan el laboratori de lectura i la cloenda tots junts. Amb la col·laboració de la biblioteca i del punt de voluntariat.

Aquestes activitats ajuden la comunitat educativa a tenir una visió més enllà de l'escola i a veure que totes fan la mateixa activitat amb resultats força semblants, per tant, a no privilegiar una escola i a menystenir-ne una altra. De la mateixa manera, ajuda les entitats a col·laborar amb les escoles, amb l'educació dels infants.

4.3 El català, llengua vertebradora d'una societat plurilingüe

La República ha de vetllar pel respecte dels drets individuals i col·lectius de tots els seus ciutadans i ciutadanes, i la llengua n'és un exemple paradigmàtic. A Catalunya es parlen prop de tres-centes llengües, per tant, la societat catalana és plurilingüe. I, com a tal, cal abordar la política lingüística garantint que ningú sigui discriminat per raons de llengua. El català i l'occità, com a llengües pròpies de Catalunya, han d'esdevenir vertebradores de la nova República, que ha de dotar-les de les eines adients perquè es preservin en el territori que els és propi i per garantir-ne el futur.

4.3.1 Un marc jurídic garant dels drets lingüístics de tota la ciutadania

Cal trencar amb el model de política lingüística que hi ha hagut fins ara a Espanya i apostar clarament per la diversitat lingüística, perquè ni el català ni l'occità estiguin subordinats lingüísticament a cap altra llengua. La política lingüística del nou país serà la que decideixin els catalans democràticament. I, en tot cas, des d'Esquerra Republicana apostem perquè el català hi tingui un valor central ineludible, ja que es tractarà d'una llengua d'estat. A la vegada, el model lingüístic ha de garantir que cap ciutadà ni ciutadana pugui ser discriminada per raons de llengua i que cap llengua pugui ser imposada a ningú.

4.3.2 Els Països Catalans, l'espai natural de la llengua catalana

L'objectiu prioritari de la política lingüística és arribar a la plena normalització de l'ús de la llengua en tots els àmbits arreu dels Països Catalans. La situació crítica en què es troba l'idioma en alguns àmbits sectorials o territorials demana mesures específiques a les quals l'administració de la República, conjuntament amb l'entramat associatiu i institucional de tot el territori, ha de donar suport decididament.

4.3.3 L'educació, el planter de la futura ciutadania poliglota

El coneixement de la llengua catalana del 100% de la població serà una prioritat en el nou país. I aquest coneixement quedarà garantit mitjançant un sistema educatiu universal i inclusiu que no faci diferències per raó de llengua, i amb un sistema d'acollida de nouvinguts que tingui en compte aquest principi. A la vegada, caldrà superar l'actual marc basat en l'anomenat bilingüisme, per tendir a una educació que cerqui l'ideal que la ciutadania de Catalunya sigui vertaderament poliglota un cop acabi el cicle educatiu. El dret d'aprendre català i occità s'haurà de declarar bàsic i no condicionat a disponibilitat pressupostària.

4.3.4 Una administració eficaç, respectuosa i modèlica en l'atenció de la diversitat lingüística

L'administració ha de ser capaç d'atendre la diversitat lingüística de la ciutadania mitjançant l'establiment regulat dels usos administratius de les llengües que es parlen a Catalunya. El català i l'occità, pel fet de ser les llengües pròpies de Catalunya, així com la llengua de signes catalana, han de ser les llengües d'ús preferent i prioritari en tots els nivells de l'administració. Alhora, les ciutadanes i els ciutadans han de poder ser atesos en castellà o en altres llengües si és necessari sota el criteri de disponibilitat lingüística.

Mesures:

- L'etiquetatge de tot tipus de productes, la comunicació formal, la documentació, senyalització i retolació serà en català o occità sense perjudici d'altres llengües.
- Garantirem l'accessibilitat per a les persones usuàries de la llengua de signes catalana a tot tipus de productes.

- La llengua catalana serà la llengua vertebradora i transversal de la societat catalana, sense perjudici de totes les altres llengües, esdevinguin oficials o no, que s'hi parlen. Cap persona podrà ser discriminada per raons lingüístiques.
- Atendrem la diversitat lingüística des de l'administració, tenint en compte que els drets lingüístics són nominatius de la ciutadania. Des d'aquest punt de vista, cal regular els usos lingüístics administratius establint i diferenciant els usos de les llengües, segons sigui necessari i útil per a cada punt d'atenció al públic.
- En l'atenció a la ciutadania i la retolació, l'administració caldrà que també tingui en compte les principals llengües que es parlen a Catalunya, segons convingui en atenció a les necessitats i característiques de l'entorn social i territorial de cada punt d'atenció al públic.
- Els mitjans de comunicació han de reflectir la diversitat lingüística, tenint en compte les llengües que es parlen a Catalunya, segons convingui en atenció a les necessitats i característiques de l'entorn social i territorial al qual donen servei.
- La publicitat dels mitjans de comunicació públics i privats haurà de ser expressada com a mínim en català o en occità. Des d'aquest punt de vista, caldrà regular també la publicitat dels canals per satèl·lit, per cable i per internet.
- Informarem i garantirem els drets lingüístics de la ciutadania.
- Impulsarem campanyes de sensibilització amb l'objectiu d'estimular i reforçar actituds favorables a la llengua.
- Fomentarem l'ús del català i l'occità, si s'escau, en activitats lúdiques i culturals: cinemes, emissores de ràdio i televisió local, a la xarxa, concerts, actuacions infantils, etiquetatge, biblioteques (clubs de lectura, llibres, diaris i revistes, videojocs i DVD), etc.
- Impulsarem el voluntariat lingüístic entre parelles d'estudiants, companys de treball, d'entitats de persones novingudes i d'entitats diverses –esportives, culturals, socials...
- Fomentarem l'acolliment lingüístic en català i occità, si s'escau: informació sociolingüística, alfabetització, cursos, activitats i plans d'acolliment.
- Donarem suport a les empreses i persones que fan atenció al públic.
- Fomentarem el compromís i la corresponsabilitat de les empreses, les organitzacions laborals i els sectors professionals a l'hora d'atendre el públic en català.
- Conscienciem les organitzacions empresarials de la responsabilitat sociolingüística en el marc de la responsabilitat social empresarial.
- Informarem i difondrem recursos lingüístics materials i de suport institucional.
- Als municipis de l'Aran, informarem i garantirem el compliment de la llei de l'occità.

D'altra banda, en el si del mateix ajuntament, la política lingüística s'ha d'orientar a la plena normalització de l'ús de la llengua catalana en el seu territori, començant per les seves dependències, ja que encara que la llei estableix que la llengua pròpia de l'administració municipal catalana és el català, encara hi ha massa ajunta-

ments que no l'utilitzen de manera habitual i preferent en tots els processos interns –policia, serveis de neteja urbana, etc.– i externs –relació amb els proveïdors, etc.

Propostes en l'àmbit de la política lingüística:

- En municipis petits elaborarem, els que encara no el tinguin, un pla municipal de normalització lingüística (PMNL), adequat a les necessitats sociolingüístiques de les diverses zones i que estableixi clarament els objectius prioritaris, les actuacions que cal per assolir-los en els propers quatre anys i la dotació de recursos necessaris per poder dur-los a terme. Aquest pla, aprovat pel ple, s'ha de revisar, avaluar i actualitzar anualment.
- Els municipis grans o capitals de comarca que encara no ho hagin fet es consorciaran amb el Consorci per a la Normalització Lingüística o, en cas que el pressupost no ho permeti, hi establiran un conveni de col·laboració estable. Els ajuntaments més grans haurien d'impulsar que les tres diputacions que encara no ho han fet (Tarragona, Lleida i Barcelona) també s'hi consorciïn.
- En cas que, per qualsevol motiu, hi hagués impediments per formar part del Consorci per a la Normalització Lingüística, s'haurien de dotar d'almenys una plaça de tècnic en normalització lingüística que s'encarregui de planificar el procés d'implantació social de la llengua catalana al municipi i, si el municipi no ho pot assumir, encarregar-ho al consell comarcal corresponent.
- Implicarem en l'elaboració i execució del PMNL les entitats culturals i esportives, les associacions de defensa i promoció de la llengua, els partits polítics, els sindicats, les organitzacions empresarials i comerciants, les associacions de veïns i veïnes, els col·lectius d'immigrants i de cultures foranes, perquè, coordinadament amb l'Ajuntament i l'oficina o el servei local de català en les poblacions on n'hi hagi, actuïn d'impulsors i de supervisors de la normalització lingüística en el seu àmbit d'actuació.
- Exigirem el requisit lingüístic en l'accés a llocs de treball de l'administració (funcionaris i laborals) i igualment l'exigirem als treballadors i treballadores d'empreses subcontractades per a la prestació de serveis de l'Ajuntament.
- Organitzarem totes les qüestions que tenen a veure amb la normalització lingüística transversalment, de manera que l'òrgan que se n'ocupi pugui actuar en tots els departaments.
- Fomentarem l'aprovació de plans de normalització lingüística interns, propis de l'Ajuntament.
- En cas que el pressupost ho permeti, per a les persones usuàries de llengua de signes catalana (LSC), informarem i garantirem el compliment la llei de la llengua de signes catalana, aprovada pel Parlament de Catalunya i publicada en el DOGC el dia 3 de juny del 2010.
- Informarem les empreses, en el moment que sol·licitin l'autorització d'obertura o la notifiquin, de les obligacions lingüístiques que tenen, com també dels organismes que les poden ajudar a resoldre tant el compliment de la legislació vigent com l'ús prioritari del català com a llengua de qualitat i modernitat. Verificar, en el moment de la concessió de llicències i permisos, que realment es compleix la normativa.
- Introduïrem en l'ús informàtic de l'Ajuntament el programari lliure, com a mesura per fomentar l'ús de la llengua catalana.

- Incorporarem clàusules lingüístiques en la contractació pública, les subvencions, la signatura de convenis, els crèdits i els avals atorgats per l'Ajuntament.
- Sollicitarem la tramitació en català de tots els processos judicials en què prengui part l'Ajuntament.
- Inclourem, a banda de les actuacions previstes al PMNL en l'àmbit sociocultural, clàusules de normalització lingüística en els convenis amb les entitats i oferirem el suport tècnic necessari per dur a terme les actuacions que s'hi indiquin.
- Difondrem, a més de les mesures previstes al PMNL des de les àrees municipals relacionades amb l'activitat econòmica i de consum, les subvencions que la Generalitat Valenciana, la de Catalunya i el Govern de les Illes Balears concedeixen a les actuacions normalitzadores i donarem ajuts als comerços i a les empreses del municipi que avancin en l'ús del català. Informarem que els departaments que atorguen llicències d'obertura de negoci poden gestionar ajudes i oferir el suport necessari –econòmic o tècnic.
- Informarem les empreses que la Generalitat de Catalunya disposa d'un punt d'atenció que les pot ajudar a incorporar el català en el seu treball quotidià.
- Fomentarem el programa "Voluntariat per la llengua".
- Promourem plans d'entorn municipals per promoure l'ús del català com a llengua comuna i, per tant, com a eina integradora i de cohesió social de l'alumnat i les famílies del municipi.
- Promourem plans d'acollida municipals que estableixin un protocol per a les persones estrangeres que arribin al municipi, d'acord amb el Pacte Nacional per a la Immigració.
- Informarem i difondrem les activitats, els plans d'acolliment i els materials creats per la Generalitat de Catalunya entre la població nouvinguda, tenint en compte, però, que en aquest sector de la població hi ha una forta fractura digital.
- Vetllarem per l'ús del català en tots els mitjans de comunicació local, sense perjudici d'afegir-hi altres llengües si es valora com a necessari.
- Crearem campanyes pròpies –o difondrem les de la Generalitat de Catalunya– mitjançant accions publicitàries i accions de divulgació, aprofitant dates assenyalades o actes significatius i multitudinaris, en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística i la Generalitat de Catalunya.
- Prioritzarem la programació d'espectacles, concerts i activitats culturals en català i occità, especialment els adreçats als infants.
- Vetllarem per la qualitat lingüística dels espectacles culturals que s'ofereixin al municipi, i promourem actes conjuntament amb entitats que treballin per la llengua i la cultura catalanes i occitanes.
- Afavorirem la creació i la distribució de literatura en català i en occità, mitjançant certàmens i concursos.
- Promourem, a les biblioteques municipals, les subscripcions de la premsa local, comarcal i nacional en català i occità, com també el material audiovisual, la connexió a internet i altres elements relacionats amb les tecnologies de la informació i la comunicació.

- Afavorirem l'intercanvi cultural entre tot l'àmbit dels Països Catalans, com ara trobades de corals, esbarts, diables, intercanvis d'esplais, agermanaments, etc., especialment les adreçades als infants.

4.4 Un espai de comunicació per a una ciutadania lliure i responsable

La nova República Catalana s'ha de dotar d'uns mitjans de comunicació públics potents, amb un finançament adequat que permeti mantenir la qualitat i la producció pròpia, al mateix temps que ha de ser el motor de la indústria audiovisual del país. Hem d'impulsar un pacte nacional per l'audiovisual, amb el màxim de consens possible, i hem de treballar per ser un referent europeu en la creació de continguts per a les diverses plataformes audiovisuals.

4.4.1 Un paper preeminent dels mitjans de comunicació públics

Els mitjans de comunicació locals, de titularitat municipal o privats, han de tenir un paper preeminent en el nou país i fer possible el bon funcionament de la comunicació social i del sistema democràtic. Per això, cal potenciar-ne la qualitat i els continguts, fixant-nos en els models de referència europeus i mundials. En l'era de la postveritat, els mitjans de comunicació públics, de manera especial, han de tenir un paper rellevant per garantir la veracitat de la informació i el pluralisme ideològic.

Mesures:

- Garantirem la independència dels mitjans públics, sense control polític del govern. Cal crear consells de comunicació locals, amb la participació de persones representatives i de prestigi reconegut, que gestionin els mitjans de comunicació públics amb vocació de servei a la comunitat i d'acord amb el decàleg de bones pràctiques de la comunicació local pública. Els òrgans de govern o de gestió d'aquests mitjans no han de tenir cap relació jeràrquica amb els gabinets de comunicació dels ajuntaments, dels consells comarcals o de les diputacions, o amb les regidories.
- Defensarem la prestació dels serveis de comunicació de proximitat com una necessitat per a la cohesió social i territorial dels nostres pobles i ciutats, i per fomentar l'ús de la llengua catalana.
- Enfortirem i preservarem els mitjans de comunicació de proximitat, reformulant els aspectes necessaris dins l'estructura, el funcionament i el finançament i dotant-los dels recursos suficients perquè siguin viables. En aquest sentit, cal demanar a les administracions públiques un esforç i fomentar també les iniciatives del sector privat.
- Donarem suport a la producció de continguts audiovisuals, afavorint la col·laboració entre les diferents xarxes de ràdio i televisió. Cal impulsar també línies específiques d'ajuts per a la producció, de manera coordinada i complementària entre les diferents administracions.
- Els mitjans de comunicació públics han de ser motor de la indústria audiovisual i garants de l'emprenedoria i la continuïtat del sector. Han de consolidar una indústria audiovisual potent, innovadora i promotora de l'expansió cultural.
- Impulsarem la reciprocitat de les emissions de ràdio i televisió entre territoris del mateix idioma.

- L'avenç tecnològic que s'està produint en el sector permet que el consum audiovisual es diversifiqui entre les diferents plataformes i pantalles. Els continguts dels mitjans catalans han d'estar presents arreu per facilitar-ne l'accés als consumidors.
- Prioritzarem projectes en el sector audiovisual i concentrarem els recursos públics en els escollits.
- Orientarem el finançament públic a iniciatives que facilitin el retorn de les inversions, prioritzant els productes amb visió internacional. L'atenció a la cultura local no està renyida amb una perspectiva global que pugui dotar els continguts d'un recorregut d'èxit internacional.
- Adoptarem polítiques de foment, suport i protecció de les empreses i iniciatives culturals en llengua catalana, especialment en sectors estratègics (cinema, audiovisuals, interactius, animació, multimèdia, etc.), orientades a la creació i gestió de continguts per a les xarxes socials i les diferents pantalles.

Comunicació de l'Ajuntament

La informació de tot allò que passa al municipi és clau perquè la relació entre la institució i la ciutadania sigui al més propera, fluida i clara possible.

L'objecte de la comunicació municipal és donar informació de servei a la ciutadania i retre comptes de tot allò que fan el govern i l'oposició. Aquesta comunicació ha de ser clara i donar resposta a les necessitats de tota la ciutadania. Per tant, s'ha d'adaptar als diversos canals i/o mitjans per arribar als diferents perfils de la ciutadania.

Propostes:

- Elaborarem un pla de comunicació del municipi, que inclogui un pla específic per a la comunicació institucional de l'Ajuntament i dels mitjans de comunicació públics que hi pugui haver.
- Redissenyarem el servei de comunicació local per treballar de manera més transversal i adaptada a la realitat, que inclogui la utilització de les noves tecnologies i les xarxes socials.
- Potenciarem el butlletí municipal electrònic diari o setmanal com a eina d'informació a la ciutadania, perquè sigui un referent informatiu de la comunitat.
- Obtindrem les dades de contacte de tota la ciutadania que ho autoritzi, d'acord amb la Llei de protecció de dades, per tal de: transmetre el butlletí municipal amb les notícies de cada dia, enviar per correu electrònic informacions ciutadanes (informació d'actes, agendes, invitacions, etc.) i transmetre, mitjançant missatges al telèfon mòbil, les informacions puntuals i concretes necessàries.
- Implantarem l'ús d'un llenguatge no sexista en les comunicacions internes i externes de l'Ajuntament.
- Renovarem la pàgina web municipal, per tal que inclogui també el portal de la transparència.

Mitjans de comunicació locals

Els mitjans de comunicació públics locals han estat i són una peça fonamental en la creació i difusió d'informació.

La proximitat, el rigor i la dedicació dels comunicadors que els fan, de vegades d'una manera altruista i no, els converteixen en un dels principals eixos de cohesió social i cultural.

Aquests mitjans responen a un interès públic que va molt més enllà de l'interès econòmic. Molt sovint limitats de recursos, donen un servei cabdal per mantenir la identitat dels municipis en un món global i fan una funció social d'accés a la informació i a la cultura des de la proximitat.

Propostes:

- Allà on hi hagi diversos mitjans de comunicació públics, aprovar plans de confluència d'aquests per tal d'aprofitar millor les sinergies que es creen entre ells, tal com estan fent les corporacions públiques nacionals.
- La creació de corporacions en l'àmbit local comporta també una racionalització de la despesa que a la vegada podria significar una oportunitat per a noves inversions tècniques i de recursos humans.
- Arribarem a acords amb municipis propers (per exemple, en l'àmbit comarcal) per tal de produir continguts de manera conjunta.
- Potenciarem la col·laboració amb la XAL per a la difusió de continguts generats per la mateixa XAL o per altres mitjans de comunicació locals.
- Potenciarem les retransmissions en directe de diferents esdeveniments del municipi, aprofitant les facilitats de les noves tecnologies i de les xarxes socials.
- Promourem la creació de corresponsalies o delegacions territorials d'acord amb els mitjans de comunicació públics d'àmbit nacional.

Productores audiovisuals

Si els mitjans de comunicació locals han estat una peça important en la cohesió social, el sector audiovisual és un sector estratègic per al desenvolupament local i nacional. El gran nombre de productores audiovisuals escampades pel país dona a aquest sector una importància notable per a l'economia dels nostres municipis.

Als canvis polítics, se'ls afegeix una nova concepció del sector. Les fronteres entre indústries com l'audiovisual, la tecnològica, la publicitària i l'editorial tendeixen a diluir-se i a convergir. Totes tenen en comú una cosa: són generadores de continguts. Obeeixen cada cop més a una lògica transmèdia: els continguts s'expandeixen i es complementen a través de diferents plataformes, facilitant la immersió i la interactivitat del públic.

- Promourem la creació de comissions locals per tal de donar servei a les productores audiovisuals interessades a fer gravacions al municipi.
- Facilitarem la creació i implantació de productores audiovisuals al municipi, per exemple demanant-los la generació de continguts específics per a l'Ajuntament.
- Crearem convenis entre el món educatiu i les diferents productores audiovisuals per tal de dur a terme projectes per a la ciutat.

4.5 Memòria històrica: veritat, justícia i reparació

Els municipis de la República Catalana han de ser un referent al món de la memòria democràtica, la defensa dels drets humans i la justícia universal. El model d'impunitat espanyol ha fet impossible la condemna de la dictadura franquista i el reconeixement de les víctimes de la repressió, fet pel qual no s'ha pogut impartir justícia ni reparar els danys a les famílies de les víctimes del franquisme. La República haurà de ser exemplar en la recuperació de la memòria històrica i en la condemna dels règims totalitaris, per reconèixer les víctimes de crims contra la humanitat, restablir els seus honors i reparar els danys a la seva família.

4.5.1 Veritat, justícia i reparació

La Catalunya del segle XXI avança amb peu ferm cap a la consolidació nacional. Però la construcció de la República Catalana no restarà completa fins que no se solucionin els greuges i les injustícies que van patir els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya com a conseqüència de l'aixecament militar feixista del 17 de juliol del 1936, la Guerra Civil i la posterior dictadura franquista.

4.5.2 Una memòria republicana de llarg abast

Unes polítiques de memòria amb fonament han de fer visible tota la gernació d'homes i dones que, al llarg dels darrers dos segles, han lluitat –i sovint ho han pagat amb la seva vida– per assolir una societat més justa i lliure.

Mesures:

- Eliminarem del nomenclàtor públic, tant en carrers com en places, avingudes i equipaments, dels noms dels qui van col·laborar en l'aixecament contra la República i dels responsables de la repressió. Tanmateix, instarem els ajuntaments on Franco encara és fill adoptiu, que facin la reparació oportuna mitjançant una moció i un acte de desgreuge a les persones represaliades pel franquisme.
- Establirem i crearem espais i centres de memòria on es puguin veure les accions i els fets durant tota la dictadura franquista.
- Promourem a tot el territori xerrades i conferències explicant quin va ser l'abast i les conseqüències de l'aixecament militar del 17 de juliol que va donar peu a la Guerra Civil, així com l'explicació de les accions fetes i les que falta per fer i promoure per complir els conceptes de veritat, justícia i reparació, a fi de restablir la dignitat de les persones represaliades i potenciar les polítiques de no repetició.
- Mantindrem contacte permanent i col·laboració amb totes les entitats memorialistes del país.

Experiències

Ajuntament de Sant Just Desvern: Recuperació refugi antiaeri i creació d'un espai de la memòria

Rehabilitació del refugi antiaeri i realització d'elements de difusió (vídeos 360º, web, visites concertades, material didàctic) i creació dels "Murs de la memòria" d'acord amb un concurs artístic internacional d'idees per plasmar els conceptes de por, exili, educació, gana, migracions forçades...

Ajuntament de Sant Just Desvern: Recuperació i difusió de la memòria històrica del municipi

Partint de diferents tallers participatius encaminats a la recuperació de la memòria sobre la guerra civil, es van fer diferents entrevistes que van permetre descobrir la ubicació del refugi antiaeri del municipi.

Paral·lelament es va iniciar el projecte “Memòria de les ciutats” segons el qual la memòria individual construeix la memòria col·lectiva. La conjugació d'aquests dos projectes ha derivat en la recuperació arquitectònica del refugi antiaeri i en la recuperació i la difusió de la memòria històrica a partir d'un projecte de museïtzació de l'interior i l'exterior de l'espai, amb tallers participatius que inclouen conceptes clau com ara por, exili, guerra i repressió.

5. Un territori equilibrat i ben connectat

Els ajuntaments republicans impulsarem el redisseny d'un model territorial més equilibrat que faci que les nostres ciutats siguin més habitables, que tinguin més bona relació amb l'entorn i que els nostres pobles gaudeixin de les mateixes oportunitats que les ciutats. Un país divers, ben connectat, amb transports públics eficients i amb infraestructures al servei de l'economia productiva sostenible, verda i circular. Uns pobles, barris i ciutats on tothom pugui viure amb benestar i tingui l'oportunitat d'accedir a un habitatge digne a preus raonables.

5.1 Sostenibilitat

5.1.1 Garantia d'un desenvolupament local sostenible

Els ajuntaments republicans implantarem un model de desenvolupament sostenible, innovador i integral que permeti compaginar el desenvolupament econòmic i la protecció d'un entorn natural de qualitat. Apostarem decididament per la sostenibilitat, la minimització i la transformació del residu, impulsarem el desenvolupament de les energies renovables i l'autoconsum, promourem una nova cultura de l'aigua i de l'aire i durem a terme una política integral de gestió del territori que possibiliti l'explotació racional i sostenible dels seus recursos naturals i agroforestals. En un planeta on els recursos naturals són finits i el canvi climàtic és un fet, tenim el deure i la responsabilitat de canviar cap a un model productiu sostenible i de consum responsable que garanteixi les necessitats de les generacions futures. D'aquesta manera, una de les nostres prioritats és posicionar-nos davant el repte de la transició energètica per fer-la efectiva i implantar accions concretes per tal de contribuir als objectius generals i sobretot en la generació d'energia renovable, mobilitat i eficiència energètica. I també per promoure l'autoconsum.

La sostenibilitat és un concepte global que integra els aspectes econòmics, socials i ambientals i que esdevé un autèntic full de ruta per a l'acció política. No podem destriar o separar, per exemple, la igualtat d'oportunitats de les polítiques de transport públic, ni l'urbanisme de la contaminació, ni l'equilibri de rendes del dret a l'accés a un medi saludable, ni la gestió dels recursos naturals de l'activitat econòmica. La sostenibilitat no és, doncs, una opció ideològica o de vida, com sovint es pretén fer veure des d'alguns àmbits, sinó una premissa bàsica per a les polítiques modernes que, de debò, busquin la millora de la qualitat de vida, la justícia social i el benestar econòmic de la ciutadania sense malmetre les possibilitats futures.

Cada poble i cada ciutat s'ha de veure com a part d'un sistema agrourbà i ambiental en interacció, i aquest punt de vista ha de regir el nostre plantejament a l'hora de dissenyar ciutats i pobles que contribueixin a un nou model de desenvolupament orientat a la millora constant de la qualitat de vida de la ciutadania.

En aquest sentit, els municipis de Catalunya, com a primer esglauó en l'organització social i política i com a part constituent bàsica del mateix país, han d'afrontar un seguit de reptes que no només tenen a veure amb

reivindicacions de conservació dels espais naturals o basades en un ideal romàntic de manteniment del patrimoni natural o de l'equilibri territorial, que també, sinó que són reptes que venen determinats per factors estructurals del nostre model socioeconòmic i que afecten de manera palesa el territori, la qualitat de vida i la disponibilitat dels recursos immediats, fins a posar en dubte la viabilitat del funcionament actual.

Ja no és qüestió de “comptabilitzar” desenvolupament i sostenibilitat, es tracta que, en ple segle XXI, ja no podem separar la idea de desenvolupament de la de sostenibilitat, ja són un sol concepte i cal actuar localment en conseqüència. Des dels ajuntaments, Esquerra Republicana assumeix el repte que la sostenibilitat –en tots els sentits– formi part del desenvolupament integral de pobles, viles i ciutats del nostre país, amb total coherència i responsabilitat.

Mesures:

- Els ajuntaments d'Esquerra Republicana traçaran estratègies de desenvolupament local sostenible que aniran més enllà de la durada d'un mandat i més enllà de les qüestions purament econòmiques o ambientals. Aquestes estratègies han d'integrar tots els aspectes econòmics, socials, ambientals i territorials del municipi i marcar el full de ruta cap a l'assoliment d'un model de desenvolupament i de millora de la qualitat de vida perdurables.
- Ens proposem crear les condicions necessàries per aconseguir una economia verda i circular, fomentant la producció local i el consum de proximitat i de quilòmetre zero, mitjançant el planejament general i la cooperació intermunicipal.
- Els ciutadans i les ciutadanes han d'incorporar l'espai agrari com un equipament més de la ciutat i, per tant, hem de dotar aquests espais de la rellevància que es mereixen.
- Cal tenir molt present que el concepte de smart city perd el seu valor si no es té en compte que les nostres ciutats estan inserides en un sistema territorial –conreus, pastures, boscos i espais fluvials–, sense el qual mai podran ser intel·ligents perquè necessiten aigua, energia i aliments que no produeixen. En aquest sentit, cal entendre el concepte smart de forma holística i integrar el nou concepte de rural intel·ligent (smart rural) per avançar vers un territori verdaderament intel·ligent i sostenible. D'altra banda, cal no deixar-nos enlluernar per les propostes de les grans corporacions que, darrere d'aquest nou concepte, només hi tenen l'incentiu econòmic lligat als canvis tecnològics.

5.1.2 Cap a una nova cultura del territori

Des dels ajuntaments republicans propugnem una educació basada en el respecte pel medi, l'explotació eficient i sostenible dels recursos agraris i naturals, vetllem per la qualitat de l'aigua i l'aire a les grans ciutats. Fomentarem l'agricultura periurbana i protegirem, recuperarem i fomentarem l'activitat agrària –agrícola, ramadera i forestal–, sostenible en el món rural. Potenciarem les cadenes curtes de comercialització dels productes agraris i el consum de productes de proximitat que permetin valoritzar els espais agraris, recuperar els paisatges en mosaic i augmentar la resiliència dels boscos davant el canvi climàtic i els grans incendis forestals.

El país ha patit un consum accelerat de sòl, que ha degradat i banalitzat àrees molt extenses –especialment a la regió metropolitana, al voltant de les noves zones metropolitanes i als territoris de costa– que ha arribat a tots els racons del país. La crisi i els primers efectes de la planificació engegada ja amb l'elaboració dels plans territorials parcials, ajudaran a atenuar aquesta depredació del sòl, però encara estem lluny d'haver assolit els mínims necessaris per a una ordenació racional del territori. Probablement hi ha sòls urbanitzables que caldria

desclassificar, sobretot si es té en compte la discussió oberta el 2014 davant els tribunals sobre si és possible mantenir un sòl urbanitzable sense pla parcial com a sòl subjecte a efectes d'IBI. La dependència no resolta de les economies dels ajuntaments respecte del fet constructiu no fa més que posar en risc la viabilitat de les hisendes locals i deixa el territori a expenses del grau d'endeutament de les arques municipals. Per tot això, proposem aquestes mesures en els àmbits següents:

El patrimoni natural, agrari i cultural, orgull i motor dels municipis

Mesures:

- Vetllarem pel manteniment de la qualitat del patrimoni cultural i natural i dels sistemes agraris dels municipis com a element que configura la identitat local i la potenciarem com a generadora d'atractiu turístic i d'activitat econòmica.
- Mantindrem i recuperarem la xarxa de camins rurals tradicionals i els antics traçats de carrilets o similars i la seva infraestructura.
- Promourem els itineraris i centres d'interpretació, de natura i els històrics i d'interès etnològic. També fomentarem els circuits per donar a conèixer els productors i productores d'aliments i productes agraris singulars.
- Promourem els acords de custòdia, per implicar tots els agents –fins i tot externs– en la gestió i millora dels espais agraris i el medi local.

Una planificació sostenible

Cal, en primer terme, que els ajuntaments governats per Esquerra Republicana siguin molt estrictes en l'avaluació ambiental dels plans i projectes, valorant fins i tot quan, més enllà de l'estricta obligació legal, sigui recomanable subjectar un pla o projecte a avaluació ambiental per voluntat política.

Mesures:

- Impulsarem una planificació harmònica entre els usos humans, la funcionalitat i el patrimoni natural que garanteixi un medi local –urbà o natural– de qualitat, i que esdevingui un pol d'atracció d'activitats de qualitat.
- Apostarem per un model de municipi compacte, vertebrat en la convivència d'usos, amb uns centres urbans forts i cohesionats i ben relacionats amb els barris.
- Potenciarem les illes de vianants, així com els eixos cívics i integradors, i, simultàniament, els plans de dotació d'aparcaments en el mateix perímetre perquè afavoreixin el comerç urbà, tant al centre com a totes les àrees urbanes, amb una presència destacada de l'activitat comercial.
- Promourem una planificació local que posi en valor els recursos naturals, que inclogui el paisatge, els espais protegits, les capacitats productives del sector primari i de la indústria de transformació derivada de la producció agroalimentària.
- Fomentarem els sistemes de connexió biològica entre els espais oberts, l'espai construït i les masses forestals, i elaborarem plans de gestió i preservació, en l'àmbit local, dels espais oberts amb interès ecològic o paisatgístic.

- Recuperarem les façanes fluvials i marítimes amb criteris d'integració territorial i de recuperació i protecció dels ecosistemes.
- Ordenarem les hortes marginals per dignificar-les i que esdevinguin un element enriquidor del paisatge periurbà i de reconexió camp-ciutat.
- Integram la gestió forestal en la planificació territorial i urbanística, en especial en els municipis amb un gran poblament dispers on s'intercalen urbanitzacions rodejades de grans masses forestals, i crearem zones de diferents usos del sòl a fi d'evitar la propagació d'incendis forestals. (Cal tenir en compte que això només es pot dur a terme en boscos de titularitat pública. Pel que fa a les urbanitzacions, la majoria es troben envoltades de masses forestals de propietat privada). Treballarem per trobar la plena integració entre la protecció del territori i l'activitat del sector primari, perquè interactuin i es reforcin mútuament i no a l'inrevés, com sovint passa.
- Establirem estratègies de desenvolupament local en tots els sectors a partir de la presència de figures de protecció de cada territori. La ciutadania ha d'acabar considerant la protecció del territori com una oportunitat única de desenvolupament.
- Fomentarem l'extensió territorial dels acords de custòdia del territori, tant en àmbits protegits com en no protegits, tant en àmbits agrícoles i forestals com en àmbits fluvials i marins.

Els municipis catalans, cap al residu zero

L'augment del consum s'ha traduït històricament en un increment continu en la generació de residus, especialment pel que fa als envasos i embalatges, que posa en crisi el sistema de gestió. L'estratègia de residu zero persegueix, d'una banda, produir cada cop menys residus i, de l'altra, aconseguir que la totalitat dels residus tinguin una continuïtat en el cicle d'aprofitament. En aquest context, els municipis –i, per delegació, els consells comarcals– són una peça clau per aconseguir avançar cap a aquests objectius.

Des dels ajuntaments republicans propugnem l'elaboració d'un pla amb els recursos adients, que permeti apostar decididament per una transformació dels residus en recursos gràcies a l'aplicació de l'ecodisseny, processos de gestió innovadors i la implantació de les TIC, dins d'una clara visió i implantació de sistemes d'economia circular.

Mesures:

- Promourem el consum racional per contribuir a un canvi de cultura respecte als hàbits i les polítiques de reciclatge.
- Establirem un pla ciutadà per al Residu Zero que impliqui la ciutadania, les empreses i el comerç local per avançar cap a aquests objectius.
- Estendrem els sistemes exitosos de recollida selectiva que Esquerra ja ha aplicat a diversos municipis capdavaners de Catalunya.
- Impulsarem la reutilització i el reciclatge dels envasos i fomentarem la recuperació dels hàbits tradicionals no malbaratadors de recursos –cabàs, bossa del pa, etc.
- Establirem mecanismes de coordinació amb els comerços per col·laborar en l'establiment de sistemes de dipòsit, devolució i retorn d'envasos. Facilitarem la tasca al comerç amb assessorament i suport tècnic directe.

- Renunciarem a augmentar el pes de la valorització energètica dels residus, prioritzant l'aprofitament material i disminuint a poc a poc l'aportació a abocadors.
- Establirem un model de recollida de residus sostenible en tot el seu cicle de vida, prioritzant l'aprofitament econòmic i el reciclatge.
- Incorporarem els residus dins d'una estratègia d'economia circular, començant per l'ecodisseny i fent que tot residu pugui ser transformat en matèria primera, amb tendència a reduir els productes que no són viables d'integrar un altre cop en el medi o transformar en un nou producte o energia.
- Impulsarem la creació de plataformes mixtes entre empreses productores, universitats i empreses gestores de residus, per tal d'afavorir la innovació i l'economia circular.
- Impulsarem els sistemes de retorn d'envasos i productes usats, d'acord amb la responsabilitat ampliada del productor (fabricant), especialment per als productes no reparables, ni reutilitzables, i per a les restes de productes de difícil gestió i/o perillositat.
- Implementarem un pla específic de millora de l'eficiència del sistema de gestió de residus urbans (segregació en origen, recollida selectiva, gestió ecoparcs i de tractaments finalistes), per tal d'incrementar significativament els radis de recuperació i reciclatge. Es valorarà la implantació total o parcial de sistemes o combinació que funcionen amb èxit amb altres països del nord d'Europa, sempre tenint present la necessitat d'adaptació a les característiques de la cultura i del nostre territori i amb la realització de proves pilot en municipis representatius.
- Implementarem un pla específic integral per a la gestió de residus d'origen animal, com per exemple els purins i el seu potencial de generar gas renovable.
- Posarem l'èmfasi de les polítiques de residus en la prevenció en lloc de la gestió i el tractament.
- Impulsarem una veritable compra pública verda que promocióni models de negoci relacionats amb la servitització (producte-servici) de manera que les empreses facturin per un estoc de béns present en l'economia i no per la freqüència de la seva renovació.

Cap a uns municipis energèticament eficients i 100% renovables

Una de les qüestions estratègiques més importants en aquest moment és avaluar i ser conscients del consum energètic del país, desbocat tant en termes relatius com absoluts, que ens ha portat a un gran malbaratament d'energia amb un elevat consum per càpita. Tot això, amb un 95% de dependència de l'exterior (importació de combustibles fòssils, petroli, gasolines i gas fòssil), és econòmicament desastrós.

La transició energètica representa un canvi de paradigma i de model:

- En primer lloc, en la producció de l'energia, substituint els combustibles fòssils per fonts renovables i locals en compliment dels objectius de la Unió Europea en matèria d'energia.
- En segon lloc, i des dels governs locals, encara més important, en la forma d'utilitzar i gestionar l'energia, tant en el terreny públic com privat, tant en l'àmbit residencial i comercial com industrial. La biomassa i els captadors solars ja són un clar generador d'economia local i supramunicipal. En tenim exemples clars on s'han implicat tots els agents (treballadors i treballadores, propietaris i propietàries, i

administracions) i que generen riquesa i treball. Cal, doncs, un compromís clar des dels governs locals (ajuntaments, mancomunitats, consells comarcals, diputacions) i posar els recursos i incentius perquè es puguin impulsar.

Mesures:

- Auditarem les despeses energètiques dels pressupostos municipals en matèria de subministraments i elaborarem un pla estratègic de millora i estalvi energètic dels municipis.
- Fomentarem la introducció de mesures de foment, i incentivació en els sectors privats: com ara auditories energètiques gratuïtes, bonificacions fiscals i subvencions.
- Una de les prioritats serà la formació de personal tècnic (especialment de les administracions locals) que pugui efectuar tasques en relació amb la transició energètica. També impulsarem plans d'ocupació local i/o farem convenis amb els àmbits implicats, per tal d'afavorir la preparació del sector.
- Elaborarem un mapa local de potencial energètic renovable, per conèixer les potencialitats de cada municipi, prioritzant l'aprofitament solar, eòlic, la biomassa i, allà on s'escaigui, de la geotèrmia.
- Fixarem objectius d'emissions, eficiència i renovables a curt i mitjà termini.
- Elaborarem un pla de millora de l'enllumenat públic per a la reducció de consum energètic i completarem l'adaptació a la llei de contaminació lumínica.
- Promourem localment la iniciativa privada per a la producció d'energia distribuïda, és a dir, a escala mini i comercial, i l'aplicació de criteris i tecnologies de la gestió intel·ligent de xarxes.
- En compliment de la normativa europea, els nous edificis públics hauran de ser de consum gairebé zero (nZEB), és a dir, dissenyats amb criteris ambientals –bioclimàtics i de funcionalitat. Promourem modificacions en les instal·lacions municipals per anar incorporant criteris de sostenibilitat.
- Fomentarem amb normativa i subvencions la instal·lació de punts de recàrrega vinculats per a vehicles elèctrics, tant en apartaments públics com privats.
- Establirem bonificacions de l'impost de circulació als vehicles elèctrics o de baix consum.
- Fomentarem, mitjançant subvencions directes o bonificacions de l'impost d'obres, la incorporació d'energia solar tèrmica en els municipis en què encara no és obligat i altres mesures d'estalvi energètic als edificis construïts.
- Promourem, allà on sigui adient, els miniparcs eòlics i/o de captadors solars en terrenys o instal·lacions públiques, promovent especialment la participació ciutadana en la inversió local.
- Promourem les cobertes fotovoltaïques sobre equipaments públics o sostre de promoció pública –habitatges o polígons–, mitjançant la fórmula de lloguer de sostres, extensiu a sostres privats.
- Farem, on s'escaigui, estudis locals de viabilitat per a petites centrals de biomassa –per a producció de calor o mixta elèctrica/calor.

Contaminació i escalfament global: per un medi de qualitat

En l'àmbit de l'escalfament global, els municipis republicans també han de corresponsabilitzar-se dels efectes que poden tenir les seves emissions. En aquest sentit, l'augment de la mobilitat tant de persones com, especialment, de mercaderies ha estat un fet exponencial en els darrers anys que, a més de representar un increment d'emissions en el sector més crític, presenta problemes de mobilitat, congestió, accidentalitat i, fins i tot, sobre la salut de les persones, com ja passa a l'àrea metropolitana de Barcelona. Per això, la lluita per un medi de qualitat ha de ser una constant en les polítiques locals d'Esquerra.

Mesures:

- Promourem la pacificació i progressiva disminució del trànsit en les ciutats, prioritzant el transport públic i l'ús de la bicicleta. Millorarem consegüentment el transport públic, les zones per a vianants dels centres urbans, implementarem aparcaments dissuasius, limitarem el trànsit en dies amb contaminació, etc.
- Promourem les implantacions industrials i productives baixes en emissions de carboni.
- Estendrem els controls sobre la contaminació acústica i completarem el desplegament de la llei allà on encara hi hagi mancances, dotant de mitjans tècnics i humans.
- Promourem campanyes locals per a l'eliminació de les bosses de plàstic, a tots els àmbits del municipi.
- Generalitzarem l'ús d'asfalt sonoreductor en la nova pavimentació de carrers i la instal·lació de pantalles acústiques –naturals o artificials– en punts problemàtics de la ciutat.

Impuls per al sector agrari i ramader

Mesures:

- Cal considerar estratègic per al país, des del punt de vista econòmic, ambiental i sobretot territorial, el relançament d'un sector primari potent, basat en una producció de qualitat i en una transformació excel·lent que aporti valor afegit als productes.
- Cal que elaborem un mapa dels espais d'interès agrari del municipi, en el qual el proveïment alimentari pot ser una peça clau i en què potenciarem mitjançant la intermediació pública els bancs de terres, tant de grans extensions com de petita horta. Impulsarem els parcs agraris com per exemple el Baix Llobregat o Gallecs, els parcs rurals i els espais agraris, com per exemple el Parc Rural del Montserrat o l'Espai Agrari de la Baixa Tordera. Hem de reconèixer la terra com un bé a protegir.
- Promourem àrees de protecció agrícola i ramadera local, no com a reserves agràries sinó com a veritables motors de producció de productes locals de qualitat.
- Fomentarem l'agricultura integrada, adaptada a les característiques del territori i que minimitzi la dependència hídrica i dels productes fitosanitaris, i així revalorarem els productes autòctons i dels seus transformats.
- Impulsarem l'agricultura ecològica des de la planificació i des de la gestió dels espais rurals, i potenciarem les cooperatives de consum de proximitat dins dels municipis.

- Fomentarem estratègies de promoció i comercialització que converteixin el mercat interior en el principal mercat dels productes autòctons mitjançant el suport de les noves tecnologies i la concertació amb el sector turístic local.
- Promourem i relançarem fires i cicles gastronòmics, així com la participació del municipi en la promoció local i comarcal, etc.
- Promourem l'establiment de denominacions locals protegides i de segells de qualitat agroalimentària i ambiental en l'àmbit local i supramunicipal.
- Impulsarem una normativa estricta pel que fa a l'etiquetatge i la informació a les persones consumidores, especialment pel que fa als transgènics.
- Establirem uns plans locals de gestió forestal sota els criteris de la sostenibilitat, la biodiversitat i l'eficiència, molt especialment en els municipis amb predomini de forests comunals.
- Impulsarem la reintroducció de la masoveria a les zones amb més abandonament agrícola, sota criteris d'innovació en la gestió agroambiental i en la singularitat i excel·lència dels productes obtinguts.
- Promourem les experiències innovadores d'aplicació de la ramaderia tradicional, especialment en la gestió forestal i d'espais protegits.
- Protegirem les activitats agràries i ramaderes i les prioritzarem per damunt de la pressió urbanística i els nous usos urbans.
- Farem un seguiment de les activitats intenses ramaderes que puguin tenir un impacte negatiu sobre els recursos hídrics locals.

Educació en la sostenibilitat

Mesures:

- Elaborarem campanyes educatives i formatives sobre les repercussions ambientals de la nostra quotidianitat, orientant-les a l'impacte sobre la presa de decisions personals de la ciutadania, fent especial èmfasi en la cultura energètica i la transició cap al 100% renovable.
- Fomentarem el coneixement en l'ús dels recursos, del patrimoni cultural històric i etnològic, del coneixement del patrimoni natural, del coneixement del cicle dels residus, de l'impacte de les emissions, etc.
- Promourem, com a mínim, un gran esdeveniment anual dirigit al coneixement i a la conscienciació ambiental de la ciutadania, preferentment centrat en l'energia i el seu ús.
- Promourem la creació d'horts urbans.
- Acostarem la ciutadania al coneixement d'activitats que tenen lloc en el medi natural però que sovint són poc conegudes: la pesca marítima comercial, el pasturatge, els agents rurals, etc.

5.1.3 Garantia d'una cultura de l'aigua eficient i sostenible

L'aigua és un bé preuat i escàs i Catalunya, com a país mediterrani, té un recurs limitat. Aquesta evidència ja s'ha pogut corroborar amb períodes de sequera severa, que han posat en tensió el sistema d'abastament d'aigua. Més que revertir aquesta situació amb falses i costoses solucions, cal trobar la forma d'adaptar-s'hi de la manera més competitiva i menys costosa possible.

D'una banda, la gestió de l'aigua no és només reduir costos i millorar-ne l'eficiència, sinó que també és aplicar mesures que ajudin a millorar-ne la sostenibilitat:

Mesures:

- Elaborarem un pla municipal d'usos de l'aigua, amb especial èmfasi en la reutilització d'aigües depurades o de menor qualitat per als usos que ho permetin –reg, neteja de vials, etc.
- Fomentarem la instal·lació i l'ús d'aparells reductors del consum d'aigua entre el veïnat –filtres d'aireig d'aigües, cisternes de doble descàrrega...
- Elaborarem una ordenança municipal per a l'estalvi d'aigua, amb especial èmfasi en el foment d'actituds.
- Controlarem la qualitat de l'aigua, tant de l'aigua potable de les fonts naturals com la de les piscines públiques.
- Elaborarem un pla de mesures preventives per al manteniment de la qualitat dels recursos hídrics locals.
- Fomentarem la separació de xarxes d'aigües grises i negres en els nous habitatges, així com la doble xarxa de pluvials en les noves promocions urbanístiques.
- Estudiar la possibilitat de la municipalització del servei d'abastament.
- Fomentar la constitució de comissions (en cas de municipis que ho gestionin directament) o nomenar persones independents i professionals en els consells d'administració de les empreses municipals per implicar el teixit civil en la gestió d'un bé com és l'aigua.
- Promoure estudis de tarifació perquè el consum sigui més racional (trams adaptats a les necessitats de cada municipi o eliminar quotes de consum mínim).

D'altra banda, des dels municipis:

- Establirem un sistema de gestió del cicle de l'aigua que garanteixi les inversions necessàries, que sigui sostenible econòmicament, que eviti el monopoli privat, que tendeixi a la gestió pública dels serveis i que garanteixi l'accés al recurs per a tothom i asseguri l'adequada conservació de les masses d'aigua.
- Establirem i desenvoluparem un pla per a la recuperació dels aqüífers contaminats, per tal de recuperar part dels recursos hídrics naturals.
- Fomentarem i impulsarem la implantació de noves tecnologies més eficients a les petites i mitjanes empreses, promourem la cooperació i el compartir infraestructures, especialment en el cas de polígons industrials.

- Promourem en l'àmbit industrial de les grans empreses el concepte de "petjada hidràulica", impulsant la implantació de ràtios comparatius d'eficiència del cicle de l'aigua en els processos per sectors amb el reconeixement d'algun tipus de distintiu per l'excel·lència.
- Fomentarem la minimització i l'ús intel·ligent en el consum d'aigua a les llars, impulsant les iniciatives d'innovació tecnològica en la millora de l'eficiència.
- Impulsarem l'optimització energètica i de generació de residus en tot el cicle de l'aigua, mitjançant l'impuls de noves tecnologies i processos innovadors, especialment en el cas de les depuradores urbanes.

5.1.4 Protecció dels animals

Les polítiques municipals han de contemplar programes que tinguin en compte els animals, el seu reconeixement i integració com una part més de la nostra societat. De fet, la nostra societat ha anat canviant i evolucionant en aquest sentit i en bastants aspectes, ja que es van desenvolupant diferents programes als municipis, tot i així hem de fer un pas més enllà.

Promoure polítiques municipals pel benestar dels animals també és treballar i caminar cap a una societat més sensible, responsable i respectuosa i que repercuteix positivament a la salut i a la vida de les persones. En definitiva, una comunitat que els respecta, els estima, els acull i els integra esdevé una societat més completa, sensible i cohesionada.

Des de l'àmbit municipal, cal portar a terme polítiques actives d'interès social, que tinguin en compte les persones que viuen soles, persones d'edat avançada, amb risc d'exclusió social o d'altres i que mantenen un fort vincle amb els animals amb qui conviuen, facilitant aquestes relacions amb impacte positiu en la qualitat emocional i psíquica de les persones.

Mesures generals:

- Elaborarem programes transversals i interdepartamentals dins dels ajuntaments i, en funció de la grandària del municipi, crearem la figura del tècnic coordinador específic de benestar animal, amb les funcions de coordinar totes les actuacions.
- Elaborarem o revisarem les ordenances municipals per adequar-les a una nova i major sensibilització vers els animals.
- Garantirem el compliment de la Llei de protecció animal de Catalunya per evitar activitats i actuacions explícitament prohibides a la Llei per evitar que cap animal de companyia, domèstic o salvatge (autòcton o no) pateixi una situació de risc.
- Tindrem en compte les associacions i el voluntariat animalista i hi ens coordinarem.
- Educarem per a la convivència entre persones i animals, vinculant tallers, activitats o campanyes a altres àrees adequades o a mitjans de comunicació amb especial incidència als centres educatius.
- Canviarem o transformarem les activitats realitzades al municipi que comportin el menyspreu per la vida animal, per unes d'altres que siguin més ètiques.

- Ens responsabilitzarem amb les associacions per promoure la conscienciació de la ciutadania pel benestar dels animals amb accions on s'exposin els avantatges i beneficis que se n'obtenen. Cal socialitzar la necessitat de l'adopció, el no abandonament i la tinença responsable dels animals de companyia.

Tinença responsable d'animals

- Promourem les esterilitzacions i la col·locació de xips amb campanyes de preus reduïts.
- Vetllarem pel compliment de la normativa a botigues de cria, venda d'animals i nuclis zoològics.
- Fomentarem la implicació dels veterinaris en la gestió dels animals (informació sobre malalties...).
- Promourem campanyes informatives sobre al·lèrgies, malalties, etc., derivades de la presència d'un animal casa amb informació contrastada.
- Disposarem d'un protocol d'actuació en casos d'accidents de trànsit quan hi hagi un animal involucrat.
- No permetrem la donació d'animals a fires o altres esdeveniments festius.
- Fomentarem la inspecció per part de la policia local i el decomís si s'escau dels gossos que viuen en situació inadequada i d'insalubritat i maltractament.
- Eliminarem les barraques amb gossos tant en terrenys públics com privats.
- Prohibirem la mendicitat amb animals, inclòs l'ús d'aquest com a reclam per a turistes, nens, etc.
- Promourem la tinença responsable, el compliment del calendari de vacunacions i l'ús respectuós de l'espai públic.

Recollida d'animals abandonats

- Establirem convenis amb associacions protectores animalistes prioritàriament per a la recollida dels animals abandonats, control de colònies de gats i promoció de les adopcions. Organitzarem projectes d'educació i de difusió i mantindrem un diàleg constant i constructiu entre institucions i associacions locals o persones animalistes.
- Disposarem d'un refugi d'animals de companyia propi o mancomunitat garantint un servei adequat tant als animals allà recollits com a les persones que en facin ús, o, en cas que els animals es deriven a altres refugis, disposarem d'un espai adequat on estiguin fins a la seva recollida per l'entitat o pel propietari. Treballarem de forma coordinada amb les entitats locals per a la millora constant de les condicions de vida a les instal·lacions que acullen animals.
- Considerarem com a prioritari les bones pràctiques i el benestar dels animals en les resolucions dels concursos per a la recollida i gestió dels animals abandonats.
- Aplicarem el sacrifici zero sense moratòries a tots els municipis i comarques de Catalunya, i només ho permetrem en casos excepcionals que afectin la salut pública o el patiment de l'animal.
- Establirem a cada municipi un pressupost de mínims destinat a la gestió d'animals abandonats i colònies controlades de gats.

- Formarem els treballadors de la policia local per augmentar la sensibilització i la gestió de casos de recollida, accidents i maltractaments.

Colònies de gats

- Treballarem per gestionar adequadament el manteniment de les colònies controlades de gats existents
- Dignificarem els espais amb senyalitzacions i, si s'escau, amb casetes refugi i dispensadores d'aliment i aigua.

Coloms

- Emprarem mètodes no agressius (colomars, anticonceptius...) per a les aus. Controlarem la reproducció i la població de les aus mitjançant l'ús de menjar amb anticonceptiu incorporat, l'accés a colomars on es puguin retirar els ous i la prohibició d'alimentar-los fora dels llocs ja establerts i habilitats per a aquest ús.
- Farem un acompanyament a les persones que alimenten animals del carrer o recullen individus malalts assessorant-los i fent-los un acompanyament per tal que, en aquests casos, prioritzin l'efectivitat de les actuacions municipals per sobre de les individuals encara que siguin ben intencionades.
- Farem campanyes d'informació contrastada científicament al ciutadà sobre la innocuïtat que té compartir l'espai urbà amb les aus i especificant les situacions reals de risc que se'n poden derivar (al·lèrgia declarada a la ploma, ingesta de deposicions pels infants, etc.).

Benestar social, gent gran

- Farem activitats amb teràpies assistides amb animals i crearem un equip de voluntariat específic per participar en activitats relacionades amb les teràpies i activitats assistides amb animals.
- Crearem un programa específic municipal d'ajuda per a persones en una situació temporal o permanent que els impedeix garantir la cura adequada dels seus animals de família.
- Facilitarem l'accés puntual a les residències i centres de dia de l'animal acompanyant el seu propietari en el darrer tram de la seva vida.
- Impulsarem campanyes entre els propietaris d'animals, especialment entre la gent gran, del que pot suposar no deixar instruccions al testament i el llegat per a la persona que aculli l'animal de les despeses de manutenció i veterinàries. Amb aquesta mesura, es prendria consciència del futur que li pot esperar a l'animal en cas de mort del propietari i s'evitarien abandonaments.
- Col·laborarem amb els professionals veterinaris per ajudar les persones amb pocs recursos mitjançant campanyes d'esterilització de baix cost o gratuïtes, segons els recursos de cada persona, i gratuïtes per a les associacions.

Festes

- En festes que hi hagi ús de carruatges amb tracció animal, restringirem i vetllarem pel sobrepès de la seva càrrega i prioritzarem que l'animal no pateixi.

- Assegurarem que als municipis on es facin correbous i altres modalitats per protegir els veïns de qualsevol accident.
- Treballar col·lectivament amb la ciutadania per implementar activitats alternatives a les que causen patiment i/o mort d'animals.

Consum

- Vetllar perquè als menjadors dels centres educatius, coordinats amb les AMPA, els aliments que es proporcionin d'origen animal siguin preferiblement d'animals de cria ecològica i promourem l'alimentació saludable amb varietat de fruita i verdura.

Experiències

Consell Comarcal del Moianès i el Consorci del Lluçanès

Circuits per donar a conèixer els productors i productores d'aliments i productes agraris singulars.

Ajuntament de Caldes de Montbui: Les hortes termals

Ordenar les hortes marginals per dignificar-les i que esdevinguin un element enriquidor del paisatge periurbà i de reconexió camp-ciutat.

Ajuntament de Sant Quirze del Vallès: Targeta Ciutadana de Serveis

Amb l'ús de la targeta a la deixalleria, es donen bonificacions a les taxes municipals sobretot en l'àmbit de escombraries i control sobre el seu ús. Al mateix temps, la targeta afavoreix la implicació ciutadana i el sentit de pertinença.

Ajuntament de Caldes de Montbui: Cens genètic d'identificació de l'ADN de tots els gossos del municipi

Tots els propietaris de gossos tenen l'obligació de facilitar les dades genètiques dels seus animals i inscriure's així al cens genètic caní. El cens permet la identificació de l'animal en cas de pèrdua o robatori o d'actituds incíviques del propietari, com ara no recollir les deposicions.

L'ordenança estableix sancions per la no identificació dels gossos o per no recollir les seves deposicions, amb multes que poden arribar als 2.000 euros

Per afavorir la identificació, l'Ajuntament ha engegat una campanya gratuïta de recollida de dades genètiques dels animals de companyia, a través de diverses consultes veterinàries del municipi

Ajuntament d'Agramunt: Participació ciutadana en la recollida selectiva de residus

Els beneficis econòmics obtinguts gràcies a la millora en l'índex de reciclatge reverteix al poble en forma d'inversions que es decideixen mitjançant un procés participatiu. D'aquesta manera, aconsegueixen incorporar un incentiu més a la recollida selectiva i acabar esdevenint un objectiu comú.

La bonificació de l'Agència Catalana de Residus va permetre destinar l'any 2017 un import de 11.900 euros als projectes escollits pels veïns, i alhora va suposar incrementar el tant per cent de recollida selectiva.

5.2 Urbanisme

Entenem l'urbanisme relacionat amb la planificació territorial i als efectes d'una acció política municipal i el definirem com la planificació física de les diverses activitats i usos del sòl, que es concreten en els anomenats instruments de planejament urbanístic general i derivat, i que configuraran un model de poble i ciutat i, per tant, el seu espai social.

Les decisions d'aquesta transcendència cal que es prenguin amb la participació de tots els actors en la seva condició de ciutadania, persones interessades qualificades (propietaris i propietàries) i la resta de poders públics.

Des d'Esquerra Republicana defensem un **urbanisme deliberatiu subjecte a control democràtic, de fort contingut social** que validi la subjecció de cada proposta a l'interès general sota el paradigma del desenvolupament urbanístic sostenible. Són moltes les previsions normatives que permeten un empoderament ciutadà real en la presa de decisions i la fiscalització dels processos urbanístics al servei de la transparència:

- La generalització dels programes de participació ciutadana, més enllà dels supòsits legals exigibles, és una bona praxi a adoptar en els ajuntaments republicans.
- La fiscalització dels indicadors que, obligatòriament, ha de contenir el planejament per valorar la seva conveniència d'acord amb el principi d'utilització racional del territori, ha de maximitzar:
 - Indicadors de creixement econòmic i poblacional que justifiquen el pla.
 - Els recursos hídrics i energètics a què s'ha d'ajustar el planejament.
 - Avaluació de la mobilitat generada.
 - Riscos geològics i capacitat de càrrega contaminant del territori.
 - Necessitats quantitatives i localització de l'habitatge social.
- El planejament general permet condicionar el desenvolupament de plans parcials a la prèvia execució de plans aprovats anteriorment, un clar antídote polític a les bombolles.
- La generalització dels informes de seguiment de l'execució del planejament previstos a la legislació per avaluar la sostenibilitat ambiental i econòmica de les actuacions és un instrument a l'abast dels governants per gestionar el ritme de l'urbanisme i corregir decisions quan calgui.
- Promourem un model urbanístic de municipi al servei de les persones i de la cohesió social, on el municipi sigui un espai de trobada, relació i integració a una identitat comuna; en definitiva, la construcció quotidiana de l'espai cívic.
- Dissenyarem municipis amb veritables espais públics. Hem de liderar la construcció d'un espai cívic amb l'objectiu de teixir un espai de convivència real, fet i viscut per la ciutadania tenint en compte la vida quotidiana de les persones. No podem continuar fent espais públics neutres i asèptics, projectats sense cap valor cívic. El disseny, la gestió i el manteniment de l'espai públic dels ajuntaments d'Esquerra han de donar veu i han de recollir les necessitats de la ciutadania, segons les seves diferències de gènere, edat, origen, cultura, situació socioeconòmica i diversitat funcional, i situar-la com l'eix central de la política urbanística del municipi.

- Apostarem clarament a favor d'un model de municipi sostenible i respectuós amb el medi natural, sobre la base de la utilització racional del territori per compatibilitzar el creixement i el dinamisme econòmic que comporta amb la cohesió social, el respecte al medi ambient i la qualitat de vida de generacions presents i futures.
- Proposarem un model de municipi ordenat i equilibrat, amb una utilització racional i del territori d'acord amb el model territorial de desenvolupament urbanístic sostenible. Un municipi equilibrat entre el règim de sòl urbà i no urbanitzable. Un municipi ordenat, ben compensat i estructurat.
- Potenciarem un model de municipi compacte, mediterrani, que moderi el consum del sòl. Treballem per la utilització eficient de les àrees urbanes, la renovació i la reutilització dels teixits urbans per compactar la demanda d'espai per a habitatge i per a activitats econòmiques.

Cal tenir present que els nostres municipis ja no poden créixer de la mateixa manera en què ho han fet en els darrers anys. En els propers anys o en la propera dècada, el **manteniment**, la rehabilitació i la **millora de les estructures** ha de ser la nostra premissa, per això cal incorporar el concepte del dret energètic com a fonament per millorar la cohesió social i evitar casos de pobresa energètica.

Hem de canviar el paradigma, és la fallida del model de la plusvàlua el que ens porta a optar per estratègies urbanes enfocades en el reciclatge del sòl urbà i deixar de prioritzar l'extensió de la ciutat en espais oberts.

És, doncs, una oportunitat d'endregar **i millorar** el que s'havia fet fins ara.

El procés de transformació dels nostres municipis serà molt més lent i, per tant, ha de ser més reflexiu i, alhora, més flexible, ja que buscarem al màxim l'eficiència i la rendibilitat dels recursos tant en l'àmbit econòmic, com en el social i el mediambiental.

L'actuació de l'administració i els organismes amb competències urbanístiques han de ser el màxim de transparents i abandonar l'opacitat vers la ciutadania. Per això, també cal una implicació ciutadana (corresponsabilitat) en la comprensió de la disciplina urbanística. Així, constituïrem consells assessors urbanístics, previstos com a voluntaris a la llei d'urbanisme, per garantir i fomentar els drets de participació de la ciutadania en la definició del municipi i vetllarem perquè aquests comptin amb una participació equilibrada de dones i homes.

Millorarem les eines que permetin que la ciutadania no experta pugui entendre els processos que succeeixen amb el planejament urbanístic; cal ser molt més transparents. La transparència no es pot limitar només a donar accés als documents i als procediments.

Aquest nou urbanisme no pot oblidar la incorporació dels reptes tecnològics i socials presents en les aportacions entorn al concepte i al paradigma de les ciutats intel·ligents.

En aquest sentit, des dels municipis republicans, ens proposem implementar les estratègies següents:

5.2.1 Municipi sostenible i respectuós amb el medi natural

Mesures:

- Mantindrem, recuperarem i potenciarem la xarxa de camins rurals tradicionals i dels antics traçats de carrilets i la seva infraestructura.

- Impulsarem projectes estratègics de sostenibilitat i d'actuació integral dels municipis i els vincularem a la redacció o modificació del pla general urbanístic del municipi.
- Establirem rutes per a vianants que connectin els espais verds i de lleure a l'aire lliure de les diverses zones del nucli urbà entre si i amb els espais naturals més adequats de l'entorn del nucli.
- Fomentarem els sistemes de connexió biològica entre els espais oberts, l'espai construït i les masses forestals.
- Elaborarem ordenances municipals de protecció del medi natural i urbà i de defensa del paisatge.
- Avaluarem els riscos i les conseqüències dels fenòmens naturals propis del nostre clima mediterrani – aiguats, incendis forestals, nevades, ventades, etc.– i actualitzarem els plans de protecció civil de tipus especial i territorial a fi d'adaptar-los als canvis de circumstàncies de cada municipi. En cas que encara no s'hagi impulsat cap pla, elaborar-lo ha d'esdevenir una prioritat.
- Integram la gestió forestal en la planificació territorial i urbanística, en especial en els municipis amb un gran poblament dispers on s'intercalen urbanitzacions rodejades per grans masses forestals, i crearem zones de diferents usos del sòl a fi d'evitar la propagació d'incendis forestals.
- Elaborarem plans de gestió i preservació en l'àmbit local dels espais oberts amb interès ecològic o paisatgístic, o que compleixen una funció compensadora de les activitats urbanes. Aquests espais no han de ser considerats només espais residuals per a futurs creixements.
- Vetllarem per la gestió adequada dels recursos naturals, patrimonials i culturals de la població per garantir-ne el manteniment a mitjà i llarg termini.
- Impulsarem la preservació activa del sòl no urbanitzable i perseguirem de manera eficaç les infraccions urbanístiques.
- Regularem les activitats intenses ramaderes que tinguin un impacte en el territori i en el medi ambient .
- Recuperarem les façanes fluvials i marítimes amb criteris d'integració territorial i de recuperació i protecció dels ecosistemes.
- Impulsarem la protecció d'espais lliures amb diferents tipus de valor –biològic, paisatgístic, fluvial...– com a garantia d'una protecció del sòl i de l'espai no urbanitzable del nostre país.
- Mentre resta pendent el desenvolupament de l'ecoeficiència en l'urbanisme, menys desenvolupada que en l'edificació, la perspectiva dels ecobarris (amb una implantació alentida per la crisi) suposa la consideració de determinats paràmetres de la sostenibilitat urbanística, en la planificació urbanística i en la planificació, construcció i gestió de les obres d'urbanització i equipaments públics en àmbits d'actuació amb l'objectiu d'optimitzar la demanda d'energia, reduir el consum d'aigua, maximitzar la recollida selectiva, aprofitar els elements naturals com a zones verdes, reduir la mobilitat privada, caracteritzar l'obra pública (mobiliari, paviments, etc.) amb criteris d'eficiència energètica i ambiental, amb atenció preferent a l'ús dels recursos locals (sol, aigua, verd) a la recerca de l'autosuficiència (deixalleria de barri, compostatge orgànic in situ, aprofitament d'aigües, etc.), així com fomentar que les demandes energètiques dels privats es facin col·lectivament: calefaccions i climatitzacions centrals d'edifici, illa o barri (model 22@ de Barcelona), perquè la producció col·lectiva permet sistemes molt més racionals i eficients.

5.2.2 Municipi ordenat i equilibrat

Mesures:

- Elaborarem un catàleg de patrimoni local per preservar els béns culturals d'interès local en tots els vessants –històric, natural, arqueològic...–, fent una atenció especial al patrimoni arquitectònic, entès des del paisatge i com a paisatge i no des de l'element singular, però també al patrimoni documental, etnogràfic i històric.
- Vetllarem per l'embelliment del paisatge urbà –neteja de carrers, rehabilitació de façanes, redacció de la carta de colors i de materials, enjardinaments, etc.
- Afavorirem la compactació i la integració de les activitats del municipi, i promourem polítiques d'ordenació del territori que facin possible la creació d'un continu urbà amb els municipis veïns.
- Relligarem els barris en l'espai urbà per articular l'estructura viària i de serveis.
- Fugirem del sistema de creació d'urbanitzacions que provoquen un creixement desordenat i dispers i tenen un cost de manteniment molt alt per al conjunt de la població, optant en la mesura que es pugui per reduir-les –mitjançant la compactació– o fins i tot per extingir-les.
- Redactarem mapes de soroll orientats a actuacions que tenen per objecte prevenir o reduir la contaminació acústica a què està exposada la població i la preservació i millora de la qualitat acústica del territori i establiment d'ordenances municipals per regular sectors i horaris de baix nivell de soroll en les zones residencials dels municipis.
- Afavorirem, en el planejament urbanístic, el desenvolupament del petit i mitjà comerç urbà i l'equilibri entre els diversos formats d'oferta.
- Potenciarem les illes de vianants i, simultàniament, els plans de dotació d'aparcaments, perquè afavoreixin el comerç urbà tant al centre com a totes les àrees urbanes amb una presència destacada de l'activitat comercial.
- La protecció de la legalitat urbanística és un problema especialment complex en els municipis petits on tothom es coneix. Tot i això, si es vol un urbanisme endreçat, és imprescindible que els ajuntaments governats per Esquerra Republicana impulsin polítiques contundents amb la protecció de la legalitat urbanística.

5.2.3 Municipi compacte

Mesures:

Ens referim a aplicar conceptes més adequats cap a models productius de cicles tancats on la descentralització és la clau, repensar quin paper té en els nostres municipis el districte, el barri i l'illa. Dotem-los de les eines autosuficients per aconseguir ciutats o municipis policèntrics. Exemples com el concepte de superilla de Barcelona poden ser repensats en illes més petites segons la mida de les poblacions. Cal pensar-hi també en l'entorn rural, on es poden adaptar i reproduir els models de les ecoviles.

- Dotarem aquests espais de l'autosuficiència necessària per construir la ciutat des de la proximitat. Volem que tots els barris, districtes i illes puguin decidir i gestionar els recursos en funció de la seva realitat.
- Promourem un urbanisme tendent a crear un municipi compacte i continu, dens, policèntric, multifuncional i participatiu: la ciutat complexa.
- Valorarem la possibilitat de fer reserves de sòl amb destí al patrimoni públic de sòl i habitatge i la delimitació d'àrees de templeig i retracte amb la mateixa finalitat, més enllà dels sòls per a equipaments obtinguts per cessió urbanística quan sigui necessari com a estratègia per alliberar sòl.
- Farem propostes urbanístiques encaminades a la renovació i regeneració urbana, coordinant la legislació urbanística amb els programes de rehabilitació dels plans d'habitatge.
- Ressituarem sectors de creixement dispersos previstos en anteriors planejaments, com a creixements del municipi per afavorir la compactació del territori, la protecció del sòl i la gestió sostenible de l'urbanisme.
- Farem del sòl industrial un dels principals actius de la ciutat, alhora que pugui lligar-se amb la resta del teixit urbà, mitjançant una mixtura d'usos eficient i segura. Canviar-ne la visió, perquè el sòl industrial també és ciutat i, per tant, cal dignificar-lo.
- Disposar de prou espai d'aparcament i de parada per a persones amb mobilitat reduïda, per al transport escolar i de passatgers, per als taxis i per al veïnat amb infants i gent gran.

5.2.4 Municipis amb veritables espais públics al servei de les persones

Mesures:

- Potenciarem els espais oberts que compleixin una funció compensadora de les activitats urbanes i formin part essencial del patrimoni paisatgístic del municipi.
- Dignificarem l'espai públic com a contenidor de les relacions socials, pacificant-lo, on els vianants sigui l'actor principal i no com fins ara, que ho ha estat el transport privat. Són espais acollidors on es pretén crear la cultura de l'espai públic compartit, on predomina la convivència, l'estada, el joc, reconeixent la importància de qui té mainada i necessita espais de joc accessibles, segurs i pròxims.
- Guanyarem espai públic amb la reestructuració de determinats trams de carrers que permetin augmentar l'espai per als vianants, en convivència amb el vehicle privat.
- Pensarem i dissenyarem l'espai públic des de la perspectiva de gènere, de manera que es puguin aconseguir espais integradors amb usos i activitats diverses, intergeneracionals i que fomentin la presència de gent diversa, i que facilitin la mobilitat i el desenvolupament de les activitats de la vida quotidiana.
- Vincularem el disseny urbà i la violència masclista per evitar entorns i elements que provoquin inseguretat per a les dones, erradicant la percepció d'inseguretat en els espais públics, garantint la visibilitat, la correcta il·luminació i l'alternativa de recorreguts.
- Afavorirem i assegurarem la creació i el bon manteniment dels espais verds; concebrem aquests espais com a infraestructura ecològica que relliga la ciutat.

- Afavorirem que les amplades de les voreres siguin proporcionals a l'amplada dels carrers, procurant que no siguin inferiors a 1,5 metres a cada costat i, en el cas de carrers de poca amplada, tendir a convertir-los en zones de preferència per a vianants. Es constata fins i tot que, si hi ha serveis a la vorera, amb 1,5 metres, l'accessibilitat no funciona.
- Establirem eixos cívics als centres de les poblacions, barris o nuclis, pensats de manera que els espais de vianants guanyin presència, i minimitzar l'espai de circulació rodada al mínim necessari.
- Potenciarem la pràctica esportiva en els espais verds, de manera que se'n fomenti el respecte i la recuperació en favor de la ciutadania.
- Redactarem el pla d'accessibilitat municipal i adaptarem, en la mesura de les possibilitats, l'espai públic de les nostres poblacions a aquest pla. Cal pensar en els desplaçaments a peu, en les persones grans, la mainada i la mobilitat de les persones amb mobilitat reduïda.

Experiències

Ajuntament del Papiol: Modificació puntual PGM connectivitat Parc de Collserola amb Parc Agrari

Definir un nou model estructural que garanteixi una xarxa d'espais lliures funcionals al servei d'una millor qualitat urbana i de vida de la població.

Establir un nou model estructural i estratègic dels espais lliures del municipi del Papiol que defineixi les vores urbanes del municipi i potencii la connexió entre els dos grans àmbits territorials del Parc Agrari del Baix Llobregat i del Parc Natural de la Serra de Collserola.

El document presenta directrius, estratègies i solucions concretes adequades a l'ús, la funció i el mecanisme d'obtenció dels espais lliures.

S'aposta per la millora de la cohesió interna del nucli urbà, l'accessibilitat, la qualitat urbana i la integració amb el paisatge i el patrimoni natural que envolta el municipi.

Ajuntament de Montcada i Reixac: Auditoria urbanística

Les auditories urbanístiques són un mecanisme de control i transparència que tenen com a objectiu fonamental la millora de la capacitat de gestió urbanística de l'administració municipal. Permeten una anàlisi del grau de compliment del planejament general vigent, així com els dèficits i la proposta de mesures d'accions de protecció de la legalitat urbanística i de disciplina imprescindibles per a la seva correcció, si s'escau.

Ajuntament de Badalona: Audiències públiques de seguiment d'obres i projectes

Seguiment de les inversions en marxa (reunions presencials, continguts publicats al web, seguiment).

Més de tres-centes persones han participat en les audiències públiques per explicar les inversions previstes a Badalona, una informació que s'ha reforçat amb continguts on-line i amb sessions de preparació posteriors i anteriors. En les trobades, obertes a la ciutadania, s'ha informat de l'estat d'execució dels projectes en cadascun dels districtes de Badalona.

Ajuntament Badalona: Atles de sostenibilitat urbana

Es tracta d'una eina que permet millorar i planificar les actuacions mediambientals i urbanístiques. El treball ha estat realitzat per l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya per encàrrec de l'Ajuntament de Badalona.

Segons l'atles presentat, el 50% de tota l'energia consumida a Badalona es podria generar a les teulades de la ciutat a partir d'energia fotovoltaica. L'Atles de Sostenibilitat Urbana de Badalona està format per un conjunt de mapes temàtics on es mostren diferents indicadors de forma interactiva en format SIG que serveixen com a eina de suport per a l'estudi, difusió i presa de decisions en relació amb diversos aspectes mediambientals de la ciutat.

Ajuntament Amosta: Projecte de rehabilitació i dinamització del nucli antic

Adquisició d'immobles per a la seva rehabilitació i posada a disposició de la borsa d'habitatge públic i del foment de nous usos per a entitats del municipi, amb l'objectiu final de revitalitzar i dinamitzar el centre històric. L'objectiu és passar de l'actual borsa de divuit habitatges a un total de cent, fent més assequibles l'accés a l'habitatge. Aquest programa també ha d'afavorir la iniciativa privada en la mesura que s'assoleixi la revitalització d'aquest centre històric.

5.3 Mobilitat

5.3.1 Una mobilitat equilibrada

Entenem la funció de la mobilitat dins l'espai cívic com un dels elements clau a l'hora d'aconseguir una distribució de la ciutadania més justa, que permeti equilibrar les oportunitats i les llibertats de tots els ciutadans i ciutadanes dels nostres municipis.

En aquest sentit, des d'Esquerra Republicana optem per unes polítiques locals basades en el reequilibri de la mobilitat com a resposta del continu augment de la mobilitat de les persones i de les mercaderies, fet que ha accentuat els conflictes generats pel trànsit, com ara la congestió, la contaminació acústica i ambiental o l'accidentabilitat. Cal tenir present que el transport públic col·lectiu és més eficaç i econòmic que el cotxe en el medi urbà, la clau a l'hora d'aconseguir una mobilitat equilibrada serà la prioritat en les polítiques locals. Per això, des dels ajuntaments també posarem l'accent en la gestió i l'educació de la mobilitat.

El desplaçament més sostenible és el que no es produeix o que podem fer més proper, per la qual cosa el disseny de les ciutats i la col·locació dels equipaments o centres generadors de mobilitat són una peça clau per a una mobilitat sostenible i amable. I, en els nuclis urbans, els tipus de transport més eficients i sostenibles són anar a peu i en bicicleta.

5.3.2 La mobilitat a peu i en bicicleta i l'espai urbà de convivència

Els canvis en la jerarquització viària, garantint un repartiment de l'espai viari més equitatiu, es poden assolir a partir d'actuacions toves i poc costoses dins l'àmbit urbà, a través de petites modificacions en la circulació o d'actuacions mitjançant el mobiliari urbà i la pintura vial. És fonamental i econòmicament molt factible.

Mesures:

- Establirem carrers per a ús preferent o exclusiu per a vianants i ciclistes, eixamplarem les voreres i crearem illes per a vianants.
- Instal·larem plataformes i passos de vianants elevats, per millorar la seguretat i l'accessibilitat.
- Millorarem l'accessibilitat i suprimirem les barreres arquitectòniques.
- Optimitzarem els temps dels semàfors per a vianants.
- Instaurarem camins escolars segurs com a itineraris preferents escollits entre els recorreguts més utilitzats pels infants per anar al seu centre d'ensenyament.
- Prioritzarem la protecció davant l'aparcament irregular als passos de vianants i les parades d'autobús, i l'aparcament en doble fila a les vies principals. Vetllarem per les indisciplines que perjudiquen els vianants o el transport públic.
- Integramos paisatgísticament les vies de vianants per dignificar-les i fer-les més atractives.
- Afavorirem l'ús més racional i eficient del cotxe i promourem l'ús del transport públic.
- Promourem els sistemes per compartir el vehicle privat, tipus cotxe multiusuari (carsharing) –un grup de ciutadans comparteix una flota de vehicles– o d'altres.
- Promocionarem els pàrquings compartits.
- Crearem, segons escaigui pel tipus de municipi i de desplaçaments, aparcaments dissuasius en origen d'aportació a les xarxes principals de transport públic i d'intercanvi a les entrades de les ciutats, connectats amb el transport públic al centre.
- Potenciarem els aparcaments dissuasius perimetrals als espais més centrals.
- Afavorirem la rotació de l'aparcament amb limitació horària.
- Crearem zones taronja d'aparcament per afavorir l'aparcament del veïnat en zones d'atracció turística.
- Implantarem les àrees de Petó i Adeu, com a zones d'aparcament reservades (durant l'horari d'entrada i sortida dels centres escolars), perquè les famílies que duen els infants en vehicle privat puguin estacionar durant uns minuts, sense que això interrompi el trànsit en la zona immediata al centre escolar. Aquestes àrees poden combinar-se horàriament amb zones blaves o de càrrega i descàrrega

5.3.3 La circulació dels vehicles a motor

Mesures:

- Limitarem la velocitat màxima i crearem zones de prioritat invertida.

- Tractarem adequadament les travessies i les vies.
- Executarem rotondes i minirotondes.
- Crearem zones amb restricció del trànsit.
- Regularem la mobilitat dels vehicles de transport de mercaderies.
- Aplicarem, en els municipis en què sigui factible, sistemes de gestió del trànsit i crearem centres de control. Els models comparats en situen la viabilitat per sobre dels 75.000 habitants.
- Establirem zones d'aparcament a la vorera canviada en diversos trams de carrer per afavorir la reducció de la velocitat.
- Establirem sistemes de circulació en forma de font i unidireccionals per millorar la circulació i la seguretat dels carrers.
- Instal·larem limitadors físics de velocitat sense oblidar les contradiccions que poden generar amb ambulàncies, autobusos, etc. Prioritzarem, en la mesura que es pugui, els bons dissenys dels recorreguts, que evitin les altes velocitats.

5.3.4 La mobilitat en transport públic col·lectiu

Mesures:

- Dignificarem les parades de transport col·lectiu públic urbà pel que fa a seguretat, comoditat i informació.
- Ampliarem i millorarem el servei de transport públic municipal i intermunicipal. Crearem, on sigui possible, carrils especials per a la circulació del transport públic.
- Millorarem els serveis de transport públic amb recorreguts més ràpids entre els punts d'atracció principals del municipi.
- Reforçarem els serveis extraordinaris de transport públic, especialment en horari nocturn, pensant sobretot en les necessitats de la gent jove, tenint present, però, que la majoria del transport públic nocturn fora de l'AMB és competència de la Generalitat.
- Ampliarem la xarxa de carril bus a les ciutats que el flux d'autobusos ho faci viable.
- Adaptarem el servei a persones amb mobilitat reduïda.
- Fomentarem la intermodalitat –més d'un mitjà de transport per arribar a la destinació.
- Connectarem amb transport públic el centre amb els polígons industrials, els equipaments cívics, culturals, socio-sanitaris, educatius i els centres comercials o de lleure.
- Farem un estudi del sistema més eficaç i econòmic de mobilitat amb transport públic.

- Valorarem la viabilitat de posar en marxa la integració tarifària del transport urbà en els sistemes supramunicipals.
- Implantarem millores tecnològiques i aplicacions per tal que les persones usuàries tinguin més informació dels horaris de pas dels autobusos per les diferents parades.
- Introduïrem l'Ajuntament en associacions supramunicipals, com ara l'Associació de Municipis amb Transport Urbà (AMTU), de la segona corona metropolitana de Barcelona.
- Instaurarem avantatges tarifaris per a la gent gran o el jovent mentre no es desenvolupi el finançament del transport públic de manera estable per llei, en els termes previstos en la Llei 9/2003.
- Instal·larem aparcaments dissuasius a les estacions de ferrocarril i autobusos, coordinats amb els serveis ferroviaris.

5.3.5 La mobilitat en bicicleta

Mesures:

- Promourem l'ús de la bicicleta en la trama urbana i en desplaçaments interurbans curts i planers, amb la creació, consolidació o extensió d'una xarxa de carrils bici coherent i segura que tingui en compte la suficiència i la continuïtat dels itineraris.
- Instal·larem aparcaments –repartits estratègicament– i millorarem la senyalització per a bicicletes.
- Crearem vies verdes o carrils bici intermunicipals.
- Incorporarem bicicletes a la flota de vehicles municipals i dels serveis de l'administració.
- Fomentarem i regularem l'ús de la bicicleta amb mesures que atorguin respecte per als vianants.
- Incorporarem la bicicleta en la mobilitat intermodal, facilitant les connexions de vials de bicicletes amb el transport públic.
- Promourem el transport urbà basat en l'ús compartit de la bicicleta, allà on per les dimensions de la ciutat sigui possible establir aquest servei (Bicing, Girocleta...).

5.3.6 La millora de la qualitat ambiental urbana

Mesures:

- Controlarem les emissions contaminants relacionades amb el trànsit.
- Controlarem la contaminació acústica produïda pel trànsit i elaboració de mapes de soroll.
- Asfaltarem amb paviment sonoreductor i aplicar mesures antisoroll.
- Utilitzarem vehicles impulsats amb fonts d'energia renovables o tecnologies alternatives.

- Establirem bonificacions fiscals a vehicles impulsats amb energies renovables.
- Limitarem la circulació motoritzada en el medi natural en una xarxa bàsica, en concertació amb els col·lectius interessats.

5.3.7 L'ordenació i la gestió de la mobilitat urbana

Mesures:

- Estudiarem els serveis viaris i la reordenació de la xarxa bàsica local.
- Elaborarem plans de mobilitat urbana sostenible (PMUS).
- Elaborarem plans d'accessibilitat.
- Elaborarem pactes per la mobilitat previs als PMU.
- Definirem i estudiarem els indicadors de mobilitat local i supramunicipal.
- Difondrem activitats o promocionarem dies o setmanes temàtics relacionats amb la mobilitat.

5.3.8 Educació per a una mobilitat més sostenible

Mesures:

- Impulsarem tallers o seminaris per la mobilitat als centres educatius del municipi.
- Organitzarem campanyes sobre seguretat viària.
- Elaborarem enquestes sobre els hàbits de mobilitat amb perspectiva de gènere.
- Efectuarem estudis sobre els costos de la mobilitat local i intermunicipal.

Experiències

Ajuntament de Sant Just Desvern: Flota municipal de bicicletes elèctriques

Instal·lació d'una flota municipal de bicicletes elèctriques i de punts de recàrrega pel desplaçament intern al municipi dels treballadors i treballadores de l'Ajuntament. Fora de l'horari d'oficina, prèvia sol·licitud i aprovació, poden utilitzar tres de les cinc bicicletes per a ús personal.

Ajuntament de Badalona: "Badalona, ciutat accessible"

Badalona instal·larà fins a cinc ascensors o rampes en els seus districtes amb més pendents. Es basa en una anàlisi de pendents al municipi on se sobreposa la informació dels principals itineraris dels ciutadans a partir de la proximitat o no d'equipaments. Representa una injecció inicial de dos milions d'euros i comença amb un ascensor a Llefia.

Ajuntament de Sabadell: Pacificació mobilitat de l'espai públic, elaborada conjuntament amb els veïns del barri

Arran de les obres d'urbanització de la nova estació dels FGC Can Feu-Gràcia i de la construcció d'una rotonda a la cruïlla Ctra, Terrassa - Rbla. Ibèria, dues vies amb una gran intensitat de trànsit (molts milers de vehicles al dia), vam decidir millorar la mobilitat del sector de carrers a tocar de tot això, un conjunt de deu o dotze illes de cases majoritàriament baixes, excepte els blocs de pisos que tenen façana a les vies principals.

La idea era reduir el trànsit de pas de vehicles, creant circuits només útils per als veïns. La primera proposta, tècnica, no va ser ben rebuda pels veïns, que en assemblea, la van rebutjar. En aquella mateixa assemblea, els vam proposar de nomenar un representant de cada carrer i elaborar amb aquests representants, conjuntament amb els tècnics, una nova proposta. La nova proposta va modificar substancialment la inicial. Incloua ampliació de voreres, reducció d'aparcament i, en general, una gran pacificació de tot l'entorn d'aquells carrers.

Elaborada conjuntament amb els veïns, a la nova assemblea es va aprovar gairebé per unanimitat i es va aplicar tot seguit, primer amb una actuació low cost de pilones, senyals de trànsit i pintura a terra i, en una segona fase, consolidant-ho amb obra.

5.4 Habitatge

5.4.1 El dret a l'habitatge digne

El dret d'accés a l'habitatge és una peça clau de l'estat del benestar. Tan important per a les persones com ho puguin ser la sanitat, l'educació, les pensions o la dependència. L'homologació de les polítiques públiques que el facin possible i el seu finançament, amb els referents europeus que puguin ser equiparables a Catalunya, és una necessitat i una obligació. En l'actualitat, no es pot afirmar que es compleix l'obligació recollida a l'article 26 de l'Estatut quan diu que les mesures tendents a garantir l'accés a l'habitatge de les persones que no disposen de recursos suficients és una obligació dels poders públics recollida a la Carta de Drets Fonamentals de la UE.

El cost de l'habitatge i el seu sobrecost incideixen clarament en la taxa de pobresa, la determinació de les desigualtats i l'exclusió social. Cal establir mecanismes que evitin la reproducció de les circumstàncies que van portar a la bombolla immobiliària i els seus efectes socials col·laterals en el futur. Tenim el repte de millorar l'actual ràtio del cost de l'habitatge en relació amb la renda disponible de les famílies i de prevenir tensions de preus de factors de demanda no derivades de l'ús habitual de l'habitatge. La política d'habitatge ha de preveure noves formes de tinença i tendir cap al valor d'ús d'aquest i no només cap al valor d'inversió, fomentant el creixement del parc de lloguer i, especialment, del parc subjecte a algun tipus de protecció pública. La rehabilitació des de la millora de l'actual parc d'habitatges esdevindrà prioritària a Catalunya, de manera conjunta amb la regeneració d'àrees urbanes al servei de la cohesió social.

Des d'Esquerra Republicana, defensem que l'habitatge és una peça fonamental en la configuració de l'espai cívic. L'accés a un habitatge d'acord amb l'evolució de la renda de les famílies ha estat una de les principals preocupacions ciutadanes en els anys de la bombolla, que els plans d'habitatge no van resoldre, per una dinàmica de preus conseqüència directa del model econòmic. En l'escenari postcrisi, evitar l'exclusió social residencial derivada dels desnonaments ha esdevingut la principal prioritat de qualsevol política d'habitatge.

Tot i que sempre hi ha problemes relacionats amb l'habitatge en un municipi, no és fàcil definir polítiques municipals al marge dels plans d'habitatge de la Generalitat i, lamentablement, de l'Estat, que, malgrat els estatuts d'autonomia segueix fent plans d'habitatge emparats en l'article 149.1.13 de la Constitució, en matèria de planificació general de l'activitat econòmica.

Tot i això, sempre és en un municipi on es concreta la demanda d'habitatge, els problemes d'accés, on hi ha teixits urbans degradats, on hi ha parc vacant i assetjament immobiliari, infrahabitatge, entramat d'interessos pocs clars, sobreocupacions de pisos i la problemàtica derivada de la pèrdua de l'habitatge per execucions hipotecàries o per insolvència per fer front al pagament del lloguer.

Dit això, els ajuntaments poden dur a terme un gruix d'actuacions sota el paradigma de la política d'habitatge com a servei d'interès general vinculada, en part, amb la política urbanística.

L'habitatge, com a conseqüència de l'actual context socioeconòmic, s'ha convertit més en un bé que en un dret, i són moltes les famílies que han estat o poden ser desnonades en els propers anys; per això, per a Esquerra Republicana l'acció principal des dels ajuntaments no pot ser una altra que vetllar per l'habitatge de les famílies que poden perdre'l, perquè l'habitatge és un dret i una necessitat i no un valor de mercat. També cal actuar fermament contra els desnonaments exprés, en la mesura que l'administració local hi pugui intercedir.

5.4.2 La política d'habitatge com a servei d'interès general vinculada, en part, amb la política urbanística. El compliment del mandat de solidaritat urbana com a horitzó

Vivim un canvi radical del paradigma en les polítiques d'habitatge dels darrers anys, hem passat de la construcció a la gestió i la rehabilitació del parc actual.

Cal dedicar una atenció especial a l'habitatge protegit i concebre'l com un estoc social al servei de diverses generacions, i defensar que la producció d'habitatge protegit no pot suportar un etern tornar a començar cada deu o quinze anys per la seva desqualificació que fa que tot l'esforç públic es dilueixi en el no-res i els habitatges s'incorporin al mercat de renda lliure com si mai no haguessin estat protegits. És estratègic, ateses les dificultats locals, invertir en la compra de sòl i col·laborar amb la creació d'un mercat secundari d'habitatge protegit, sense que s'incorpori al mercat de renda lliure. L'habitatge protegit ha de complir el mínim, és a dir, que la renda de lloguer no superi el 30% de la renda familiar. Aquest criteri ha de ser la base de qualsevol política d'accés a l'habitatge de caràcter social.

En aquest sentit, hem de rehabilitar i renovar els edificis per millorar al màxim les seves prestacions, perquè aconseguixin el màxim desenvolupament funcional programàtic, confort i eficiència amb la mínima demanda energètica, i en els quals es puguin incorporar tantes energies renovables com sigui possible. L'aposta per energies renovables és la de futur clau per evitar casos de pobresa energètica.

Potenciem, doncs, una nova activitat econòmica fonamentada en la rehabilitació i la renovació, per aconseguir la millora de les prestacions dels edificis, la protecció del patrimoni, la gestió racional del parc d'habitatges i l'eficiència energètica.

Els ajuntaments poden preservar el sòl i els parcs d'habitatge mitjançant la promoció de l'habitatge protegit amb règims de tinença que no suposin la pèrdua de la propietat del sòl, com per exemple el dret de superfície, la concessió administrativa o la cessió d'ús en règim cooperatiu. Ateses les dificultats financeres locals d'invertir en la compra de sòl, i la tendència dels plans d'habitatge de manera recurrent a establir terminis de qualificació molt curts (quinze anys en el vigent pla català del 2014, excepte els municipis de demanda residencial forta i acreditada, en què s'arriba als trenta anys), l'única manera de garantir un estoc social al servei de diverses generacions, sense que l'habitatge s'incorpori al mercat de renda lliure és aquest, col·laborant de retruc a la creació d'un mercat secundari d'habitatge protegit, sense que en perdi, però, la qualificació.

Des d'Esquerra Republicana, hem de capitalitzar un fort sector social compost pel sector públic local i nacional, les cooperatives d'habitatge i les fundacions, i reforçar els patrimonis públics de sòl i habitatge, ponderant un equilibri raonable en els diferents usos possibles de les cessions d'aprofitament urbanístic, atesa la dialèctica històrica entre la utilització que se'n fa per finançar inversions i despesa corrent o amb destí a polítiques d'habitatge.

5.4.3 El pla local d'habitatge

El pla local d'habitatge previst en la llei del dret a l'habitatge com a eina més específica que d'altres és l'instrument adient per al desenvolupament d'una política d'habitatge en l'àmbit local; sempre ha d'incloure la diagnosi de la situació de l'habitatge al municipi i les necessitats i els programes a desenvolupar de manera coordinada amb els plans urbanístics.

Una vegada aprovat, la creació d'un observatori local d'habitatge actualitzat semestralment que permeti conèixer l'evolució del mercat de sòl i de l'habitatge, de renda lliure i de lloguer, amb informació de preus, transaccions, superfícies, esforç familiar, etc., és rellevant per a l'actualització del pla.

La diagnosi del pla local ha de contenir totes les dades de necessitats d'habitatge, trams de renda, gènere, franges d'edat i famílies en risc d'exclusió residencial per al correcte disseny dels programes.

Mesures:

- Aprofitarem les eines jurídiques que els ajuntaments tenim a l'abast per mobilitzar habitatge buit com són les Lleis 24/2015 i la Llei 4/2016 aprovades al Parlament de Catalunya, així com el decret llei 1/2015. La mobilització de l'habitatge buit davant l'ampliació desmesurada del parc d'habitatges és l'eina clau per al futur.
- Garantirem el compliment del mandat de solidaritat urbana (15% del total del parc d'habitatge destinat a polítiques socials en vint anys), mitjançant les reserves adequades de sòl en el planejament destinades a habitatge protegit, d'acord amb la realitat de cada municipi.
- Consolidarem una política de sòl basada en la no venda i en l'actuació proactiva de l'Ajuntament respecte a actuacions urbanístiques paralitzades que siguin estratègiques; per exemple, pagant quotes d'urbanització de les empreses promotores a canvi del sòl edificable (Pla Empenta Barcelona).
- Ampliarem el parc de lloguer assequible buscant mecanismes tant per garantir la nova construcció com per mobilitzar habitatges desocupats. (Convenis SAREB de cessió d'habitatges desocupats per al lloguer social. Protocols per sancionar els habitatges buits de manera injustificada. Programa de mediació pel lloguer social mitjançant un conveni de cessió amb l'Agència de l'Habitatge de Catalunya).
- Potenciarem els mecanismes per evitar pèrdues d'habitatge i donar el màxim de resposta en cas que es produeixin. (Posada en funcionament de la taula d'emergències social i oficina de mediació Ofideute a cada municipi, a més dels ajuts al pagament de l'habitatge previstos).
- Ampliarem els serveis i els tipus de resposta a la manca d'allotjaments (Xarxa d'Habitatges d'Inserció).
- Impulsarem la rehabilitació per garantir el compliment de les obligacions envers l'ús de l'habitatge, tant pel que fa a edificis en mal estat com per afrontar el problema d'habitatges buits allà on sigui necessari, i també per raons d'eficiència energètica. Posarem en valor tot el parc construït minimitzant els nous desenvolupaments.

- Centralitzarem tots els serveis d'habitatge en oficines locals d'habitatge conveniades amb la Generalitat.
- Elaborarem protocols municipals i comarcals d'inspecció i detecció d'habitatges buits, així com el protocol sancionador corresponent amb l'objectiu de mobilitzar l'habitatge buit.
- Vincularem les polítiques d'habitatge amb l'ordenació de l'espai públic i la prevenció de la pobresa energètica amb accions com els plans d'ocupació per millorar aspectes energètics d'habitatges socials.
- Promourem i col·laborarem en aquelles iniciatives que tendeixen a frenar l'especulació, limiten el lucre i promouen l'habitatge social, l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús o la masoveria urbana.

Experiències

Ajuntament de Sabadell: Sancions econòmiques a les empreses subministradores d'electricitat pels talls en els subministrament

Les empreses subministradores d'electricitat hauran de pagar sancions econòmiques imposades per l'Ajuntament per tallar el subministrament a famílies en situació de vulnerabilitat.

La mesura s'aplica en els casos que una companyia hagi interromput el servei a un habitatge sense que s'hagi avisat prèviament els serveis socials del consistori. És una infracció administrativa greu que recull la Llei 24/2015 de mesures urgents contra la pobresa energètica en l'article 6.4. (articulat que no ha estat suspès pel Tribunal Constitucional).

Ajuntament de Sabadell: Sancions econòmiques a entitats financeres per tenir pisos buits

El procés deriva de l'ordenança municipal, que inclou diverses comprovacions administratives per assegurar que un habitatge està buit. En una primera fase, es fa l'encreuament de dades entre padró, cadastre, els rebuts de l'aigua, residus i l'IBI. Després, tal com marca l'ordenança, es procedeix al cobrament d'una taxa per habitatge buit. Però, a més de la taxa, la normativa preveu la imposició de multes coercitives que van incrementant de valor si el propietari no atén el requeriment de l'Ajuntament.

5.5 Seguretat i protecció civil. Municipis segurs

La concepció republicana de la seguretat, en un sentit ampli, consisteix a fer compatible el dret a viure amb seguretat i el dret a la llibertat, garantint que la vida de la ciutadania es desenvolupi en un entorn de pau i convivència que faciliti la resolució dels conflictes preferentment per mitjà de la mediació i que opti per la coacció quan la resta de recursos hagin estat ineficaços.

Més llibertat és més seguretat, quan sabem trobar l'equilibri entre tots dos aspectes. Però també més cobertura de les necessitats bàsiques de les persones, la reducció de les desigualtats de gènere i més confiança en el bé comú signifiquen més seguretat. En aquest sentit, la despesa social hauria de tenir consideració d'inversió en seguretat i, per extensió, en convivència. Entesa d'aquesta manera la seguretat, des de l'òptica republicana, és un aspecte que es treballa de manera transversal en el conjunt de les polítiques públiques, i especialment en l'àmbit municipal.

La seguretat és un element vertebrador de les societats actuals i són molts els prismes des dels quals s'ha de concebre per posar-la en valor com a principi republicà. Avui aquests prismes s'han ampliat i, quan parlem de

seguretat, ens referim al mateix temps a la sensació de seguretat, la percepció social del risc i la globalització de la sensació d'inseguretat. Per encarar aquests nous reptes, cal tenir present que el contrari d'inseguretat no és seguretat sinó convivència.

A les ciutats i els pobles, la convivència és fonamental per concebre un espai cívic equilibrat; l'actitud cívica i l'espai compartit són inherents a l'actual estat del benestar. Hem de saber treballar la convivència a l'espai compartit amb la mediació com a eina prioritària i no convertir els problemes derivats de la convivència o de l'incivisme en problemes de seguretat.

La constant evolució socioeconòmica de la societat i la seva extraordinària complexitat han provocat que els reptes de la seguretat s'hagin ampliat força. Són moltes les formes en què s'expressa el risc i l'amenaça, tantes com les oportunitats que sorgeixen del treball amb les comunitats, i les seves ciutadanes i ciutadans, que són clau per fer-hi front. En aquesta nova realitat, complexa i diversa, cal emprendre noves polítiques, profundament republicanes, que avancin cap a un nou concepte: la "coproducció" de seguretat. Cal entendre-la com una oportunitat de crear marcs compartits entre els diferents ens administratius, i per què no polítics també, i la ciutadania (organitzada o no), de forma que les dinàmiques de treball situïn els diferents actors implicats en pla d'igualtat, allunyant-se de la visió clàssica, classista i masclista, de la gestió pública i política.

Així doncs, en aquest marc, les polítiques locals d'Esquerra Republicana en termes de seguretat estan enfocades a continuar impulsant canvis en els models locals per construir un nou model en què la convivència i la seguretat configuren un espai cívic al més lliure possible i que avanci cap a una societat cada vegada més justa.

Pel que fa al sentit estricte de la seguretat ciutadana i la protecció civil, els municipis tenen competències respecte:

- Els espais públics.
- L'ordenació i regulació del trànsit de vehicles i persones a les vies urbanes.
- La cooperació en la resolució dels conflictes privats, quan siguin requerits a fer-ho.
- L'exercici de les funcions de policia administrativa en el compliment dels reglaments, ordenances, bans, resolucions i d'altres disposicions i actes municipals.
 - La protecció de les autoritats de les corporacions locals i la vigilància i custòdia dels seus edificis.
 - L'exercici les funcions de protecció civil i de la prevenció i extinció d'incendis.
 - La protecció del medi ambient, la salut pública i el subministrament d'aigua i l'enllumenat.

Tot i això, l'àmbit de la seguretat en sentit ampli, com ja hem dit, és transversal i és present en moltes accions de la gestió municipal. Les polítiques públiques no poden actuar com a compartiments estancs; les ciutadanes i ciutadans no es volen relacionar així amb les institucions perquè no gestionen la seva vida d'aquesta manera. Cal doncs planificar i actuar globalment amb una atenció especial a les interrelacions que hi ha entre els diferents àmbits.

La protecció dels col·lectius més vulnerables, dels minoritaris i dels minoritzats; la lluita contra la violència de gènere; la prevenció de la radicalització violenta; l'aprofundiment en la cultura de la prevenció i de l'autopro-

tecció, i l'aprofitament de les oportunitats que ofereixen les TIC, són alguns dels reptes en què, al marge de l'àmbit competencial, els ajuntaments s'han d'implantar com a institucions més properes a la ciutadania també en matèria de seguretat.

5.5.1 Policia local i Mossos d'Esquadra

El sistema de seguretat pública de Catalunya, definit per la Llei 4/2003 de 10 de juliol, determina que el cos de Mossos d'Esquadra i les policies dels ajuntaments, amb la denominació de policia local, policia municipal, guàrdia urbana o altres de tradicionals, constitueixen la policia de les institucions pròpies de Catalunya.

Hi ha 216 municipis a Catalunya amb policia local, i la resta disposen de cos de vigilants municipals o tenen com a policia de referència els Mossos d'Esquadra.

No hi ha una normativa comuna per a les policies locals, tret de la Llei 16/1991 de 10 de juliol de les policies locals. Al marge del contingut d'aquesta llei, els ajuntaments dels municipis amb més de 10.000 habitants tenen l'obligació de tenir cos de policia local i, per extensió, la potestat d'organitzar-lo amb el nombre d'agents, els sous i l'organització que creguin oportuns. Amb tot la resolució INT/1431/2017 de 15 de juny dictada pel Govern de la Generalitat estableix una nova vestimenta conjunta per a tots els cossos de policia local de Catalunya, avançant així cap a un model de seguretat pública més uniforme en l'aspecte però també en la prestació de serveis.

Una passa més en el procés que, prenent com a base la Llei 4/2003 de 7 d'abril d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya, abordarà la redacció de la Llei de policia de Catalunya.

La distribució de competències entre els cossos de policia local i els Mossos d'Esquadra s'articula mitjançant convenis de col·laboració entre els ajuntaments i el Departament d'Interior, i té com a màxim exponent d'aquesta col·laboració la junta local de seguretat, presidida per l'alcalde. Els convenis estableixen la delimitació territorial i la complementarietat de les diverses tasques policials, en funció, normalment, de la capacitat operativa de cada cos de policia, sota els principis de cooperació i auxili mutu.

A banda, doncs, de les competències citades anteriorment, les policies locals comparteixen amb el cos de Mossos d'Esquadra la protecció de la seguretat dels espais públics i la gestió de l'ordre públic.

5.5.2 Protecció Civil

El sistema de Protecció Civil és un servei públic que aglutina tots els sistemes de prevenció i actuació davant de riscos naturals, tecnològics o de qualsevol altre origen.

La Generalitat de Catalunya té plenes competències en matèria de Protecció Civil, amb dues excepcions: la titularitat de la seguretat nuclear i el salvament marítim. Tot i això, els plans de Protecció Civil tenen incidència en els municipis que han de formar part de la seva planificació.

Els plans de Protecció Civil poden ser territorials, especials, per a un risc o esdeveniment específic i d'autoprotecció.

Plans de protecció civil territorials. Són obligatoris per als municipis amb més de 20.000 habitants i els que són més petits però que es consideren turístics o de risc especial per la situació geogràfica o l'activitat industrial. Tot i això, es recomana l'elaboració de plans bàsics d'emergència en els municipis que no tenen l'obligació legal de fer-ho.

Plans de protecció civil especials. S'han de fer davant d'emergències produïdes pels riscos d'inundacions, sísmics, químics, de transport de mercaderies perilloses, d'incendis forestals i volcànics. Tot i que el Govern de la Generalitat redacta els plans especials, els ajuntaments on s'apliquen els han d'incorporar en els seus plans d'actuació municipal. Els municipis que tenen riscos concrets diferents poden elaborar plans específics municipals.

- Municipis amb especificitats que aconsellen la redacció de plans especials.
- Municipis d'alta muntanya: allaus, accidents de muntanya, accessibilitat, carreteres.
- Municipis costaners: seguretat a les platges, temporals.
- Municipis rurals amb activitat agrària: dispersió de masos i nuclis habitats.

5.5.3 Seguretat viària

La Generalitat de Catalunya té les competències en matèria de trànsit, circulació de vehicles i seguretat viària, que executa mitjançant el Servei Català de Trànsit i la Direcció General de la Policia.

Els ajuntaments tenen les competències per gestionar i controlar el trànsit en vies urbanes i interurbanes que passin pel nucli urbà (travessies), adoptar mesures per garantir la seguretat i la fluïdesa en el trànsit i denunciar les infraccions de les normes de trànsit.

Es recomana que tots els municipis amb més de 30.000 habitants i tots els municipis que són capital de comarca elaborin un pla local de seguretat viària.

Tot seguit fem una llista de propostes, dividides per àmbits, que poden ser útils per a la redacció de programes locals o plans d'actuació municipal, entenent que la implicació municipal en les polítiques de seguretat, més enllà de les tasques pròpies i obligatòries, ve donada per la dimensió del municipi i els recursos disponibles, entre d'altres.

Mesures:

Prevençió i ciutadania

- Crearem una regidoria de drets civils, especialment en municipis de més de 50.000 habitants, com a potenciació de polítiques de garantia i defensa dels drets de les persones, també prenent com a base metodològica la mediació.
- Incorporarem programes de detecció i lluita contra la violència masclista i la violència en l'àmbit de la família. Prioritzarem l'atenció personalitzada a les víctimes i la formació específica dels professionals.
- Crearem un programa de prevenció contra el racisme i la xenofòbia.
- Impulsarem un programa de prevenció de la radicalització violenta.
- Iniciarem un programa d'informació ciutadana en seguretat a les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC).
- Incorporarem programes de prevenció de l'abús de l'alcohol i les drogues especialment per col·lectius vulnerables.

- Farem un protocol d'actuació i intervenció multidisciplinari sobre les conductes incíviques.
- Revisarem les normatives i ordenances municipals per a la tinença d'animals domèstics i animals potencialment perillosos, de forma que vetllin pel dret dels animals i que garanteixin que les persones propietàries les coneguin i apliquin adequadament.
- Actualitzarem del Programa Operatiu Específic (POE) del Món Rural als municipis que en disposin.
- Promourem la corresponsabilitat de tots els àmbits de la gestió pública en les polítiques de seguretat amb la creació de taules de treball transversals.

Atenció a col·lectius més vulnerables

- Redactarem i implementarem un protocol d'actuació específic per l'atenció de víctimes de col·lectius vulnerables.
- Establirem una xarxa de camins segurs, sense accidents, per a persones amb mobilitat reduïda que permeti l'adequació del ferm, els pendents, les baranes, les rampes, els passos de vianants i la neteja d'obstacles de qualsevol tipus en aquests recorreguts.
- Crearem un protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci.
- Delimitarem i protegirem els parcs infantils perquè els nens i nenes no hagin de compartir espai amb animals domèstics, i que dificultin la interacció d'aquests amb qualsevol tipus de vehicle.
- Redactarem i implementarem un protocol de detecció de la infància en risc.
- Promourem i desenvoluparem una xarxa de camins escolars segurs.
- Establirem programes de prevenció i protecció de riscos específics adaptats a les necessitats de cada municipi (canals, rius, mines, penya-segats, animals salvatges).

Coproducció i participació ciutadana

- Implementarem la coproducció de la seguretat com a pedra de toc de la nova cultura de seguretat.
- Fomentarem noves formes de participació ciutadana en les campanyes de conscienciació amb la implicació de referents veïnals.
- Promourem la corresponsabilitat amb la figura de l'agent veïnal en tasques de prevenció i detecció de riscos, però també en la promoció de la convivència.
- Crearem del consell de seguretat local i les assemblees de seguretat de barri amb la participació del teixit veïnal i social.
- Establirem la convocatòria d'una junta de seguretat local participativa als municipis, on s'hagi constituït la junta de seguretat local, amb una periodicitat mínima d'un cop l'any.
- Verificarem que els procediments administratius s'apliquen correctament i la tramitació de les denúncies.

es i actes aixecades per la policia local segueixen els conductes establerts, de manera que es garanteixi l'eficàcia dissuasiva i es preservi el principi d'autoritat de les actuacions policials.

- Desplegarem un servei de mediació comunitària en coordinació amb la policia local, per atendre conflictes veïnals i altres alteracions de la convivència.
- Impulsarem el pacte ciutadà a l'entorn de la concurrència pública i l'oci nocturn.
- Fomentarem la participació ciutadana i el voluntariat en els plans de protecció, les agrupacions de defensa forestal, el cos de bombers voluntaris i Protecció Civil, garantint que la seva participació es desenvolupi amb les condicions formatives i de recursos materials adequades.

Polícia

- Incorporarem l'estratègia de la policia de proximitat als cossos de policia local, per afavorir el coneixement de l'entorn veïnal i per incrementar la percepció de seguretat i afavorir-ne una gestió més eficient. La implantarem amb previsió: un cop assolits el nombre de recursos humans, materials i de suport necessaris perquè aquesta implantació sigui un èxit.
- Promourem als òrgans supramunicipals, des dels ajuntaments, la redacció de la nova llei de policia de Catalunya.
- Establirem protocols d'actuació en les policies locals per a fenòmens derivats de la convivència, l'espai públic i el civisme, en coordinació amb la resta d'operadors de seguretat locals per evitar diversitat de criteris d'actuació.
- En municipis amb una activitat turística important o en municipis rurals amb nuclis aïllats, facilitarem, en coordinació amb els Mossos d'Esquadra, els procediments de denúncies itinerants in situ.
- Establirem els quadres de sous de la policia local seguint les recomanacions de les associacions de municipis, associacions professionals de la policia local, sindicats i altres col·lectius, evitant els diferencials respecte a altres cossos policials equiparables.
- Promourem la implicació i el treball conjunt de la policia local o vigilants locals amb la resta de serveis municipals.
- Implementarem la resolució INT/1431/2017 sobre uniformitat de policies locals a Catalunya.
- Fomentarem la formació i el reciclatge dels agents de les policies locals, en especial pel que fa a les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). Treballarem la supressió de la barrera digital en els membres de les plantilles de policia local amb més edat.
- Donarem sentit a la segona activitat en funció del know how de cada agent: tothom pot ser útil si es fomenta les habilitats individuals. La segona activitat no ha de suposar un arraconament per raó d'edat.
- Establirem auditories funcionals i estratègiques a les plantilles de policia local per optimitzar els recursos humans i operatius.
- Incrementarem la coordinació entre la policia local i els Mossos d'Esquadra, en el marc de les juntes lo-

cals de seguretat, i avaluarem conjuntament els programes de prevenció i coordinació en matèria de seguretat.

- Fomentarem aquesta coordinació amb l'ús d'eines informàtiques, de treball, de consulta i de comunicació comuns entre tots dos cossos.
- Impulsarem i reforçarem les juntes locals i regionals de seguretat, i garantirem la presència i la direcció funcional de les alcaldies en aquests òrgans.
- Potenciarem les meses de coordinació operativa com a corretges de transmissió derivades dels acords de les juntes de seguretat local.
- Garantirem la participació del món local en la planificació operativa i en l'assignació i aprofitament de recursos policials i d'emergències de caràcter supralocal.
- Elaborarem un manual de bones pràctiques i cartes de servei en l'actuació de la policia local.

Gestió de la mobilitat i la seguretat viària

- Elaborarem un pla local de seguretat viària.
- Promourem el pacte juvenil de prevenció dels accidents de trànsit.
- Emprendrem polítiques de prevenció amb el jovent i l'oci.
- Elaborarem un pla local de millora de punts negres i punts conflictius i detectarem els trams de concentració d'accidents que hi pugui haver al municipi, per millorar la seguretat viària.
- Millorarem la mobilitat dels vianants i del transport públic a les poblacions.
- Senyalitzarem la xarxa viària per facilitar l'ús de la bicicleta i informarem i conscienciem de l'ús d'aquest transport, sempre que la xarxa i l'orografia de la població ho facin possible.
- Impulsarem o promourem programes d'educació viària a les escoles, amb la implicació de la policia local i altres agents de la comunitat.
- Establirem controls d'alcoholèmia i drogues periòdics i coordinats amb els Mossos d'Esquadra.

Protecció Civil

- Crearem una oficina tècnica de Protecció Civil.
- Elaborarem el pla municipal de Protecció Civil.
- Dotarem els serveis i municipis dels sistemes tecnològics moderns de comunicació, detecció i gestió d'emergències.

Experiències

Ajuntament de Manlleu: Disminució dels fets delictius degut al treball transversal de la policia local amb els departaments de Promoció Social i Personal, Educació i Infància

Els delictes contra la seguretat personal s'han reduït un 8,11% mentre que els delictes contra el patrimoni han disminuït un 13,3%. El nombre de robatoris en interior de vehicles ha disminuït un 39,8%; la xifra de robatoris amb violència ha baixat un 31,5%, i el nombre de furts s'ha reduït un 19%.

Aquesta disminució és deguda a la coordinació amb els Mossos d'Esquadra i que se segueix treballant transversalment amb els diferents departaments, com són el de Promoció Social i Personal, Educació i Infància de la Generalitat de Catalunya. Amb aquest treball transversal, hem tingut efectes positius al llarg del temps.

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

esquerra.cat